

Revisionspliktens avskaffande

- Avskaffandets påverkan gällande efterfrågan och utbud av revisionstjänster

The elimination of the audit requirement

- The effect of the elimination according to the demand and supply of the auditservice

Cecilia Brolin

Malin Kvist

Revisionspliktens avskaffande

**- Avskaffandets påverkan gällande efterfrågan och utbud av
revisionstjänster**

The elimination of the audit requirement

-The effect of the elimination according to the demand and supply of the
auditservice

Cecilia Brolin

Malin Kvist

Handledare: Carl Johan Lagerkvist, SLU,
Institutionen för ekonomi

Examinator: Helena Hansson, SLU,
Institutionen för ekonomi

Omfattning: 30 hp

Nivå och fördjupning: Avancerad D

Kurstitel: Självständigt arbete i företagsekonomi

Kurskod: EX0539, EX0266

Program/utbildning: Ekonomiprogrammet med naturresursinriktning

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2011

Serienamn: Examensarbete

Nr: 684

ISSN 1401-4084

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Ekonomi, revision, revisionsplikt, aktiebolag, revisorsintygande

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap
Institutionen för ekonomi

Förord

Vi vill tacka alla som medverkat i denna uppsats och hjälpt oss med att färdigställa detta arbete, utan er expertis hade dessa slutsatser inte kunnat formas. Tack till alla revisionsbyråer som tagit tiden till att delge era erfarenheter och tankar gällande framtiden. Tack alla aktiebolag som deltagit i enkätundersökningen, det är bara ni som sitter på de svar som ni anförtrott oss. Vi vill även tacka vår handledare Carl Johan Lagerkvist som hjälpt oss med utformningen av arbetet samt delgivit tips och idéer. Tack alla ni andra som hjälpt oss, era kunskaper har varit till stor nytta.

*Cecilia Brolin & Malin Kvist
mars 2010*

Summary

The auditing has been forced upon all Swedish companies by law since 1983. All companies are required to engage an auditor to approve the company's accounting. However, the benefit of auditing against its costs has lately been questioned. The Government therefore appointed an investigation in 2006, the Investigation of auditors and auditor's duties. Its main task was to measure the usefulness of the audit for the smaller companies. An elimination of the audit requirement could change the company's demand of services from the accounting firms, which can lead to a new work situation for today's auditors. This paper aim to explore the companies understanding according to the possible elimination of the forced audit and to understand the companies change in service needs. The paper also explores the auditor's thoughts and expectations of the possible change in the companies' demands, if the audit becomes voluntary.

This essay is based on literature studies and interviews with accounting firms in Uppsala. A survey has also been sent out to companies with an auditor in Uppsala in order to deepen the results.

According to this study, a large proportion of the survey interviewed companies have a desire to keep the statutory audit after it becomes voluntary. The micro companies are somewhat less committed to maintain the audit; this is also something that the interviewed audit firms are predicting. This survey shows that the companies have a difficult time imagining their auditor performing other assignments than the statutory audit. However, the survey shows that the clients are curious to try other services than the statutory audit. There may be a reason to believe that the companies out of habit will retain the audit in the beginning and then gradually change their demand over time. After the elimination of the statutory audit the companies may have created a better understanding of what an audit entails. Because of their new knowledge they should be able to make more active choices based on the audit firm's service offerings. The companies can then use the auditor in a more satisfying way. The accounting firms will probably have to work more with the clients to change their perspective regarding the benefits of the audit and to modify their own service output.

Sammanfattning

Sedan 1983 har revisionen varit lagstyrd. Alla aktiebolag är skyldiga att utse en revisor för att godkänna bolagets räkenskaper. Dock har revisionens nytta gentemot dess kostnader på senare tid börjat ifrågasättas. Regeringen har därför år 2006 utsett en utredning för att mäta nyttan av revisionen för de mindre aktiebolagen, Utredningen om revisorer och revisorns uppdrag. Ett avskaffande av revisionsplikten kan komma att förändra aktiebolagens efterfrågan av tjänster från revisionsbyråerna, vilket kan leda till en ny arbetssituation för dagens revisorer. Denna uppsats har till syfte att undersöka aktiebolagens insikt i revisionspliktens eventuella avskaffande och se till deras förändrade tjänstebehov. Uppsatsen ser också till revisionsbyråernas tankar och förväntningar för de eventuellt kommande lagförändringarna.

Uppsatsen är uppbyggd av litteraturstudier och genom intervjuer med revisionsbyråer i Uppsala. En enkätundersökning har även gjorts på de aktiebolag som har en revisor i Uppsala, detta för att fördjupa resultatet.

Enligt denna undersökning har en stor del av aktiebolagen som intervjuats en vilja att ha kvar den lagstadgade revisionen efter revisionspliktens avskaffande. Det finns en något lägre avsikt att behålla revisionen när de gäller mikrobolagen, detta är även något som de intervjuade revisionsbyråerna förutspår. Enligt enkäten framgår det att aktiebolagen har svårt att tänka sig revisorn i en annan roll, de har alltså svårigheter med att föreställa sig revisorn utföra andra tjänster än den lagstadgade revisionen. Dock syns en nyfikenhet på att pröva andra tjänster utöver den lagstadgade revisionen. Det kan finnas en anledning till att tro att bolagen av ren vana kommer behålla revisionen till en början för att det senare möta en successiv förändring i efterfrågan med tiden. En tid efter revisionspliktens avskaffande kan aktiebolagen möjligtvis ha fått en större förståelse av vad en revision innebär och då göra mer aktiva val utifrån revisionsbyråernas tjänsteutbud. Aktiebolagen kan då ta tillvara på revisionsbyråernas tjänster på ett mer tillfredställande sätt. Revisionsbyråerna kommer troligen att behöva arbeta med att ändra sina klienters uppfattning gällande revisionens nytta och även ändra sitt tjänsteutbud på sikt.

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1 Problembakgrund	1
1.1.1 Revisorns roll	2
1.1.2 Avskaffandet av revisionsplikten	2
1.1.3 Utredningen om revisorer och revision	3
1.2 Problem	5
1.2.1 Problemformulering	6
1.3 Mål	6
1.3.1 Syfte	7
1.3.2 Avgränsning	7
2 Metod	8
2.1 Val av intervjumetod, Laddering	8
2.1.1 Ladderingsteknikens två intervjumetoder	8
2.1.2 Ladderingsteknikens faser	9
2.1.4 Tillämpning inom detta arbete	9
2.1.5 Metodproblem	10
2.2 Enkätmetoden	11
2.2.1 Urval till enkätintervjun	11
2.2.2 Enkätens utformande	12
2.2.3 Metodproblem	12
3. Teori	14
3.1 Vad är en revision/ revisionsplikten innebär	14
3.1.1 Revisionsplikten betydelse i företagen och storlekens betydelse	15
3.1.2 Externa aktörer och deras krav på kontroller	17
3.2 Revisorns verktygslåda	19
3.5 Förväntningar i och med revisionsplikten bortfall	20
3.6 EG-rätten	21
3.6.1 Fjärde bolagsrättsliga direktivet	21
3.7 Avskaffandet av revisionsplikten i länder inom EU och hur det har påverkat utbudet av revisionstjänster	22
3.7.1 Gränsvärden i EU och hur dessa påverkar Sverige	22
3.7.2 Englands avskaffande av revisionsplikten och det förändrade utbudet av revisionstjänster	23
3.7.3 Finland avskaffande av revisionsplikten och det förändrade utbudet av revisionstjänster	26
4 Empiri	28
4.1 Revisionsbyråernas perspektiv	28
4.1.1 Större revisionsbyrå 1	30
4.1.3 Mindre revisionsbyrå 1	40
4.1.4 Mindre revisionsbyrå 2	42
4.2 Aktiebolagens perspektiv	44
4.3 Bortfallspresentation	60

5. Analys	62
5.1 Kännedom angående lagförslaget	62
5.2 Viljan att behålla den frivilliga revisionen	62
5.3 Viljan att behålla sin revisor	64
5.4 Viljan att använda revisorn till andra typer av tjänster	65
5.5 Viljan att använda andra typer av intygsskrivanden	66
6.Slutdiskussion	68
6.2 Fortsatta studier	71
Källförteckning	72
Bilagor	76

1. Introduktion

1.1 Problembakgrund

1975 infördes en ny aktiebolagslag, i och med detta föreslogs ett krav på att anlita kvalificerade revisorer i alla aktiebolag. (Revision och rådgivning, Svanström, 2008) Kravet skulle stödja aktiebolagen i den utvidgade bokföringsskyldigheten, företagen skulle i och med detta få mer hjälp med både bokföring och årsbokslut. Dock fanns vid denna tidpunkt inte tillräckligt med kvalificerade revisorer för att förslaget skulle kunna införas för samtliga aktiebolag.

1978 rekommenderade Brottsförebyggande Rådet att kravet på kvalificerade revisorer i samtliga aktiebolag skulle införas på sikt. (Thorell & Norberg, 2005, s.16) Problemet med den bristande tillgången på kvalificerade revisorer kvarstod dock. Anledningen till att alla aktiebolag skulle inramas av revisionsplikten berodde på den ekonomiska brottsligheten. Det var generellt de mindre bolagen med ett litet aktiekapital som var utsatta, inte de större bolagen som redan tidigare varit skyldiga till revision.

1983 infördes kravet på att samtliga aktiebolag skulle utse en kvalificerad revisor, som antingen var godkänd eller auktoriserad. (Ibid) Detta krav uppstod på grund av att man 1981 konstaterade att det nu fanns kvalificerade revisorer för att täcka upp alla bolag.

År 2003 föreslogs i en promemoria från Justitiedepartementet att en revisionsklient inte kan anlita samma revisionsbyrå för hjälp med grundbokföringen som den anlitar för revisionen. (Ibid, s.17) Detta kom att kallas byråjäv. För små och medelstora bolag har det dock avgränsats till att den valda revisorn inte får biträda bolaget med bokföringen. Avgränsningen har lett till kritik från revisionsbranschen och startat diskussioner kring revisionsplikten i mindre aktiebolag. Detta på grund av att revisorn tappar mycket av sin mening då dessa bolag är mer beroende av revisorns rådgivande hjälp.

Inom svensk lag idag behöver inte mindre aktiebolag med mindre än 10 anställda och en omsättning på maximalt 24 miljoner SEK, lämna samma upplysningar som större bolag. Efter beslutet om kravet på kvalificerade revisorer har revisorerna haft ensamrätt på revisionstjänster. (www, regeringskansliet, 2008a)

Idag är revisorn skyldig att under revision granska styrelsens och verkställande direktörens arbete. Revisorn är också tvingad till att granska revisionsklienten fullgörande av skyldigheten att betala skatt och se efter om det förekommit brott i klientens verksamhet. I de fall där det uppkommit anmärkningar om något som strider mot lag ska revisorn påpeka detta eller anmäla missförhållandena. En revisor väljs idag av ett bolag för en fyraårs period och i bolagets bolagsordning ska det finnas bestämmelser om revision. En revisor kan inte väljas utan stöd av bolagsordningen. (Ibid.)

Utredningen föreslår för framtidens eventuella avskaffande av revisionsplikten att en förändring sker. Revisorns granskning är något av de förändringar som då kommer att inträffa, utredningen vill att denna punkt ska upphävas. Likaså vill de att förvaltningsberättelsen vi har idag ska upplösas. En revisor ska inte längre behöva väljas över en period av fyra år, utan minskas till ett år samt att revisorn utan stöd ur bolagsordningen ska kunna väljas av styrelsen. Utredningen föreslår att de gamla bolagsordningsbestämmelserna om revision ska upphöra att gälla utan att bolagsstämman behöver fatta beslut om detta. (Ibid.)

Om denna utredning går igenom kommer den enligt förslaget att börja gälla från den 1 juli 2010 och tillämpas första gången för de räkenskapsår som börjar närmast efter den 30 juni 2010. I denna utredning beräknas företagens kostnader för revision minska med 5.8 miljarder kronor om året. (SOU 2008:32, s. 13)

1.1.1 Revisorns roll

En revisors uppgift är att granska aktiebolagets bokföring och årsredovisning. Denne ska även granska verkställande direktors- och styrelsens förvaltning. Granskningen ska vara av den kvalitet god revisionsredovisning kräver. En granskning av koncernredovisning ska även ske om aktiebolaget är ett moderbolag samt granskning av förhållandena inom koncernen. Revisorn ska överlämna en revisionsberättelse efter varje räkenskapsår till bolagsstämman samt till verkställande direktör och styrelse framlägga anmärkningar som följer god revisionsredovisning. (www.lagen.nu, 2005)

1.1.2 Avskaffandet av revisionsplikten

Idag finns det framskridna planer att avveckla den lagstadgade revisionsplikten i Sverige. År 2006 tillsatte regeringen en utredning om revisionspliktens avskaffande, detta som en förenkling av de mindre företagens årsbokslut. Enligt EG:s fjärde bolagsdirektiv finns en möjlighet för de mindre aktiebolagen att undkomma revidering av årsbokslutet genom nya redovisningsregler för aktiebolag. Inom EU är det idag endast Malta och Sverige som har en kraftigt genomgripande revisionsplikt. I och med den slojade revisionsplikten kommer endast cirka 4 procent av alla aktiebolag ha kvar ett krav på revision. Om Sverige antar ett avskaffande kommer det gränsvärde för mindre bolag som finns idag att dras till den nivå som Storbritannien, Tyskland och Nederländerna ligger på. Alltså kommer inte företag som omsätter mindre än 83 miljoner kronor, har färre än 50 anställda och har en balansslutning på mindre än 41,5 miljoner kronor behöva en kvalificerad revisor. (www.regeringskansliet, 2008a) EG:s fjärde bolagsdirektiv drar ett gränsvärde för revisionsplikt vid högst 50 anställda, en balansslutning 4.4 miljoner euro samt en omsättning på 8,8 miljoner euro, detta är det nya gränsvärdet som dragits år 2008 med inverkan den 5 september på grund av 2006 års ändringsdirektiv. (SOU 2008:32, s. 86)

1.1.3 Utredningen om revisorer och revision

År 2005 fick Per Thorell och Claes Norberg uppdraget att utreda avskaffandet av revisionsplikten för mindre aktiebolag och avskaffandets förutsättningar. Det var Svenskt Näringsliv som gav professorerna uppdraget. Men efter att ett rådslag med representanter från FAR, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, revisorsorganisationen samt ett småföretag beslutade Svenskt Näringsliv att utredningen skulle falla i Justitiedepartementets händer. (www, Svenskt Näringsliv 2006b)

Den 7 september 2006 tillkallades en utredning genom regeringen som fick namnet ”Utredningen om revisorer och revision”. Utredningens uppdrag blev att kontrollera innebörden och nyttan av revision för Sverige. Uppdraget ställdes upp i tre delar. Den första delen bestod av att föreslå hur Europaparlamentets och rådets direktiv i svensk rätt ska tillämpa den lagstadgade revisionen i Europa. Denna del slutfördes i september 2007. Den andra delen av utredningens uppdrag är att se över frågan om revisionsplikten för mindre aktiebolag. Utredningen ska arbeta fram vilka förändringar som behöver göras för att revisionsplikten för de mindre företagen ska kunna slopas. Det behöver även arbetas fram lösningar för att förhindra att avskaffandet leder till överträdelser av regler, som redovisnings- och skatteregler, och presentera vilka åtgärder som kan förhindra detta. Utredningen ska även föreslå en gräns för vilka som inte längre ska inneha plikten för revision. Den sista delen i uppdraget behandlar revisorers begränsning av skadeståndsansvar, byråjäv i mindre företag och skärpning av dessa regler samt revisorslagen jämte åtgärder gällande denna. (Sou 2008:32, s. 69) Om andra punkter rörande revision påträffas under uppdraget, som anses vara av vikt för frågan, ska även dessa tas upp. Utredningen har vid tre tillfällen haft möten med den parlamentariska referensgruppen samt vid fem tillfällen haft möten med experter och sakkunniga. Utredningen har en särskild utredare som besökt Finland, England, Danmark och Nederländerna för att studera avskaffandet av revisionsplikten. (Ibid, s. 70)

Idag har vi lag på att alla aktiebolag i Sverige ska inneha en kvalificerad revisor. Ett avskaffande av revisionsplikten ska hjälpa de mindre företagen att lätta sina administrativa bördor och kommissionen har föreslagit att en kostnadsreducering av 25 % ska ske innan år 2012. Den svenska regeringen vill att denna kostnadsreducering ska ske redan år 2010 och försöker att nå detta mål genom att ta hjälp av flera utredningar. (Ibid, s. 177) Europeiska rådet vill att medlemsländerna tillsammans ska minska kostnaderna för företagen inom EU och därmed bli konkurrenskraftigare med en bättre ekonomi. En kostnadsreducering gynnar både Sverige i konkurrensen mot övriga bolag inom EU samt EU:s konkurrenskraft mot övriga företag i resten av världen. (Ibid, s. 178)

Uppdraget uttrycker sig i att ändringar som krävs för att revisionsplikten ska kunna avskaffas för mindre företag ska läggas fram av Utredningen. Författningsförslag som kan ses som behövliga ska framföras samt vilka företag som innefattas i denna förändring. Alltså går inte uppdraget ut på att se om ett slopande av revisionsplikten är passande för mindre bolag utan enbart hur avskaffandet ska kunna genomföras. (Ibid, s 182)

För att hitta en naturlig gränsdragning över vilka företag som ska inringas av revisionsplikten använder sig utredningen av aktiebolagen. (Ibid, s182) Utredningen vill för att få fram gränsdragningen för revisionsplikten hitta den storlek på företagen som är svårmanipulerade, lätta att använda, kunna jämföras med andra länders företag och kunna justeras utan svårigheter om EU:s gränsvärden ändras. Utredningens huvudtanke bakom direktiven är att det i Sverige ska vara lätt att starta ett företag. Alltså bör de minsta företagen vara de som först utesluts från revisionsplikten, därefter följs undantaget i storleksföljd tills dess att man finner gränsen för företagen med fortsatt revisionsplikt. (Ibid, s 183)

Utredningen har kommit fram till det lägsta tillåtna gränsvärdet: 3 miljoner kronor i nettoomsättning, 1,5 miljoner kronor i balansomslutning samt 3 anställda. (Ibid, s. 184) Att sätta gränsen så lågt kan hindra företagens vilja till att expandera. Att anställa en fjärde person och öka omsättningen kan leda till att vinsten av dessa val försvinner på grund av kostnaden som uppstår av revisionsplikten. (Ibid, s.184) Vid dessa gränsvärden finns det även många företag som från ett år till ett annat kan variera mellan att behöva en revisor till att undkomma plikten. Detta bidrar till kostnader och besvär för de mindre bolagen att ständigt kontrollera sin plikt av revision. Detta är något som kommer att förekomma vid alla gränser, men vid en lägre gränsdragning berörs fler bolag än om gränsen sätts högre. (Ibid, s.184)

FAR SRS har uttryckt att ett avskaffande av revisionsplikten bör ske för de företag som har en omsättning under 3 miljoner kronor. (Broberg 2008, s. 153) Med andra ord ett försiktigare steg än det taget av Utredningen. Kommissionen har satt lägsta gränsvärde för mikroföretag vid en balansomslutning av 4,6 miljoner kronor, en nettoomsättning på 9,2 miljoner kronor och 10 anställda. Detta är ett mycket större steg än det Utredningen valde som lägsta gränsvärden för revisionsplikt. (Sou 2008:32, s. 185)

Fortsättningsvis föreslår Utredningen att det gränsvärde som bör tillämpas ska sättas genom att de 165000 minsta aktiebolagen som är aktiva samt de 70000 aktiebolag som är vilande ska undkomma revisionsplikt. Det innebär att Utredningens lägsta gränsdragning, som angavs ovan, är säkrad. De bolag som nu inringas av plikten har en större ekonomisk nytta av revisionen, detta genom det större behovet av redovisningens organisering, skattedeklarationer och så vidare. (Ibid, s. 185)

Utredningen ser till det fjärde direktivets maximivärden och ger slutligen förslaget att de företag som år 2008 ligger under mer än ett av de angivna gränsvärdena undantas från revisionsplikt. Det fjärde bolagsrättsliga direktivets gränser är efter 2006 års ändringsdirektiv 50 anställda, en nettoomsättning på 83 miljoner kronor samt en balansomslutning på 41,5 miljoner kronor, då en omräkning till svenska kronor från euro gjorts med hänsyn till EU:s omräkningsmarginal. (www, riksdagen, 2009a) Om Sverige följer dessa gränsvärden kommer cirka 4 procent av alla svenska aktiebolag omfattas av revisionsplikt. (www, regeringen, 2008a) De företag som inte omfattas av revisionsplikten, cirka 96 procent, kan frivilligt välja om de vill ha fortsatt revision. Dock kan inte lekmannarevisorer väljas då de inte har rätten att utföra lagstadgad revision, de mindre bolagen måste välja en godkänd eller en auktoriserad revisor. (Sou 2008:32, s. 188) Enligt Utredningen kan vi räkna med att de flesta av företagen

som undkommer revisionsplikten kommer att beställa ekonomiska tjänster som ses nödvändiga för deras verksamhet men även att de för vanans skull väljer den revision som de tidigare varit bundna till. (Ibid, s. 185)

De flesta företagen inom försäkrings- och finansmarknaden samt de börsnoterade företagen föreslås vara skyldiga till revision av minst en revisor. (Broberg 2008, s. 153) Nettoomsättning, balansomslutning och antal anställda ska inte kunna påverka kravet på revision. Det är av vikt för aktieägare, aktörer på kapital- och värdepappersmarknaderna samt även massmedia att kunna följa börsnoterade företags delrapporter samt årsredovisningar. (Sou 2008:32, s. 189) Mindre publika företag som inte utgivit värdepapper på en reglerad marknad föreslås kunna gå förbi kravet på revision. Därmed finns det inga regler som är särskilt gjorda för publika bolag som inte givit ut värdepapper på en reglerad marknad. De regler som ska följas är samma för de publika- som de privata bolagen. (Ibid, s. 190)

Att förvaltningsrevisionen ska försvinna för alla företag, även de som är skyldiga till revision, är ett förslag som Utredningen lagt fram. Förvaltningsberättelsen är något som idag bara finns i Sverige och Finland. (Broberg 2008, s. 154)

De nya räkenskapsreglerna föreslås av Utredningen träda i kraft det räkenskapsår som påbörjas efter den 30 juni 2010. Detta datum för att ge revisionsbranschen chansen att förbereda sig för omställningen och skatteverket chansen att förändra de kontrollrutiner de har idag. (Ibid, s. 155)

1.2 Problem

Slopandet av revisionsplikten kommer bidra till att cirka 96 procent av alla svenska aktiebolag inte längre kommer att behöva ha en lagstadgad revision. Detta kommer enligt vissa experter kunna gynna en ökad konkurrensfördel för de mindre bolagen jämfört med idag, då de administrativa kostnaderna minskar. (Regeringskansliet 2008) Revisionens kostnad anses av vissa inte kunna visa sig fördelaktig mot den samhällsekonomiska nyttan. Detta beslut kommer att inte bara att påverka aktiebolagen, utan även revisionsbyråerna, kreditgivarna samt skatteverket. (SOU 2008:32)

Enligt utredningen SOU 2008:32 kommer nya tjänster efterfrågas om revisionsplikten avskaffas, som till exempel: skatterådgivning, tjänster vid företagsöverlåtelser eller finansiella tjänster. Revisionsbyråerna kommer behöva bli mer kundorienterade och därför förändra sina arbeten efter kundernas efterfrågan. (Rydén & Larsson, 2008)

Utredningen om revisorer och revision hanterar ämnet om att revision inte är onödig och att revisionen typiskt sett tillför revisionskunden ett värde. Revisionen är bland annat värdefull då externa intressenter kan få en större inblick i företaget. (SOU 2008:32, s 164) Revision ger även en större inblick i den egna verksamheten då revisorn granskar årsredovisningen samt kontrollerar Vd:s och styrelsens arbete. Ägaren i företaget får även en insyn i om skatter och avgifter har betalats. (www, aktiebolag info, 2009) Det är enklare för företaget att få krediter om årsredovisningen är reviderad då företaget uppvisas seriöst, vilket bidrar till att en större trovärdighet uppstår. (www. FAR SRS, 2009b)

Dock går det inte att försvara tvingandet av revisionen när den är till för klientens eget intresse. De nya reglerna kommer att skapa en större valfrihet för aktiebolagen att välja de revisions- och redovisningstjänster som passar bolaget. (Sou 2008:32, s. 18) Revisionsbyråerna kommer därför att behöva anpassa sina tjänster efter aktiebolagens efterfrågan för att inte gå miste om sina kunder samt attrahera nya. Då revisionsplikten inte har slopats ännu finns det idéer om vad aktiebolagen eftersöker men inget konkret faktum och det är upp till revisionsbyråerna att skapa sig kunskap inom detta för att tidigt kunna erbjuda nya tjänster, samt förklara nyttan av revision. (Rydén & Larsson, 2008)

I utredningen om revisorer och revision har en analys av effekterna på skatteintäkternas storlek gjorts. Där har det framkommit att skatteintäkterna kan påverkas vid ett avskaffande av revisionsplikten, men ännu är det oklart om hur stor effekten kan komma att bli.

Avskaffandet av revisionsplikten kommer att medföra en större valfrihet för de mindre aktiebolagen och en förändring i efterfrågan av tjänster kan komma att ske. En förändrad efterfrågan leder till att revisionsbyråerna bör anpassa sin verksamhet för att uppfylla sina klienters krav och önskemål. Revisionsbyråernas intresse för att finna hur aktiebolagens efterfrågan förändras ligger i att kunna attrahera dessa för fortsatta tjänster. Det bör även vara av intresse för aktiebolagen att veta vad revisionsbyråerna kommer att inneha för tjänsteutbud, detta för att se till deras verksamhet och eventuellt tillhandahålla andra typer av ekonomitjänster. Information om revisionsbyråernas eventuellt förändrade arbetssituation är av betydelse även för samhället då det kommer att erbjudas andra typer av arbeten och en annan typ av konkurrens. Vad gör revisionsbyråerna för att utveckla kundnyttan då en förändrad efterfrågan kan komma att uppstå? Hur tror revisionsbyråerna att efterfrågan förändras då nya typer av tjänster utvecklas, blir efterfrågan större för de nya tjänsterna eller kommer aktiebolagen efterfråga revision till lika stor del?

1.2.1 Problemformulering

Hur kommer revisionsbyråernas tjänsteutbud förändras för att möta aktiebolagens förändrade efterfrågan vid ett avskaffande av revisionsplikten? Vad kommer aktiebolagen att efterfråga för typer av tjänster och intyg vid ett avskaffande av revisionsplikten?

1.3 Mål

Revisionsplikten beräknas försvinna år 2010. Revisionsbyråerna kommer att behöva se närmare till aktiebolagens intressen för att kunna skapa en bild av den nya efterfrågan gällande byråernas tjänster. Idag är det svårt att säga vad aktiebolagen kommer att efterfråga, men vissa visioner finns. Revisionsbyråerna står inför problemet med att skapa en förståelse för aktiebolagen gällande revisionens nytta och att därigenom kvarhålla sin kundkrets. Ser revisionsbyråerna förbi aktiebolagens intressen finns det en risk för att dessa inte fortsätter sin verksamhet där.

1.3.1 Syfte

Denna uppsats har till syfte att undersöka hur revisionsbyråerna i Sverige förväntas förändra sitt tjänsteutbud i samband med att revisionsplikten avskaffas enligt förslag från Utredningen om revisorer och revision.

1.3.2 Avgränsning

Uppsatsen kommer att ha en naturlig avgränsning till att endast innefatta närliggande revisionsbyråer i Uppsala och Stockholm samt även ett urval av deras klienter. Revisionsbyråerna kommer att vara av varierande storlek för att få en realistisk bild av deras förväntningar, ett större bolag kan känna sig säkrare i sin kundkrets och därmed behålla en stor del av revisionen medan ett mindre bolag kanske måste vara snabb med att förändra sitt tjänsteutbud. En större variation av aktiebolagen kan uppfyllas genom revisionsbyråernas storlek. En större realitet i klienters efterfrågan av tjänster kan insamlas genom stickprov av en mer varierad grupp av aktiebolagens storlek och sysselsättning.

Arbetet kommer att avgränsas till att gälla förutsättningarna för revisionsbyråernas svenska verksamhet. En utblick görs dock i förhållande till förutsättningarna inom andra EU- länder som tidigare avskaffat revisionsplikten. Detta för att kunna jämföra utfallet av revisionspliktens avskaffande i dessa länder med det förväntade utfallet i Sverige.

2 Metod

2.1 Val av intervjumetod, Laddering

Laddering är en typ av en intervjuteknik som främst används vid produktundersökningar. Denna typ av intervjuteknik innehåller tre abstrakta nivåer som kopplar produkten till konsumenten, nivåerna skapar hierarkiska relationer dem emellan: Attribut av produkten, konsekvenserna av dessa attribut samt konsumentens grundläggande personliga värderingar. (Olson 1989, s. 174) Enligt Ladderingmetoden skapar konsumenten mening i olika produkter och varumärkesattribut, detta för att produkterna i sin tur skapar viktiga mål och betydelser för konsumenten. (Ibid. s. 174)

Ladderingstekniken har sedan 1980 använts inom konsumentundersökningar. (Grunert et al 1995, s. 63) Tekniken ser till den enskilda konsumenten, men resultatet skapas av mångfalden. Intervjumetoden är mer baserad på konsumentens uppfattning och inte av ren fakta. Genom att se till den personliga uppfattningen har problem och olösta fall gett resultat (Ibid, s. 63) Dock ska det observeras att denna teknik inte är gjord för att användas i stora representativa arbeten. (Hofstede et al, s. 39)

Två olika synsätt kan sägas beskriva Ladderingstekniken; motiverande- och kognitiv struktur. (Grunert & Grunert 1995, s. 209) Det motiverande synsättet ser till konsumentens drivkraft för konsumtion. Synsättet länkar samman den grundläggande drivkraften med köpbeteendet. Den som intervjuar skapar en inblick i sammanhanget genom att driva konsumenten till att reflektera sina köpmotiv på ett sätt som inte är normalt för dennes dagliga konsumentbeteende. Meningen är att se hur och om resultat användarna fått en ökad förståelse för konsumenterna, detta för att kunna använda informationen för att ge inspiration till företagsledare och hjälpa dessa att skapa bättre företagsbeslut. (Ibid, s. 210)

Det kognitiva struktursynsättet ser till hur konsumenten organiserar och lagrar kunskapen om konsumtionsrelevans i minnet. Detta synsätt ger en nytta då det skapas en insyn i konsumentens beteende. Given en situation plockar den intervjuade personen fram information från sitt minne, hur denna skulle handla i en verklig situation, och förklarar därefter sitt beslutstagande. (Ibid, s. 210)

2.1.1 Ladderingsteknikens två intervjumetoder

Ladderingresultatet kan formas genom två olika metoder av själva intervjun. Dessa två intervjumetoder kallas för Hard och Soft Laddering. I Hard Laddering begränsas den intervjuade personen i sina svar och styrs mot önskad riktning av den som intervjuar. (Grunert & Grunert 1995, s. 217) Den önskade riktningen innebär att den intervjuade personen svarar så att en stege, ladder, följs åt gången och att svaren leder till en högre abstraktionsnivå, attribut-betydelse-värde. (Hofstede et al 1997, s. 39) Denna typ av intervju kan kännas tråkig och närmast mekanisk, men underlättar för den som intervjuar då resultaten blir mindre flersidiga, mer detaljerade samt skapar en större förståelse än vad resultaten för Soft Laddering ger. (Skytte & Bove, 2004, s. 407)

Soft Laddering tillåter den intervjuade personen att ha fria svar, den som intervjuar ska undvika att interagera i största möjliga mån. (Hofstede et al 1997, s. 39) Då svaren

inte blir begränsade kan det vara svårt att hitta nivåerna i stegen, the ladders, (Grunert & Grunert 1995, s. 217) men möjligheterna att upptäcka viktiga resultat ökar. (Skytte & Bove 2004, s. 407) Vid större forskningsundersökningar och/eller få subjekt används oftare Soft Laddering. (Skytte & Bove 2004, s 407)

2.1.2 Ladderingsteknikens faser

Ladderingstekniken kan sägas bestå av tre kännetecknande steg. Det första steget är att klassificera de framträdande attributen, det andra steget är den djupgående intervjun och det sista steget är att analysera resultaten. (Hofstede et al, s. 38) I det första steget ställs frågor angående attributen till personen som blir intervjuad, detta för att utveckla och jämföra produkterna och för att kunna urskilja vad attributen bidrar med. I det andra steget sätts de viktigaste attributen som blivit identifierade som en startpunkt för den kommande djupgående intervjun. Den intervjuade personen ställs kontinuerligt inför ”varför” frågor för att komma in på djupet av svaren. Ett exempel på detta kan vara en grundfråga ”Har ni förberett er inför revisionsplikens avskaffande?” som får det enkla svaret ”Ja, jag anser att vi är förberedda”, detta är något som kan utvecklas vidare med ”varför”-frågor som ”Varför anser ni er vara förberedda?” som kan leda till svaret ”Därför att vi har börjat bredda vårt tjänsteutbud för att passa en ny typ av efterfrågan”. Även denna fråga kan utvecklas med fler ”varför”-frågor tills den intervjuade personen inte längre kan besvara frågan på ett djupare plan. Det kan tyckas vara önskvärt att sätta in frågorna i ett sammanhang där den intervjuade personen känner igen sig, en naturlig situation, för att kunna besvara frågorna efter sina personliga åsikter. (Reynolds & Gutman 1988, s. 15) Dessa ”varför”-frågor tvingar den intervjuade personen att klättra upp för stegen, the ladder. Slutet på stegen behöver inte resultera i en värde - nivå, det kan avslutas på tidigare plan. Stegen består, som nämnts ovan av: attribut – betydelse - värde. De resultat som uppnås kallas sekvenser av koncept och det är dessa som är stegen, the ladders. I det tredje och sista steget kategoriseras koncepten som framställts av intervjun och formas om till ett mindre antal kategorier. (Ibid., s 38-39) Dessa kategorier bildar sedan en hierarkisk värde-karta, HVM. Där av vikten att göra kategorier som innehåller en större omslutning av koncept med samma innebörd. Kartan blir annars svår att tolka och det blir komplicerat att skapa en uppfattning av resultatet. Den hierarkiska värde-kartan uppstår som en bild över konsumentinstinkten struktur och innebörd. Kartan representerar ämnet genom ett förenat nätverk av attribut, konsekvenser och värden. (Ibid, s. 38-39)

2.1.4 Tillämpning inom detta arbete

Det synsätt som kan tillämpas bäst i intervjun med revisionsbyråerna är det kognitiva stuktur-synsättet. Här är det relevant att få den intervjuade att se in i hur situationen sett ut vid revisionsplikt och vad de, efter en inblick i den verkliga situationen, tror kommer att hända i en framtid utan revisionsplikt. Även att de utifrån sig själva berättar om de uppfattningar som de fått gällande byråns känslor för ett avskaffande samt aktiebolagens föreställningar om framtiden. Den intervjuade personen tar alltså

minnen från verkliga situationer och tillämpar detta i sina tankar om den framtida eventuella situationen.

Då en informationsinsyn för utomstående, utanför revisionsbyråerna, är mycket liten gällande avskaffandet av revisionsplikten är det viktigt att den intervjuade personen inom revisionsbyrån får ett fritt naturligt talande. Det fria talet ger intervjuarna en större förståelse i revisionsbyråernas tankar samt att de som blir intervjuade inte blir styrda och ett personligt faktaflöde som annars kan finnas vara intressant i arbetet går förlorat. Därför används metoden soft-laddering för intervjuerna. Det är också rekommenderat att använda den mjukare metoden som intervjuval då erfarenheten av ”produkten” är liten. (Grunert & Grunert 1995, s. 217) Då avskaffandet av revisionsplikten inte har inträtt och dagens revisorer aldrig upplevt detta tidigare anses erfarenheten av denna ”produkt” att vara liten.

Uppbyggnaden av intervjun följer det kognitiva struktursynsättet med tekniken soft laddering till den nivå metoden går att följa. Detta på grund av produktens hypotetiska form.

2.1.5 Metodproblem

Ladderingstekniken bygger på att den intervjuade personen kan sätta sig in i en verklig situation för att besvara frågor utifrån sina erfarenheter. Alltså kan personen enbart skapa sig en liten förståelse i hur han/hon skulle agera i en framtida situation med en hypotetisk produkt. Alltså är det med en begränsad förståelse revisorn sätter sig in i revisionsbyråns framtida agerande vid ett avskaffande av revisionsplikten, än mindre förståelse kan skapas då en revisor ska sätta sig in i situationen hur en kund väljer att handla. Laddering-datat har ett begränsat användningsområde vad gäller vägledandet av utvecklings- och forskningssatsningar. Costa et al menar att den intervjuade personen endast begränsat kan använda existerande produkter för att ge en glimt av hur de skulle behandla en verklig innovativ produkt. (Costa et al 2004, s. 412) Alltså kan en produkt som existerar idag inte bidra till en korrekt uppfattning av en hypotetisk produkt, en eventuell utveckling av den existerande produkten. Detta bidrar till att ladderingstekniken endast kan användas i själva intervjun, med hjälp av soft laddering. Den information som uppstår går inte att använda för att bygga upp en hierarkisk värde-karta.

Då revisionsplikten är ett lagstadgat krav idag och avskaffandet är en hypotetisk händelse kan inte revisorer sätta sig in i situationen på ett sätt som laddering-metoden kräver. Inte heller kan aktiebolagen som har lagstadgad revision idag personligt värdera de intyg som kan komma att användas vid ett avskaffande av revisionsplikten.

2.2 Enkätmetoden

För att få insikt i hur aktiebolagen tänker handla efter revisionspliktens avskaffande, har en enkät med kvalitativa frågor skapats och skickats ut till 200 aktiebolag som har revisorer i Uppsala.

2.2.1 Urval till enkätintervjun

Vid undersökningar av en population ska hänsyn tas till om hela eller en del av populationen ska undersökas. Den totala populationen (N) är i denna undersökning alla aktiva klienter till revisionsbyråer i Uppsalas som kommer att påverkas utav lagförslaget om revisionspliktens avskaffande. Vilket enligt lagförslaget är 96 procent av Sveriges aktiebolag. Denna uppsats har avgränsats till revisionsbyråer i Uppsala med omnejd, därför har val av aktiebolag gått efter kriterierna att de ska ha en revisor med säte i Uppsala. Enligt uppgifter från revisorsskivan finns det 82 stycken aktiva revisorer i Uppsala, 40 stycken av dessa arbetar på de fyra största revisionsbyråerna i landet. Denna enkätundersökning har därför delats upp det vis att de fyra största revisionsbyråernas aktiebolag har fått hälften av enkäterna och de mindre revisionsbyråernas aktiebolag fått resterande hälft. De fyra största revisionsbyråerna, The Big Four, är PricewaterhouseCoopers, Grant Thornton, Ernest & Young och KPMG.

De aktiebolag som fått en förfrågan om att besvara enkäten har slumpmässigt valts ut från revisorsskivan, som baseras på MM partners uppgifter. MM partners är en databas som har information om samtliga revisorer och deras kunder upplagt i systemet. (www, MMpartner, 2009) Genom att beräkna hur många revisorer respektive byrå har, har de procentuellt beräknats hur många aktiebolag som ska väljas utifrån varje revisionsbyrås kundstock. Med utgångspunkt från detta har urvalet slumpmässigt tagits fram, genom att slumpat fram antalet aktiebolag direkt ifrån varje revisionsbyrås kunder. Denna metod har valts då den medför till en bättre spridning av valen på företag och revisionsbyråer. En av revisionsbyråerna visade ett intresse i att ta del av sina kunders svar från enkäten. De valde därför ut ett större antal aktiebolag från sitt kundregister för att besvara frågorna. Revisionsbyrån valde slumpmässigt ut aktiebolagen, dock med en tanke att det skulle vara lika många mindre som större bolag utifrån gränsmåtten mikroföretag och större. För att kunna uppfylla deras önskan om personliga resultat skapades två enkäter för att skilja de större och mindre aktiebolagen åt samt skilja enkäterna från de andra sammanslagna aktiebolagens enkäter.

Eftersom enkäten är uppdelad efter mikroföretag och större aktiebolag har det också tagits hänsyn till storleken på aktiebolagen. Detta kan skapa en smärre snedfördelning i svarsresultatet när det gäller förfrågade aktiebolag, detta för att antalet större aktiebolag är färre än antalet mikroföretag med en revisor i Uppsala. Dock finns det ett intresse för denna typ av uppdelning i uppsatsens analys vilket överväger detta. Intresset ligger i att få ett jämnt resultat som rättvist kan skilja intresset för revision och efterfrågan av andra typer av tjänster mellan aktiebolagens storlek.

Efter att aktiebolagen valts ut har deras mejladresser letats fram, främst genom Internetsidan Gullex samt genom företagens egna hemsidor. Eftersom listan endast

bestod av företagets namn och organisationsnummer har den mejladress som presenterats på hemsidan eller genom andra sökvägar använts. Aktiebolagen har själva fått sända enkätförfrågan vidare till de personer inom företaget som har kompetensen att besvara frågorna. Vissa av bolagen hade ingen mejladress angiven, då slumpades nya bolag fram där mejladresser kunde hittas. Detta kan skapa vissa problem i trovärdigheten av resultatet då det kan vara samma typ av bolag som inte har sin mejladress utlagd för allmänheten. Det kan vara så att en väsentligt större andel av de riktigt små bolagen inte har någon mejladress, eller att det är en viss typ av bolag som inte behöver lägga ut sin mejladress på Internet. Detta kan bidra till att en viss typ av aktiebolag, där behovet av en offentlig mejladress inte är stort, faller bort från undersökningen.

2.2.2 Enkätens utformande

Enkäten är Internetbaserad och sänds ut per mejl innehållandes en länk. Varje aktiebolag som valts ut till enkätundersökningen har fått ett enskilt mejl. Denna enkät har skickats från vår studentportal för att skapa en större trovärdighet i att enkätundersökningen är pålitlig. Två påminnelser skickades därefter ut för att öka svarsfrekvensen.

För att göra enkäten lätt att besvara formulerades frågor på det sätt att de som bedriver aktiebolagen, utan väsentliga redovisningskunskaper, förstår innebörden av innehållet. Enkäten baseras på frågor som är både bakgrundsvariabler och undersökningsvariabler. Bakgrundsvariablerna har skapats för att få en uppfattning om aktiebolagens ägarstruktur, storleken på revisionsbyrån de använder sig av och deras allmänna uppfattning om revision. Dessa har till syfte att skapa en bild av varför svaren från aktiebolagen skiljer sig åt mellan bolag som till övrigt kan uppfattas liknande. Undersökningsvariablerna har till syfte att beskriva hur aktiebolagen kommer att agera efter revisionspliktens avskaffande. Eftersom denna enkät är kvalitativ har inga av frågorna numeriska värden. Dessa kvalitativa svar kan dock arrangeras i värden. Dessa värden kan inrättas i en ordningsskala, men de säger ingenting om skillnaden i stegen mellan de olika svaren (Dahmström, 2005).

För att få så realistiska svar som möjligt valdes enkäten att göras anonym, detta även för att öka svarskvantiteten. 63 stycken aktiebolag valde att besvara enkäten. Av dessa svarade 24 stycken större aktiebolag, varav 15 stycken har en revisor tillhörande en större revisionsbyrå och 9 stycken med en revisor tillhörande en mindre revisionsbyrå. Även 39 stycken mindre aktiebolag svarade, varav 20 stycken har en revisor tillhörande en större revisionsbyrå och 19 stycken med en revisor tillhörande en mindre revisionsbyrå.

2.2.3 Metodproblem

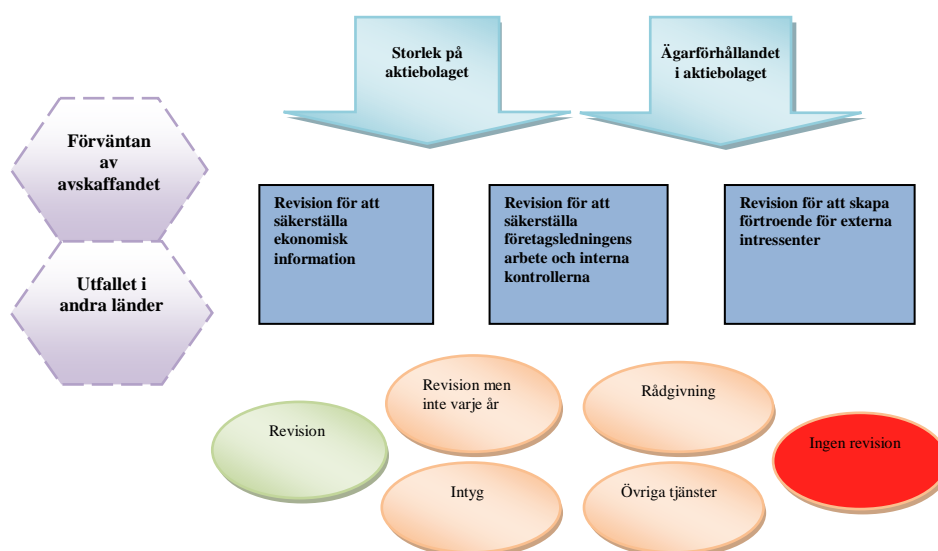
Ett metodproblem som uppstår vid Internetbaserade undersökningar är att vissa i målpopulationen saknar offentliga mejladresser. Detta påverkar det slumpmässiga urvalet något. Ett annat problem som kan uppstå är att en respondent har flera företag och på detta sätt mottagit fler enkäter, detta gör att en företagare kan svara på fler enkäter. Det kan skapa problem för respondenten då de ej vet vilket företag som

mottagit enkätförfrågan. Det kan leda till att ägaren svarar för fel företag med fel ägarförhållanden och revisor.

Svarsfrekvensen är ett problem vid enkätintervjuer och i denna undersökning var den relativt låg, 31,5 procent, trots att två påminnelser har skickats ut. De intervjuade aktiebolagens främsta orsaker till att inte svara på enkäten var ointresse och tidspress. Detta kan möjligtvis ha påverkat utfallet på enkäten något. Aktiebolag som är ointresserade av att svara på enkäten kan möjligtvis svara annorlunda på frågorna än de som tagit sig tid att svara på enkäten. Detta kan möjligtvis förklara utfallet av enkäten.

3. Teori

Figuren nedan presenterar teorins olika parametrar. Parametrarna påverkar aktiebolagens val av revision och andra tjänster som revisorn erbjuder.

Figur 1: Teorins uppbyggnad

3.1 Vad är en revision/ revisionsplikens innebörd

Vid en revision ska revisorn granska företagets årsredovisning, dess räkenskaper samt styrelsens och Vd:s förvaltning av verksamheten, i den omfattning som god redovisningssed anholder (ABL 2005:551). Målet med revisionen är att upprätta en revisionsberättelse som är uppdelad i revision av bokföringen och årsredovisningen samt styrelsen och Vd:s förvaltning av bolaget (Trohammar, 2005).

En revision innehåller en granskning av företagets bokföring genom att det antingen utförs stickprov i företagets bokföringsdata eller så kan revisorn granska de interna kontrollerna som finns inom företaget. Revisorn ska även utföra en kontroll av årsredovisningen, att balansräkningen stämmer mot de verkliga värdena inom bolaget. Då kontrollerar även revisorn avsättningar, säkerheter, skulder och ansvarsförbindelser som finns i årsredovisningen att de stämmer mot de verkliga värdena. Revisorn granskar även så att resultaträkningen stämmer mot budget och att det inte finns några väsentliga förändringar mot föregående år. Revisorn kontrollerar även att den upptagna balans och resultaträkningen överensstämmer mot grundbokföringen (Ibid).

Revisionen genomförs för att kvalitetssäkra tre olika områden, den räkenskapsenliga revisionen, den förvaltningsrelaterade revisionen och den verksamhetsrelaterade revisionen (Öhman, 2004). Den räkenskapsenliga revisionen innebär granskning av räkenskapers relevans, tillförlitlighet och jämförbarhet. Den förvaltningsrelaterade revisionen innebär en granskning av att lagar, regler och policys följts. Den verksamhetsrelaterade revisionen innebär en granskning om verksamheten bedrivs effektivt och ändamålsenligt.

Revisionen är till stor nytta för ägarna i bolaget och för övriga intressenter. De övriga intressenterna kan vara kreditgivare, leverantörer, kunder, anställda, stat och kommun. När revisionen utesluts finns det anledning att skapa egna kontroller för att säkerställa och skapa tilltro till bolagets ekonomiska rapportering (Ibid).

Ägarna i ett större aktiebolag sitter oftast inte i företagsledningen och har därför inte samma insyn i företagets ledning. Det är därför viktigt att de kan lita på informationen som styrelsen och Vd levererar. Det finns därför ett intresse att bolagets ekonomiska rapporter ger en rättvisande bild av företagets ekonomiska ställning. (Moberg, 2006) Inom agentteorin som fokuserar på förhållandet mellan principal och agent, det kan vara förhållandet mellan en VD och en aktieägare, finns antagande om att både agenten och principalen agerar för vad som är bäst för dem själva (Deegan, 2000). Detta medför att ledningen i ett företag kan handla utifrån sin egna nytta på bekostnad av ägarens intresse. Eftersom agenten i detta fall producerar den främsta informationen som framkommer i årsredovisningen, finns det en stor vilja hos principalen att låta en oberoende part, som en revisor, granska tillförlitligheten i rapporten (Seow, 2001).

3.1.1 Revisionspliktens betydelse i företagen och storlekens betydelse

Figur 2: Hur aktiebolagens styrning och storlek påverkar valet av revision och revisorns tjänster.

Alla aktiebolag idag är skyldiga att ha minst en revisor. Det gäller även de aktiebolag som ligger vilande och alltså inte bedriver någon verksamhet. (Sou 2008:32, s 122) Förutom aktiebolagen är sparbanker, ekonomiska föreningar, europakooperativ i Sverige samt stiftelser som till exempel personal- och pensionsstiftelser skyldiga till revision av minst en revisor. (Ibid, s. 105) Handelsbolag som innehar en eller fler juridiska personer som är delägare i verksamheten är också skyldiga till revision. Men även handelsbolag utan juridiska personer som delägare, ideella föreningar, enskilda näringsidkare samt enkla bolag som når upp till en av följande värden är revisionspliktiga; 25 miljoner kronor i balansomslutning, 50 miljoner i nettoomsättning samt 50 anställda ska ha redovisats för varje räkenskapsår de två senaste åren. (Ibid, s. 106)

Utöver ovan nämnda bolags revisionsplikt så behöver aktiebolag, stiftelser, handelsbolag samt ideella föreningar ha minst en speciellt kvalificerad revisor. Det krävs en godkänd eller auktoriserad revisor av de valda revisorerna från stämman om bolagen uppfyller 50-25-50 värdena under vart av varje år de två senaste åren. (Ibid, s. 107) Dessa regler gäller även för aktiebolag inom värdepappersbranschen vid en reglerad marknad. (Ibid, s. 107)

Vid ett avskaffande av revisionsplikten kommer enbart ett fåtal företag att inneha kravet av revision. De flesta aktiebolag i Sverige är små, cirka 97 procent, vilket innebär att endast 3 procent kommer att vara i behov av en godkänd eller auktoriserad revisor. (Ibid, s. 127)

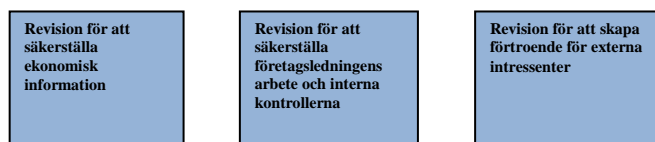
Revisionsarvodet är styrt av tiden revisorn har lagt ner på granskningen av räkenskaperna och inte av företagets vinst eller omsättning. Alltså påverkas inte en revisor till ett litet företag om det går med vinst eller förlust, revisionsarvodet är detsamma. (Ibid, s. 129) Det har gjorts enkätundersökningar angående storleken av revisionsarvodet. Av några undersökningar gjorda av studenter har det kommit fram att revisionsarvodena blir högre ju större aktiebolagen blir, trots det ovan sagda om timdebitering. Genomsnittliga revisionsarvoden för aktiva företag kan värderas till: 15 000 kronor för ett företag med omsättning 0-3 000 000 kronor och högst 3 anställda, 30 000 kronor för ett företag med omsättning på 3 000 000-10 000 000 kronor och högst 10 anställda samt 50 000 kronor för företag med omsättning på 10 000 000- 50 000 000 och högst 50 anställda. (ibid, s. 129) För företag som övergår en omsättning på 50 000 000 kronor, vilka är ytterst få, har ett revisionsarvode som varierar. De bolag som är vilande saknar uppgifter, men en kostnad på 5000 kr borde var det genomsnittliga. (Ibid, s. 130) Förutom revisionsarvoden tillkommer andra kostnader för revision; möten, framtagning av underlag till revisor samt kopiering. En framräkning av kostnaderna för dessa tjänster är svårt, men med hjälp av Öhrlings PwC och Nutek har ett resultat framkommit genom undersökning av 33 aktiebolag. Den interna kostnaden uppgår till 1814 kronor för de företag som har högst 9 anställda, 7894 kronor för de företag som har mellan 10-50 anställda samt 10481 kronor för de företag som har fler än 50 anställda. (Ibid, s. 131)

Det har utförts enkätundersökningar av studenter gällande aktiebolags vilja att ha fortsatt revision även då revisionsplikten avskaffas för dessa och blir frivillig. I en av undersökningarna framgår att 60 procent av företagen med en omsättning på högst 5 miljoner kronor vill ha fortsatt revision. Även de större aktiebolagen, med en omsättning mellan 5- 50 miljoner kronor vill ha fortsatt revision, men här svarade 73-81 procent positivt. (Ibid, s. 131) I en annan studie som berörde samma ämne påvisades ett närliggande resultat. 60 procent av de minsta företagen, med en omsättning upp till 3 miljoner kronor samt högst 5 anställda, var intresserade av fortsatt revision. De lite större företagen, med en omsättning till högst 50 miljoner kronor samt högst 50 anställda, var till 80 procent av de undersökta företagen positivt inställda. (Ibid, s. 131) Undersökningarna påvisar att även de minsta företagen till majoritet är intresserade av att anlita en revisor även då plikten på revision inte längre föreligger. Det går även att urskilja fakta att ju större ett företag blir, desto större blir viljan till att frivilligt anlita en revisor.

Mindre företag med ett fåtal ägare som även ingår i styrelsen och är anställda behöver inte revisorns granskande av dessa organ. Ägarna har på grund av delaktigheten i företagets olika organ full insyn i verksamheten och företagets ekonomi. Ett större företag med många ägare som ingår i antingen styrelse, är ledande befattningshavare, Vice direktör eller några av de som aktivt bedriver inflytande genom bolagsstämman över företaget kan vara i behov av revision. Detta på grund av att de inte har möjligheten för full insyn i företaget och kan vara i behov av att en revisor granskar

att de olika bolagsorganen sköter sina arbetsuppgifter. Det bör även vara ett krav på revision då en revisor arbetar för att aktieägarna behandlas lika. (Ibid, s. 181) Om revisionsplikt ska vara ett krav bör kravet alltså baseras på antalet ägare i aktiebolaget. (Ibid, s. 182)

3.1.2 Externa aktörer och deras krav på kontroller

Figur 3: Nyttan med revisionen ur intressenternas perspektiv

Företagens verksamhet och dess räkenskaper är av vikt för många intressenter då dessa inte vill ta stora risker vid utbyten av tjänster. De som räknas som intressenter är många, bland annat kunder, leverantörer, finansiärer och aktieägare. Dessa intressenter handlar med företag som de har begränsad kunskap om och därmed skapas en ökad osäkerhet. Andra intressenter är stat och kommun eftersom företagen skapar arbetsplatser och betalar avgifter och skatter. (Öhman, 2006, s. 24) Då den begränsade insynen i företagen drabbar intressenterna inskränks förtroendet däremellan och en ny part i form av en revisor kan öka tilliten mellan parterna och stärka deras relation. Konflikter kan på så sätt undanröjas och ge en förtroendefull miljö. (Ibid, s. 27) Själva grunden till revision och ett trepartsförhållande kan just förklaras genom den bristande viljan från företag att lämna ut neutral information som minskar tilliten. (Ibid, s. 25)

Informationsunderläget som drabbar intressenterna gör att kvalitetssäkrad redovisning är av stor nytta. Detta gör att revisorernas granskning och tillhörande rapporter kan användas som beslutsunderlag vid diskussion om avtal företagen emellan. (Ibid, s. 125) Intressenterna ser ett värde i att en revisor granskar räkenskaperna och uttrycker sig om resultat- och balansräkningens siffror. De ser även värdet i att revisorerna uttalar sig om förvaltningsberättelsen och att de kontrollerar att de redovisningsskyldiga företagen observerar rekommendationer och följer lagar. Intressenterna har betonat fördelarna med revisorns granskning som kan bidra till att de inte blir lurade. Revisorerna kontrollerar nämligen räkenskaperna så att fel upptäcks, som att skatteregler inte följts eller att andra viktiga uppgifter har förbisetts av företagen samt att bedrägerier inte förekommer. (Ibid, s. 188)

För att revisorn ska inge förtroende krävs att denne är objektiv i sin roll och är opartisk i sitt uppdrag. Revisorn får inte inneha ekonomiska intressen i det företag denna reviderar, varken direkt eller indirekt. Revisorn får inte heller ha en nära relation till de personer som ingår i granskandet. Ett oberoende är grunden till förhållandet mellan revisor och de som är berättigade redovisning. Intressenterna har rätt att kräva en revisor som är oberoende i sin granskning, det är då revisionen ger ett värde. (Ibid, s. 27)

Rapporter för att tyda vad revisionsplikens avskaffande leder till har utförts av Econ Pöyry, ett globalt konsult- och ingenjörsföretag beläget i Norge. (www, Econ, 2009) Där visas att skattekontroller av samhället riskerar att öka. Rapporten pekar även på att det blir svårare för företagen att få krediter samt att transaktionskostnaderna ökar inom näringslivet. Generalsekreteraren Dan Brännström i FAR SRS ifrågasätter den minskade administrativa bördan för företagen då revisorerna försvinner från marknaden. (www, FAR SRS, 2007) Dan Brännström kommenterar även att förtroendet revisionen bidrar till genom transparens och god kvalitet i redovisningen hos företagen är det som gynnat det svenska näringslivets styrka och välgångar. (Ibid.) Han menar att vi inte får efterbilda lösningar från andra länder när vi tar oss an nya regelförenklingar, utan ta till vara på Sveriges konkurrensfördelar. Regelförenklingarna får inte reducera den tilltro som nu finns i vårt samhälle och i näringslivet. (Ibid.)

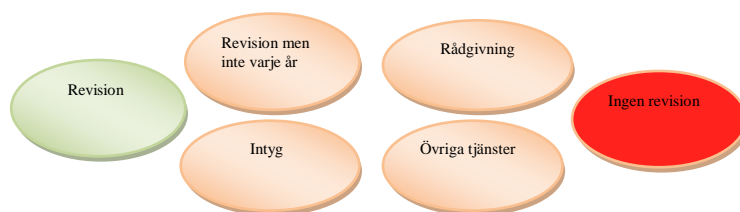
Det underlättar för skatteverket att undersöka frågor som granskats och kritiserats av en revisor. Genom örena revisionsberättelser kan revisorn upptäcka skattefel som anmälts till skatteverket. (SOU 2008:32, s. 148) Skatteverket har iakttagit att de skattefel som upptäcks till stor del ligger hos micro- och småföretagen. Dessa företag kommer att hamna under utredningens föreslagna gränsvärden för slopandet av revisionsplikten och skattefelet kommer därför att påverkas i stor utsträckning vad gäller både medvetna och omedvetna fel. (www, Skatteverket, 2008) För att se till att ett felfritt deklaraionsunderlag upprätthålls efter att revisionsplikten avskaffas krävs det att skatteverket gör många och relativt enkla kontroller av bokföringen. Det är av vikt för skatteverket att den stora mängden deklaraioner är rätt från början och de anser att det är en stor risk man tar med förslaget om avskaffandet. (Ibid.) Skatteverket vill därför påpeka att ett behov av större resurser kommer att uppstå vid ett avskaffande av revisionsplikten. Skatteverket menar att de inte ska ta över revisorernas arbete men att de behöver mer resurser för att se till att underlätta för företagen att göra rätt och alltså kunna fortsätta med sina arbetsuppgifter. De vill i ett tidigt stadium kunna nå företagen för att ge information och se till att det inte uppstår brister i redovisningen. För detta beräknar skatteverket resursbehovet till minst 100 miljoner kronor eller arbetskrafter på ungefär 160 år. (Ibid.)

Skatteverket ser missnöjt på förslaget att avskaffa revisionsplikten. De förespråkar att företagen ska ha inneha ett krav att uppges i deklaraionen eller årsredovisningen om de anlitar en revisor för granskande, detta gällande de företag som faller under gränsvärdena för revisionsplikten. (Broberg & Lundén 2008, s. 155) Utredningen har som förslag att skatteverket ska göra allmänna kontroller av företagets bokföring samt annan räkenskapsinformation under löpande bokföringsår. (Ibid, s. 155) Skatteverket ska också kunna besluta om andra utredningsinsatser som åtgärder enligt tvångsåtgärdslagen och taxeringslagen enligt Utredningen. Dessa regler gör enligt Carl-Gustaf Burén från Svenskt Näringsliv att företagen inskränks till att ha kvar sin revision, även då det inte är denna typ av tjänst som egentligen efterfrågas. (www, Svenskt Näringsliv, 2008b)

Bankföreningen ser positivt till Utredningens förslag och anser gränsvärdena rimliga. Att Sverige blir starkare konkurrensförmåligt inom EU är något som ska tas i akt. De anser även att de små företagen inte ska belastas med onödiga kostnader. Dock vill

bankföreningen se att de tjänster som har tänkts ersätta den nuvarande revisionstjänsten måste ha hunnit utvecklas. De ställer sig endast bakom Utredningens förslag om en så kallad Opt-out-lösning väljs som grund för den frivilliga revisionen. Alltså att företagen måste välja bort revisorn aktivt. En lösning som Opt-out gör att företagen jämför för- och nackdelar med revision och även har ett utbyte med sina intressenter och därmed skapar sig en bild av vad till exempel kreditgivarna anser. En dialog med intressenterna skapar en förståelse för företagen i vad ett slopande av revisionen kan innebära för dem de konsekvenser som kan komma att uppstå. Bankföreningen tillstyrker även till ett avskaffande av förvaltningsrevisionen. (Lundqvist 2008, s. 3)

3.2 Revisorns verktyglåda

Figur 4: De verktyg revisorn kan erbjuda aktiebolagen

FAR SRS har skapat en utredning som kallas för revisorns verktyglåda, den handlar om hur revisorn ska agera efter revisionspliktens avskaffande. Där lyfts instrument fram som revisorer redan använder, men som inte fullt har utnyttjas på grund av den lagstadgade revisionen som utförs idag. FAR SRS påpekar att revisorerna måste börja ställa om sitt arbete efter de nya reglerna som eventuellt kommer att träda i kraft. Den nya portalen som skapas av FAR SRS utredning är till stöd för revisorerna om hur standarderna ska tillämpas. De hävdar att det fortfarande är god redovisningssed som ska gälla, men att revisorerna är i behov av större vägledning när det gäller kundens behov och kundernas egen risk. Verktyglådan handlar enligt FAR SRS om flexibilitet och om hur revisorn kan kundanpassa sina kunskaper. (Balans, 2009)

FAR SRS påpekar att revisorns tjänster även i framtiden kommer att domineras av granskning så som revision, översiktlig granskning eller granskning enligt särskild överenskommelse. Men att även andra sammanställandeuppdrag och konsultuppdrag kommer att utföras av revisorn. (Ibid)

Revisorns verktyg utgörs av den standard som beskrivs i Ramverket för bestyrkandeuppdrag. RS: Revisorsstandard i Sverige, SÖG: Standarden för översiktlig granskning, SBÖ: Standarden för bestyrkande av andra sakförhållanden. Här finns även SNT: Standarden för närliggande tjänster och FAR SRS utgivna RevU: revisionsuttalanden och RevR: Revisionsrekommendationer. (Ibid)

3.5 Förväntningar i och med revisionspliktens bortfall

Figur 5: Förväntan av revisionspliktens avskaffande

När revisionsplikten avskaffas ska alla aktiebolag kunna tillämpa lagstyrd revision frivilligt. Detta föreslås ske genom en så kallad Opt-out lösning, alltså att aktiebolagen aktivt måste välja bort revision. Vid den avrådda lösningen kallad Opt-in lösningen sker det motsatta, att företag aktivt måste välja frivillig revision. (Bränström et al, 2008, s. 2) Utredningen tror att majoriteten till en början vill ha frivillig revision, närmre 60 procent, för att sedan minska till en minoritet, cirka 45 procent. (Broberg & Lundén 2008, s. 153) Utredningen pekar på hur det var 1988 då frivillig revision valdes av 45-47 procent av aktiebolagen. (Ibid, s. 153) För att locka aktiebolagen till att frivilligt välja revision presenterar Utredningen några förslag. Ett av förslagen är att anmälningsskyldigheten vid brottslig verksamhet och brott mot skattelagstiftningen ska avskaffas. Det andra förslaget är att mandattiden ska kortas till ett från fyra år för en revisor. (Ibid, s153) Ett annat sätt att locka aktiebolagen att välja frivillig revision kan vara genom sänkta kostnader, ett sätt att genomföra detta är genom att förkasta förvaltningsrevisionen. (Ibid, s 154)

Genom att marknadsanpassa och marknadsföra sina tjänster bör revisorerna kunna begränsa ett större klientbortfall. (Sou 2008:32, s. 187) FAR SRS har introducerat ett auktorations institut som har skapats för redovisningskonsulter samt även tagit fram Reko, Standars för Redovisningsekonomer, genom bildandet av en redovisningssektion. Reko skulle kunna utvecklas till att bli en norm för Sverige. Reko föreskriver att redovisningskonsulten ska lämna en Bokslutsberättelse till styrelsen/företagsledningen för det företag den är anlita. SRF arbetar för auktorisation och standarder för redovisningskonsulter. (www, Skatteverket, 2008)

Ett aktiebolag som väljer bort revisionen går miste om vissa fördelar. Revisionen påvisar förbättringsförslag och synpunkter som kan leda till ökad lönsamhet och effektivitet. (www, FAR SRS, 2007)

3.6 EG-rätten

EG-rätten är EU-ländernas gemensamma regelverk och ska användas av svenska myndigheter och domstolar i betydande omfattning. EG-rätten har sin grund i EG-fördraget och den är lika bindande för enskilda som vår inrikes rätt. (www. Sveriges domstolar, 2010a) EG-rätten gäller framför våra inrikes lagar, alltså appliceras inte en lag som går emot denna rätt. (www, EU-upplysningen, 2009b) För att medlemsländerna ska kunna tolka reglerna i EG-rätten är det viktigt att EG-domstolen ger förhandsavgöranden om hur EG-rätten ska tolkas. Vid rättsliga beslut och då medlemsländerna eller EU:s institutioner inte kan komma överens gällande tolkning av EG-rättsliga regler ska EG-domstolen vara den som slutligen avgör tolkningsbeslutet. (Ibid.)

EG-rätten består av avtal mellan EU:s medlemsländer och de länder som står utanför, Euratom-fördraget och EG-fördraget i sina ordalydelser, rättspraxis under EG-domstolen där de avgör hur EG-rätten ska tydas samt EU:s institutioners antagande av rättsakter som direktiv och förordningar. (www, EU-upplysningen, 2009b)

3.6.1 Fjärde bolagsrättsliga direktivet

Det fjärde bolagsrättsliga direktivet inom EG-rätten innehåller regler angående lagstadgad revision. Det antogs 1978 av EU för att medlemsstaternas krav på finansiell rapportering av företagen skulle samordnas. Samordnandet var främst till för att likställa årsredovisningarnas information och att gynna handeln över landsgränserna. (www, Riksdagen, 2009b) Sverige implementerade inte direktivet förrän i mitten av 1990-talet och tanken av undantagsregeln för revision avvisades då en försämring av svensk redovisningsstandard skulle ske. (Sou 2008:32, s. 180) Detta direktiv gäller alla svenska aktiebolag och inga undantag enligt direktivet har antagits. Det omringar även vissa utländska företag, handels- och kommanditbolag med aktiebolag som delägare med obegränsat ansvar samt liknande associationsformer som inte styrs av en annan lagstiftning hos en medlemsstat. Detta gäller även de bolag som exempelvis handelsbolag som har delägare som är handelsbolag med obegränsat ansvar som i sin tur enbart har delägare som är aktiebolag. (Ibid, s. 85)

De institut som omges av bankredovisningsdirektivet, direktiv om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut, gäller de regler som står nämnda i fjärde bolagsrättsliga direktivet om revisionsplikt och innehållet i revisionsberättelsen. (Ibid, s. 90) De institut som omfattas av bankredovisningsdirektivet är: finansiella institut som driver verksamheten i den företagsform som omringas av det fjärde direktivet, som vissa handelsbolag och aktiebolag samt kreditinstitut som arbetar med insättningar eller medel som ska betalas åter för samhället och godkänna krediter för egen beräkning. (Ibid, s. 90) Försäkringsföretag infaller också under reglerna från det fjärde bolagsrättsliga direktivet. (Ibid, s. 91)

Det fjärde bolagsrättsliga direktivet hanterar revision av förvaltningsberättelse samt årsbokslut i de bolag som har ett begränsat ägaransvar. De bolag som omsluts av direktivet ska hanteras på ett jämställande sätt, reglerna ska i princip vara lika för små och stora företag. (Ibid, s. 179) Enligt artikel 11-bolag så får vissa bolag befrias från

revisionsplikten. Det gäller de bolag som underskrider tre av gränsvärdena; 8 800 000 euro i nettoomsättning, 4 400 000 euro i balansomslutning och 50 anställda.

Artikel 51 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet anger att en eller flera kvalificerade revisorer ska anlitas, som blivit godkända av medlemsstaterna, att utföra lagstadgad revision i överensstämmelse med revisorsdirektivet av företagets bokslut. Dessa revisorer ska förutom detta även se så att revisionsberättelsen är enlig med årsbokslutet för innevarande räkenskapsår. (www, EUR-Lex, 2005c) Denna artikel befriar bolag från revision som stämmer överens med artikel 11-bolag som angivits ovan. Dessa gränsvärden är de som används vid möjlig applikation av förenklade redovisningsregler. (Sou 2008:32, s. 179) Inget i artikel 51 hindrar ett företag att frivilligt välja revision för de företag som kan komma att undkomma revisionsplikten. Men revisorn måste vara kvalificerad för att få uttala sig om att granskningen av räkenskaperna skett genom lagstadgad revision. (Ibid, s. 86)

3.7 Avskaffandet av revisionsplikten i länder inom EU och hur det har påverkat utbudet av revisionstjänster

Figur 6: Utfallet av revisionspliktens avskaffande i andra länder som ett exempel på hur aktiebolagen reagerar i en sådan förändring

3.7.1 Gränsvärden i EU och hur dessa påverkar Sverige

Inom EU har medlemsländerna enligt det fjärde bolagsrättsliga direktivet rätt att undanta små företag från revisionsplikten. EU har en definition av små företag och har satt gränsvärdet på 8,8 miljoner euro i nettoomsättning, 4,4 miljoner euro i balansomslutning samt 50 anställda. Vid omräkning till svenska kronor blir det 83 miljoner kronor i nettoomsättning, 41,5 kronor i balansomslutning. (www, Riksdagen, 2009a) Det är inom denna gräns som EU:s medlemsländer får dra sina gränser för revisionsplikt. Använder ett land maxgränsen enligt EU:s definition måste två av de tre värdena vara lägre än de ovan angivna för att det landets företag ska kunna undkomma revisionsplikt. Det är enbart Malta och Sverige som inte utnyttjar rätten för slopad revisionsplikt av alla EU:s medlemsländer. (Broberg 2008, s. 152)

Det är till stor del från USA och Storbritannien som impulserna om förändring av redovisnings- och revisionsområdet har påverkat EU. För de företag inom USA som inte är skyldiga att använda sig av US GAAP saknas författningsföreskrifter om revision och redovisning. Dessa företag får själva välja om de ska anställa en kvalificerad revisor som granskar deras redovisning samt själva välja hur deras redovisning ska formos. Företagen är trots detta skyldiga att bland annat, enligt

skattelagstiftningen, lämna in sina ekonomiska uppgifter till skattemyndigheten. (Sou 2008:32, s. 179)

Det pågår en kraftig konkurrens inom Europa och medlemsländernas företag samt mellan EU och företag i övriga länder. Det är regelverket gällande redovisning, revision och bolagsrätt i EU som är en av anledningarna till den hårdare konkurrensen. För att lättare närma sig världsledande företag erbjuder många länder lindrigare lagstiftningar och andra erbjudanden för näringslivet. Det är även något som EU tillämpar. (Ibid, s. 181) Även inom EU hårdnar konkurrensen mellan medlemsländerna. Sverige möter en hård konkurrens med de redovisnings- och revisionskostnader som tynger ner småföretagen mot de andra länderna. (www, Svenskt näringsliv, 2008b) I England har det skett kraftiga lättnader i lagstiftningen, förutom de gränsvärden som utnyttjas till maxvärden har de tillåtit ett lägsta aktiekapital på ett pund. Det är en stor skillnad i jämförelse med Sveriges lägsta aktiekapital på 100 000 kr¹. På grund av detta börjar svenska företag med större utsträckning bildas i England med svensk verksamhet genom filial kopplat till det engelska företaget, för att ta del av dessa förmåner. (Sou 2008:32, s 181)

Om Sverige inte följer EU:s gränsvärden för revisionsplikt finns det en risk att vi blir skyldiga att följa EU:s krav på redovisning och revision. Detta krav om att implementera IAS och IFRS är skapat för större börsnoterade företag, men som även kommer att tillfalla Sveriges små företag om de är revisionspliktiga. Det ska ha varit problematiskt att försöka tillämpa dessa standarder på små företag. (Ibid, s. 181)

Det förslag som utredningen ger är att Sverige ska anta EU:s maxvärden och därmed få samma gränsvärden som Tyskland, Nederländerna samt Tyskland. (www, Regeringen, 2008a)

3.7.2 Englands avskaffande av revisionsplikten och det förändrade utbudet av revisionstjänster

1994 presenterades möjligheten för England att ta bort revisionsplikten för små företag. Gränsvärdena som dragits för vilka företag som ska undkomma revisionsplikten har under åren ökat för att till slutet av år 2008 hamna på EU:s maxgränsvärden. Alltså ligger Englands gränsvärde omsatt i pund på 3,25 miljoner pund i balansomsättning, 6,5 miljoner pund i nettoomsättning samt 50 anställda. (Sou 2008:32, s. 169) Anledningen till Englands avskaffande ligger i cost-benefit analysen, ser man inte att nyttan väger upp till kostnaden så avskaffas revisionsplikten. En minoritetsregel skyddar aktieägarna som innehar minst 10 procent av aktiekapitalet, de kan begära att en lagstadgad revision utförs även då företaget har slopad revisionsplikt. Alla typer av aktiebolag omsluts inte av dessa gränsvärden. Publika aktiebolag är skyldiga till revision oavsett storlek. Detsamma gäller aktiebolag som driver finansiell verksamhet, dock har vissa lagändringar uppstått som förmildrar dessa krav. Huvudtanken om att dessa alltid ska revideras är dock densamma. Regler för revisionsplikt gällande koncerner har specificerats. Koncerner följer av de regler

¹ Aktiekapitalet ändrades till 50 000 kr, 1:a april 2010.

som säger att varken moder- eller dotterbolag behöver ha revisionsplikt om koncernens omsättning understiger Englands gränsvärden. (Ibid, s. 169)

Det har utförts studier angående revisionsplikten för små och medelstora företag i England. En av dessa studier är från 2003 och utförd av Jill Collis, ett uppdrag som hon fått av handelsdepartementet i England. Hennes studie utfördes genom att ett frågeformulär skickades ut till 2633 onoterade företag som då var aktiva och inte ingick i någon koncern. Frågeformuläret bestod i att undersöka vilka företag som var intresserade av revision då de inte längre var pliktskyldiga. Ungefär 30 procent av de företag som mottagit formuläret återkom med svar, det sågs som tillräckligt för att kunna fortsätta med studien. (Ibid, s169)

Av det som framkom i svaren kan urskiljas vissa särdrag:

- omsättningen hos dessa företag är större
- att företagsledningen vanligtvis ger ut en kopia till finansiärer och banker på företagets årsredovisning
- att företagen inte rakt igenom är familjeägda och därmed har en internredovisning som kan vara av intresse för aktieägarna men då oåtkomlig

och

- att enligt företagsledningen ger en revision positiva gensvar vid ansökan om kredit, att den finansiella informationen får en ökad kvalitet samt redovisningen och ekonomistyrningen blir kontrollerad (Ibid, s. 170)

En annan studie angående revisionspliktens avskaffande för små och medelstora företag har utförts i mars 2006 av Financial Reporting Council. Denna studie fick titeln ” Review of how Accountants Support the Needs of Small and Medium-sized Companies and their Stakeholders”. Av studien framgick att 83 procent av småföretagen tog hjälp av en revisionsbyrå för att granska dess bokföring och att 64 procent tog hjälp för granskning av årsredovisningen. (Ibid, s. 171) Något som kan nämnas vid sidan av detta är att många företagsledare inte hade kunskapen om att deras räkenskaper var fria från revisionskravet. Detta gällde mestadels de företag som anlitat en revisor till deras verksamhet. Studien behandlade även redovisningens standard. Det som framgick var att de företag som valt bort revision inte påvisade några större brister i räkenskaperna än de företag som valt att anlita en revisor eller enligt lag är skyldiga till revision. Englands form av svenska skatteverket, HM Revenue and Custom, uttalade sig i studien om avsaknad av revision. Om ett företags räkenskaper inte blivit reviderade så ska det inte utgöra skäl för närmare granskning, även ett företag vars räkenskaper blivit reviderade kan behövas kontrolleras närmare. Det konstaterade även att de som kontrollerar många av räkenskaperna i revisionsbyråer är personal som är underkvalificerade eller under upplärning. (Ibid, s. 171)

Under den tiden som gått, från det att England slopade revisionsplikten för små företag, har mindre kvalitetskontroller utvecklats. Dessa är precis som revision, valfria. En typ av recension med titeln Audit Exemption Report presenterades redan 1994 då England avskaffade revisionsplikten. Denna recension skulle vara av nytta för företagen vid avsaknad av revision. Dock användes denna inte i någon större utsträckning och försvann redan 1997. Orsaken som anses vara grunden till försvinnandet var att revisorerna skulle ge ett positivt gensvar angående denna form av lättare granskning. (Ibid, s. 173)

En ny typ av produkt presenterades år 2001 med titeln Individual Professional Review och kom ut på marknaden med ett pris av 1000 kr. Även denna produkt kom att avskaffas då den inte fick något större genomslag hos företagen. (Ibid, s. 173) En tjänst som används idag är Compilation Reports, den är ställd till företagsledningen i ett företag. Tjänsten är utförd så att vem som helst kan använda sig av den, inga kunskaper jämförande revisorers är nödvändiga. Då en Compilation Report inte rymmer bestämmelser om rapportens innehåll betvivlas dock värdet av denna. Bestämmelserna om innehållet i rapporten är bristande och därför finns denna rapport med olika strukturer hos revisorsorganisationerna. (Ibid, s. 173)

För att förändra denna olikformade struktur har den brittiska tillsynsorganisationen, POB, försökt få revisorsorganisationerna att bestämma sig för en gemensam form och definition så att marknaden förstår ändamålet med rapporten. År 2006 kom en ny form av tjänst ut för att ses som ett alternativ till Compilation Report och även lagstadgad revision. Detta är en ny typ av "assurance service" som presenterades av revisorsorganisationen ICAEW. Denna tjänst erbjuder tre alternativ vad gäller kvalitetskontroll för företagen. Assurance report ligger någonstans mellan en lagstadgad revision och en Compilation Report, alltså mellan den mest omslutande granskningen och den som kan ses som mest översiktlig. Denna rapport innehåller ett negativt bestyrkande, det innebär att den som skriver under endast får vara en "chartered accountant", skulle en kvalificerad revisor utfört denna rapport får denne skriva under som "chartered accountant", och inte som "auditor". Då denna typ av bestyrkande är såpass nytt har ingen tillämpning analyserats. (Ibid, s. 173)

Olika grupper av intressenters åsikter angående revisionspliktens avskaffande har framförts genom utredningssekretariatets möten i England. En åsikt som uppkommit vid ett flertal tillfällen är det att företagsledningen inte har kunskap om vilka delar en revision består av. Därför kan det vara svårt för dem att avgöra vikten av mindre kvalitetskontroller samt dess innehåll. En revisor i ett mindre företag i England engagerar sig i företagets bokföring, detta leder till att företagsledarna har svårt att se skillnaden mellan redovisnings- och revisionstjänster. (Ibid, s. 174)

Enligt det Engelska bolaget The Institute of Credit Management kan kreditvärdigheten minska då ett företag inte låtit sig revideras. Alltså kan det vara svårare för det företag som saknar revisionsplikt att få handelskrediter. Av alla små och medelstora företag granskar två tredjedelar kreditvärdigheten hos sina kunder. (Ibid, s. 171) Skattemyndigheten menar dock att revision inte är nödvändig, fakta om personen som bokfört och signerat skattedeklarationen ses som viktigare än att en revisor granskat årsredovisningen. (Ibid, s. 174)

Antalet kvalificerade revisorer i England har minskat efter att revisionsplikten avskaffats. Chanserna att få en genomgående och praktiskt utbildning för att bli en kvalificerad revisor har blivit mindre i och med detta. Bristen på kvalificerade revisorer gör att det är svårt för de företag som fortfarande ligger under revisionsplikten att bli reviderade. (Ibid, s. 175)

3.7.3 Finland avskaffande av revisionsplikten och det förändrade utbudet av revisionstjänster

Den 1 juli 2007 trädde en ny lagstiftning in i Finland som avskaffade revisionsplikten för små företag. En utredning har sedan januari 2001 utsetts för att utreda revisionsplikten, deras förslag presenterades i maj 2003. Innan dessa nuvarande gränsvärden trädde i kraft har Finland gått igenom två tidigare värden. (Sou 2008:32, s162)

Först fanns det en förmildring av revisionsplikten som sa att de små företagen som underskred 2 av tre gränsvärden; 340 000 euro i balansomslutning, 680 000 euro i nettoomsättning samt tio anställda, undkom revisionsplikt om de tagit hjälp av lekmannarevisor. Alltså krävdes en lekmannarevisor för revidering av företagets räkenskaper för att företagen skulle kunna dra nytta av gränsvärdena. Utredningen ifrågasatte lekmannarevisorernas kompetens då dessa inte motsvarade de krav som står nämnda i det åttonde bolagsrättsliga direktivet gällande godkända revisorer. Utredningen kom senare fram till att kravet på lekmannarevisorerers granskande av räkenskaper skulle slopas och att endast kvalificerade revisorer skulle få revidera. (Ibid, s. 162)

Slopadet av lekmannarevisorer ledde till att utredningen föreslog nya gränsvärden. De värden som då kom att råda och som företagen inte skulle överskrida för att undgå revisionsplikten var: 300 000 euro i nettoomsättning, 200 000 euro i balansomslutning samt 5 anställda. (Ibid, s. 162)

För dessa nya gränsvärden utfördes en undersökning under perioden oktober 2005-mars 2006. Det som framkom av undersökningen var att de små företagens ägare till 90 procent av fallen även var företagsledare, att 45 procent av företagen använder sig av externa krediter, att externa redovisningskonsulter anlätades i ungefär 75 procent av företagen och att revision minskade i intresse ju mindre företagen blev då dessa framstod som mer kostnadskänsliga. Det framkom även i kvalitetskontrollen att revisionen var värdefull och att majoriteten, ungefär 70 procent, anlätade kvalificerade revisorer trots att företaget inte inringades av revisionsplikten. (Ibid, s. 162)

En kvalificerad revisor kostar företagen ungefär 500 euro för lagstadgad revision. Förutom revisionen uppstår andra kostnader som indirekta revisionskostnader för 426 euro, andra revisorstjänster 117 euro samt specialisttjänster för 1987 euro. (Ibid, s.163)

Vid ett rådslag i april 2006 samlades åsikter från olika intressenter. Utredningen hade ett förslag om att sänka gränsvärdena för företagen och under detta rådslag enades intressenterna till ett fastställande av utredningens förslag. De gränsvärden som

beslutades att sättas som gräns för revisionsplikt var 200 000 euro i omsättning eller jämförlig avkastning, 100 000 euro i balansomslutning och 3 anställda. För att undkomma revisionsplikten ska en av dessa värden understigas. Andra företag som innehar verksamhet gällande värdepapper och är av sådan bransch att de påverkar den finansiella och driftmässiga styrningen av en intressents företag ska de ha minst en revisor. Ett aktiebolag som avser bostäder och innehar minst 30 lägenheter ska också ha tvingande revision. (Ibid, s.163) Ett skydd för aktieägarna i de små företagen utan revisionsplikt har införts, innehar aktieägare 10 procent av aktierna eller en tredjedel av de aktier som anfördes vid stämman kan kräva revision.(Ibid, s. 163)

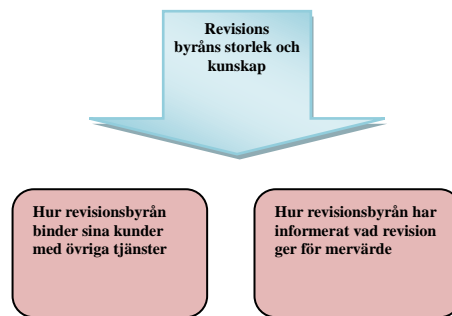
Grunden till revisionspliktens avskaffande är enligt finska propositionen att de flesta små företag har en ägare som också är företagsledare. Därav är det inte av intresse att anställa en revisor för att kontrollera företagsledningen då en målkonflikt inte kan uppstå. Många av de små företagen drivs utan extern finansiering och finansiärers åsikter har därför ingen betydelse. Som förutsättning för finansiering kan revision och revisionsberättelse i standardform ställas som krav när exempelvis samhällsmedel betalas som stöd. På samma sätt kan kreditinstituten kräva revision vid utlåning av krediter, fast viktigare för beslut av denna sort står kreditvärderingen samt företagets totala kundrelation. En revision kan även vara ett villkor för att varuleverantörerna ska leverera, de kan även se till kreditvärderingen som påverkas av revisionen. Utifrån dessa perspektiv finns ingen anledning till att ha tvingande revision på de små företagen under landets gränsvärden. (Ibid, s. 164)

Befrielsen av revision har dock ökat granskningen från skatteverket. Det största problemet inom den ekonomiska brottsligheten är att företagets bokföring förbises eller att det visas ett annat resultat än det verkliga. Sådana företag väljer ändå mycket sällan en revisor utan i särskilda fall en lekmannarevisor. Revisionen som verktyg för att motverka missbruk är på grund av detta väldigt litet. En revisionskyldighet på dessa företag skulle inte kunna påverka brottsligheten på ett effektivt sätt. (Ibid, s. 164)

Finlands anledning till avskaffandet av revisionsplikten låg i att kunna skapa en bättre konkurrenskraft för de företag som är redliga. De menar att brottsbekämpning inte ska ses som ett skäl för att behålla revisionsplikten. Företagen kan frivilligt välja att anlita en revisor när det anses nödvändigt med revision. Många finska företag förstår dock inte innebörden av en revision. Under det finska reformarbetet visade det sig att företagen trodde att en revision innehöll mer än vad den faktiskt gjorde. Så att anställa en revisor av vana kan underlätta då kunskapsbrist råder bland företagen. (Ibid, s. 165)

4 Empiri

4.1 Revisionsbyråernas perspektiv

Figur 7: Hur revisionsbyråerna hanterar det eventuella avskaffandet av revisionsplikten

I Uppsala finns det 47 etablerade revisionsbyråer. Inom dessa byråer arbetar det 82 revisorer varav 40 inom de fyra största byråerna, ”The big four”. (Revisorsskivan) För att representera de 10 största revisionsbyråerna i Sverige visas nedan två figurer som presenterar byråernas marknadsställning och ekonomiska ställning. Tabell ett visar revisionsbyråernas marknadsmässiga storlek i Sverige. Tabell två visar revisionsbyråernas rankning efter deras ekonomiska position. Eftersom intervjuerna har skett av anonymt slag presenteras de större revisionsbyråerna i dessa tabeller, detta för att skapa en förståelse gällande revisionsbyråernas marknadsföresättningar.

Tabell 1: Den marknadsmässiga rankningen mellan Sveriges revisionsbyråer år 2008 (www, Affärsvärlden, 2008a)

1	PricewaterhouseCoopers
2	Ernst & Young
3	KPMG
4	Deloitte
5	Grant Thornton
6	BDO Nordic
7	SET Revisionsbyrå
8	Baker Tilly Sverige
9	Nexia
10	Frejs Revisionsbyrå

Tabell 2: Den ekonomiska rankningen mellan Sveriges revisionsbyråer år 2008
(www, Affärsvärlden, 2008b)

		Omsättning, mkr	Ändring %	Antal anställd a	Vinst, mkr	Vinstmarg. %	Antal revisorer	Antal delägare	Oms./anst tkr	Oms/revisor, tkr
1	Pricewaterhouse Coopers	4046	8	3414	489	12	728	240	1185	5558
2	Ernst & Young	2710	11	1945	482	18	611	166	1393	4435
3	KPMG	2033	-2	1551	360	18	433	92	1311	4695
4	Deloitte	1420	6	1116	203	14	160	74	1272	8875
5	Grant Thornton	865	6	808	98	11	229	121	1071	3777
6	BDO Nordic	520	15	600	-	-	141	104	867	3688
7	SET Revisionsbyrå	295	9	171	15	5	90	46	1725	3278
8	Baker Tilly Sverige	151	12	178	-	-	48	27	847	3142
9	Nexia	71	0	75	-	-	-	17	943	-
10	Frejs Revisionsbyrå	44	3	42	4	10	19	7	1048	2316
	Totalt/genomsnitt	12155	6	9900	1651	14	2459	894	1228	4989

Då revisionsbyråerna valt att vara anonyma kan inte någon närmare beskrivning av de intervjuade utföras.

4.1.1 Större revisionsbyrå 1

4.1.1.1 Strategiska åtgärder inför avskaffandet av revisionsplikten

Revisionsbyrån började förbereda revisionsplikten avskaffande redan för några år sedan, detta för att de vetat om lagförslaget sedan en lång tid tillbaka. Det första steget de har tagit är att bredda sina tjänster då de är mest kända för revision, revisionstjänsten är deras varumärke. De har försökt bygga upp fler redovisningstjänster, men även andra typer av tilläggstjänster. De har också börjat marknadsföra sig mer mot de andra tjänsterna. De vill inte uppfattas ha en jättestor tjänst bestående av revision och endast en liten del som består av andra typer av tjänster. De vill tidigt i stadiet av det eventuella avskaffandet komma in på andra typer av tjänster.

Nu på senare tid, när lagförslaget fått ett omdiskuterat datum för ikraftträdande och avskaffandet närmar sig har revisionsbyrån börjat prata med sina intressenter, kunder, banker och även med andra typer av organisationer som de har ett samarbete med om vad en revision egentligen innehåller. De menar att deras mål är att kunderna ska få ut något av revisionen och välja det på grund av deras nytta, inte bara för att det är något de har på grund av lagkrav. De vill få kunderna att förstå vad revisionens riktningar är, revisionens innebörd samt förklara deras nytta i att ha kvar en revision. Byrån ligger idag på informationsplanet vad gäller förberedelser.

De strategiska åtgärder som revisionsbyrån fått i uppdrag att organisera är, som beskrivet ovan, att vidga sitt utbud av tjänster. De säger att varje kontor ska ha flera typer av tjänster som kan säljas. Det ska finnas folk som arbetar med serviceuppdrag, revision, skatterådgivning och så vidare.

Revisionsbyrån har gjort sitt val av tjänsteutbud genom att se till de allra minsta företagen. Detta för att de behöver mer hjälp med redovisning och att färdigställa sitt bokslut. De allra minsta företagen som inte har några anställda behöver mest hjälp med löner, löpande bokföring, bokslut och årsredovisning samt även lite skatterådgivning. Byrån menar att revision inte är den viktigaste tjänsten för dessa, men att en nytta finns och därav ett behov hos dessa företag att ha en insikt i revisionens innebörd. Förut kunde samma person jobba med bokslut och revision, men i och med uppkomsten av lagen om jäv försvann det och skapade två separata tjänster. Revisionsbyrån säger att de alltid försöker erbjuda kunderna det de verkligen har nytta av.

Revisionsbyrån säger att det på deras kontor kommer att finnas auktoriserade redovisningskonsulter som kommer kunna lämna ut bokslutsberättelser. Dessa berättelser bestyrker inget utan talar bara om att de regler som finns har följts, som hur arbetet ska utföras och om det har utförts på detta sätt. Bokslutsberättelserna kommer inte att uttala sig om rätt eller fel, indirekt gör de det genom att det förklarar att arbetet utförts korrekt, men inte gällande värderingsfrågor.

4.1.1.2 Strategiska åtgärder för att behålla kunderna

Revisionsbyrån tror att de finns de som har missuppfattat lönsamheten av revisionsplikten avskaffande. De menar att ett företag fortfarande måste ha sin löpande bokföring samt bokslut och årsredovisning, det kommer inte att förändras. Byrån tror att företagen inte kan se skillnad på vad som tillhör redovisningsområdet och vad som tillhör revisionsområdet.

Efter revisionsbyråns åtgärder och om revisionsplikten avskaffas så hoppas byrån att de mindre aktiebolagen ska få en ökad förståelse av vad revision egentligen är och att de känner att de får en nytta av den. De hoppas att aktiebolagen väljer att ha en revisor även om kravet inte finns kvar. De säger att det även blir roligare för byrån med ett samarbete om de känner att aktiebolagen väljer en revisor för att de får ut en nytta. De menar att det inte känns bra att aktiebolagen enbart kommer tillbaka för lagkravet på revisionsplikt och känner en olust. Byrån vill att aktiebolagen ska känna att revisorerna utfört ett bra jobb, då blir det roligare att arbeta tillsammans. Byrån hoppas att de har en så pass bra relation till kunderna att de väljer att ha kvar sin revisor och att de har lyckats förmedla nyttan av revision. Byrån säger att de tror att många aktiebolag kommer välja bort sin revision, men något som spelar in i bortfallet är hur reglerna blir. Nu tyder det på att revisorn aktivt måste väljas bort ur företaget. Det innebär att det är ytterligare ett administrativt steg för företagaren att ta, vilket leder till ett större ansvar än om revisorn hade avregistrerats från första juli. De tror att det kan vara jobbigt för företagaren att ringa in och säga att de inte längre vill ha kvar sin revisor, att det kan ta emot. Kunderna till byrån är informerade om vilka regler som kommer att slå i kraft om revisionen avskaffas. Byrån menar att aktiebolagen ska känna till att de aktivt måste välja bort sin revisor för att inte hamna under krav på ytterligare ett år och inte missar Opt-out ansvaret. Byrån säger att det säkert kan finnas en grupp som missar sitt ansvar att välja bort revisionen, men antar att det inte är så många. Det kan gälla små nystartade aktiebolag som gått från att vara, som ett exempel, enskild firma som kan missa Opt-out ansvaret. Dessa små aktiebolag kan även sakna viss förståelse om när/om lagförslaget slår in. Byrån har fått telefonsamtal där sådana små nybildade aktiebolag av detta slag frågat om de verkligen ligger under kravet på revision och om inte de nya reglerna börjat gälla än. Dessa nybildade aktiebolag har inte, förutom detta, hunnit förstå vad revision innebär.

Det första förslaget angående avskaffandet av revisionsplikten var att 96-97 procent av alla företag ska undkomma den lagstadgade plikten på revision. Det innebär att väldigt stora aktiebolag inte kommer att ha krav på revision, byrån hoppas att dessa företag ser vikten i att en revisor går igenom och granskar rutiner samt att anställda jobbar på rätt sätt.

Avskaffandet av revisionsplikten kommer att medföra ett annat arbetssätt för revisionsbyrån. De måste börja marknadsföra sig och visa vad de innehar för kunskaper och vad de kan erbjuda. De måste börja sälja de tjänster som aktiebolagen vill ha. Nu är det revision de säljer, men de måste börja tänka i andra banor. Aktiebolagen kanske känner att de vill köpa en revision som inte är fullständig, till

exempel en revision av lagret om det är företagets största balanspost och de vill ta ett lån av banken. Där måste byrån förändra sina rutiner. Annars är det inte mycket av deras arbete som kommer att förändras. Hur arbetet utförs kommer se likadant ut. Det som kommer att förändras nu är, som förklarat ovan, marknadsföringen och att revisionen kan komma att köpas i olika nivåer. Byrån säger att det idag är revisionsberättelsen som bestyrker att räkenskaperna är korrekta och att de i den beviljar ansvarsfrihet. Men i och med avskaffandet av revisionsplikten och revisionsberättelsens bortfall måste något annat typ av intyg utvecklas som nämner vad revisorerna intygar, till exempel om revisorn bara har granskat ett företags lager. Dessa typer av intyg kommer att bidra till en större skillnad inom revisorns arbete.

Revisionsbyrån diskuterar internt om hur de ska behandla företagen på ett bra sätt samt informerar kunderna om vad som är på väg att hända. Detta för att få aktiebolagen att vilja stanna kvar som kunder. Aktiebolagen ska inte känna att de blir lurade till att stanna kvar i revisionen, det är viktigt att det finns ett förtroende mellan kunden och revisorn. Förtroendet leder till att revisorn kan vara en bra rådgivare. För att försöka behålla sina kunder tror alltså byrån att mycket information är viktigt. Det är även viktigt med information internt inom byrån och diskussioner kring hur arbetet ska utföras, så att revisorerna arbetar på relativt lika sätt. Det är även av värde att byrån diskuterar framtida händelser.

Revisionsbyrån håller på att utforma nya tjänster, men det är inget som finns klart. Intygens utseende är inte klart, men det är något hela branschen arbetar med. Hos FAR finns revisionsberättelser som en färdig standard i samlingsvolymen och byrån hoppas att det kommer se likadant ut med de framtida intygen, att det finns exempel på hur olika intyg kan se ut. De tror inte att allt förändras till den 1 juli, om förslaget träder i kraft då, utan att det arbete som har pågått under flera år kommer att utvecklas under flera år framåt.

Under många år har revisionsbyrån arbetat mot att de ska inriktas mer mot redovisning och hjälp med bokslut. Dessa typer av redovisningstjänster ska finnas i flera olika nivåer. De har även tjänster som uthyrning av ekonomitjänster för kortare uppdrag, denna typ av tjänst har utökats under de senare åren.

För att tillfredsställa sina kunder med de tjänster som erbjuds tänker de låta tjänsterna vara mer styrda av företagets efterfrågan. Det kunderna efterfrågar ska revisionsbyrån kunna erbjuda, vilket de hoppas kunna lyckas med. Det är svårt att fastställa hur allt ska organiseras då reglerna förändras lite efterhand. Nu ser det ut som att nivåerna för de gränsvärden som ska tas för revisionsplikten sjunker, men att det fortfarande är stora bolag som kommer att undgå revisionskravet. Stora bolag i Uppsala-mått mätt. De senaste diskussionerna som kretsat är att de gränsvärden som kommer att dras ligger på 50-25-50 nivåerna².

Revisionsbyrån arbetar med att ta emot alla frågor de får in från sina kunder, även om de inte själva kan svaret. De ska utnyttja organisationens storlek för att kunna leta reda på någon som kan besvara företagets frågor och därefter förmedla kontakten.

² 50 miljoner i nettoomsättning, 25 miljoner i balansomslutning och 50 anställda.

Kunden ska känna trygghet i byrån och veta att de arbetar efter citatet ”jag lyssnar på dig och jag tar in det här. Jag kan inte svara just nu men vi återkommer”. Genom detta tankesätt kan en kontakt med kunden skapas genom en rådgivare eller flera, det är upp till kunden hur många kontakter denna vill ha på byrån.

4.1.1.3 Påverkan vid ett avskaffande av revisionsplikten för revisionsbyrån

Revisionsbyrån säger att det ska bli spännande att se vad som kommer att efterfrågas på marknaden. De säger att det även ska bli spännande att se hur skatteverket och bankerna kommer att agera. Byrån har märkt att skatteverket verkar oroliga för effekterna då företags årsredovisningar inte är reviderade. De tror att oron ligger i att skatteverket kan behöva utföra större arbeten vid ett avskaffande av revisionsplikten och att resurser till det saknas. Byrån berättar att i Danmark sätts det ett kryss i deklARATIONEN om aktiebolaget har blivit reviderade, finns det ett kryss är inte granskningen lika hård. Byrån säger att säkerheten för bankerna kommer att öka i och med avskaffandet. Dessa har tidigare vid belåning kunnat förlita sig på årsredovisningar som är reviderade och vetat att räkenskaperna stämmer, de har uttalat att de vill ha någon form av intyg för att öka säkerheten. Byrån vet inte i vilken storlek bankerna vill ha intygen, om de vill ha revision på allt eller bara vissa balansposter. Det är något som bankerna sitter och tänker över i och med förslaget, vilken nivå av säkerhet de vill uppnå.

Revisionsbyråns mål är att revision ska finnas kvar till lika stor del även om revisionsplikten avskaffas, men att det är svårt att gissa hur det kommer att bli. De tror och hoppas att de är såpass omtyckta av sina kunder att de vill behålla sin revisor och att de stora aktiebolagen kommer att stanna kvar, de som har en omsättning på 10 miljoner och uppåt. Byrån tror att det kan finnas de aktiebolag som vill spara in pengar och därmed ta bort revision för att sedan upptäcka att deras revisor faktiskt har hjälpt dem, vid till exempel årsskiftet för att komma i tid med årsbokslutet och därav optimera skatterna. Byrån menar att det är mycket skattefrågor i mindre bolag, att det alltså är plånboken som styr. De tror att dessa små bolag är mer intresserade att få hjälp i form av skattetjänster än revision.

Revisionsbyrån har inte kontakt med sina kunders intressentkrets. Men de har märkt att byråns kunder kan ifrågasätta riskerna de kan utsättas för, som exempelvis i rollen leverantör till ett annat företag. De vet att deras kunder kontrollerar sina kunders årsredovisningar samt att de gjort kreditbedömningar för att räkna ut osäkerhet. Byrån tror att det blir så att intressenter kan kräva revision eller någon form av intyg för att de ska ingå ett avtal med ett annat aktiebolag.

Revisionsbyrån säger att de länge levt med frågan om revisionspliktens avskaffande kommer att äga rum, så nu börjar de känna en spänning över vad som kommer att hända. Byrån menar att det snarare är roligt än läskigt att kravet kan falla bort, att det blir kul med lite förändring. Men de förstår att det säkert finns de som kan känna en viss oro för förändringen, att det kan uppstå ett annat sätt att arbeta på.

Byrån förväntar sig inte att arbetsuppgifterna minskar och att revisorerna måste byta arbetsplats. De pekar på att revisorerna jobbar med andra typer av bolag som ideella stiftelser, ekonomiska föreningar och så vidare som aldrig har haft ett krav på revision och att de väljer detta för att få en trygghet. De säger att de har dessa bolag som en referens på att det finns bolag som köper deras tjänster även då de inte ligger under plikten, utan för att de tycker att det är bra att ha.

Revisionsbyrån säger att de kan förstå de revisionsbyråers oro som endast arbetar med de allra minsta aktiebolagen. Fast de menar att dessa revisionsbyråer redan arbetar som konsulter. De revisionsbyråer som tar hand om de minsta typerna av aktiebolag möter kunder som styrs av plånboken och att revisorerna även är rådgivare över bland annat skattefrågor.

4.1.2 Större Revisionsbyrå 2

4.1.2.1 Strategiska åtgärder inför avskaffandet av revisionsplikten

Revisionsbyrån förbereder sig inför revisionspliktens eventuella avskaffande och har gjort det under en längre tid. De har förberett sig sedan hösten 2007 då de började göra diverse utredningar.

De strategiska åtgärder revisionsbyrån har inför ett avskaffande av revisionsplikten är att analysera marknaden och skapa en grov bedömning över hur företagen kommer att agera. De säger att det är det första steget som tagits; att skapa sig en bild över marknaden. Bilden av marknaden har de skapat genom att delta i undersökningar, ingått i diskussioner med aktiebolagen, läst igenom SOU:s fakta samt granskat marknadens egentliga behov. En sammanfattning av marknadsundersökningarna som revisionsbyrån deltagit i visar att aktiebolagen och marknaden som sådan kanske inte vill fortsätta med revision men att de fortfarande vill behålla sin revisor. Byrån säger att de har gjort informella marknadsundersökningar på eget initiativ och därifrån skapat egna bedömningar, alltså där deras regionchefer och kundansvariga gått igenom sin marknad. Byrån ingår i nio regioner där regioncheferna samt kundansvariga går igenom hur de kan hantera avskaffandet av revisionsplikten och börjar närma sig slutsatsen att de kan hantera den eventuellt kommande lagförändringen. De har förutom detta tagit fram informationsmaterial som distribuerats internt där det står skrivet hur byrån ska förhålla sig mot sina kunder, vilka tjänster de ska välja att leverera, om de ska informera sina kunder redan nu, om byrån ska diskutera händelsen internt, om byrån ska börja specialisera sig i högre grad än tidigare och om de ska dela upp sig i någon mening med de som arbetar med revision och de som arbetar med rådgivnings- samt redovisningstjänster på ett annat sätt än tidigare. Revisionsbyrån har år 2008 tagit fram en första policy över hur de skulle gå till väga i samband med avskaffandet av revisionsplikten och den har varit vägledande hittills. Policyn har distribuerats till samtliga medarbetare samt kontor och interna möten har hållits där policyn har diskuterats. Den har även använts vid samtal med kunder där de förklarar hur byrån tänker. Den externa biten av förberedelserna har inte drivits lika hårt framåt, de menar att detta är något som är mer intressant för dem och inte lika intressant för deras kunder, inte i dagsläget. Det är inte kundens viktigaste fråga i om de betalar sitt revisionsarvode till byrån, det ligger normalt ganska långt ner på ett företags prioriteringslista, säger revisionsbyrån.

Revisionsbyråns strategiska åtgärder väljs för att kunna hantera hoten och möjligheterna, framförallt möjligheterna. Detta för att revisionsbyrån på sikt ser att en efterfrågestyrd revision är bättre än en pliktmässig revision. Detta om man bortser från övergångsläget då det kan bli stökigt med intressenter och deras åsikter. De möjligheter som uppstår är att de kan bredda och sälja bättre tjänster. Byrån säger att de har en helt annan bredd av tjänster än det som visas, men att de är lite förhindrade av att kunna sälja dem och att det blir intressant att få tillåtelsen att göra det. Detta gör att byrån kan börja arbeta på helt nya sätt; att de eventuellt släpper revisionen helt och

endast börjar sälja andra typer av konsultationstjänster även för relativt små företag, att byrån jobbar vart annat eller vart tredje år med att göra någon form av bestyrkanderapport när företagen ska gå till banken för att låna pengar, om de är föremål för någon offentlig upphandling av en myndighet eller stort företag och så vidare. Det kommer också finnas de företag som tycker att det är bra att kunna lämna in en deklARATION där det står att någon revisionsbyrå gått igenom deras årsredovisning för att förenkla skatteprocessen, samma system som de har i Danmark. Dock finns ingen fakta idag om detta system kommer tillämpas i Sverige. Avskaffandet av revisionsplikten gör att marknaden blir mer fragmenterad och då mer intressant. Byrån säger att deras utmaning alltid har varit att kunna leverera en tjänst som är attraktiv även då den är pliktmässig och tror att företagen blir mer positiva i och med ett avskaffande av revisionsplikten.

Revisionsbyrån säger att det har varit väldigt få träffar med intressenter, det är en verksamhet som pågår mer och mer nu. Detta för att lagförslaget inte ligger framme än och en klar bild över hur det kommer se ut saknas, men de tror sig veta det med en viss säkerhet. Byrån tror att lagförslaget slår i kraft den 1 juli 2010 men tror att gränsvärdena snarare kommer att hamna på 50-25-50 nivåerna. Byrån säger att lagords-remissen kommer att finnas ute i slutet på november eller i början på december och att propositionen möjligtvis kommer ut fram till våren. Arbetet att prata med intressenter har varit ganska sparsamt då det inte funnits så mycket att prata om förrän i höstas. De menar att efter en tid nu har branschorganisationen FAR kommit överens om revisorns verktygslåda. Det har varit mycket arbete bakom vilka produkter som kommer att kunna säljas till marknaden inom ramen för revision, nu pågår utbildningar om dessa produkter. Byrån säger att utbildningsbehovet finns internt, de har arbetat med de flesta produkterna förutom en tidigare i varierande grad. Den tjänst som inte funnits är bokslutsförsäkringen. Revisionsbyrån säger att det är nu det börjar bli lite hett runt revisionspliktens avskaffande, personligen tycker den intervjuade personen att det är lite sent, men att det är så det ser ut.

Revisionsbyrån har spelat in en utbildningsfilm som kan ses som ytterligare ett steg i förberedelserna för avskaffandet där de behandlar revisorns produkter, eller verktygslådan som det även kallas. Mer förberedelser kommer att utvecklas under tidens gång. Förberedelsen ses främst utifrån marknads behov; vad de vill ha för tjänster, vad de tycker är intressant, hur de ska kunna säkerställa sina finansiella rapporter, hur de ska se till att ha en bra kvalitet på sina rapporter, vilka som kan säkerställa dessa rapporter och mycket mer. Byrån kommer att ha bestyrkanderapporter som deras revisorer får arbeta med. Auktoriserade redovisningskonsulter kommer att arbeta med bokslutsintyg som kan ses som lite öppnare bestyrkande, ett annat sorts intyg är ”grades of procedures” som kan sägas vara mer exakt i sitt bestyrkande.

Revisionsbyråns tjänsteportfölj på rådgivningssidan är klar sedan en lång tid tillbaka, men på senare tid har den blivit mer preciserad och tydlig. Det byrån fortsätter med att göra är att utbilda och träna sin personal om än intensivare. Det har dock inte så mycket med revisionspliktens avskaffande att göra utan mer att göra med byråns ökade möjlighet att sälja sina tjänster och den ökande efterfrågan. Byrån säger dock att det märks att plikten på revision har planerat att avskaffas då det har blivit lite

spetsigare och tydligare regler internt samt även externt. Nu organiserar sig byrån så att det blir fler specialister runtom i landet som innehar kunskap gällande tjänsterna som kommer att erbjudas. Det utvecklas kontinuerligt nya konsulttjänster, dessa tjänster kommer nu att kunna användas på områden där de tidigare inte har kunna tillämpats på. När revisionsplikten försvinner kommer dessa tjänster att kunna säljas till fler kunder och byrån kommer då ha beredskapen att kunna erbjuda produkterna i högre grad än tidigare.

4.1.2.2 Strategiska åtgärder för att behålla kunderna

Revisionsbyrån säger att företagen har svårt att skilja mellan revision, redovisning och skatterådgivning. De menar att företagen inte är så intresserade av att skilja uppgifterna åt då de säljs ihop som ett paket. I detta paket får de revision och revisionsberättelse. Är det ett kombiuppdrag så får de även årsredovisning samt annan rådgivning inom ramen som byrån får arbeta inom. Upp till 50-25-50 företagen är det rätt fritt vad revisionsbyrån kan erbjuda för rådgivning, ovanför dessa gränsvärden är det mer begränsat.

Revisionsbyrån säger att skillnaden mellan mindre och större revisionsbyråer är att de mindre saknar bredden och djupet samtidigt, men att de har den goda kundkontakten. Kundkontakten är det avgörande för båda parter, menar byrån. Byrån säger att det inte finns något som heter perfekt konkurrens utan att det bygger mycket på kombination av personkemi, personkännedom och de tjänster som kan levereras till ett rimligt pris. För kunderna är det hela kombinationen som blir viktig för att känna sig nöjd med sin rådgivare.

Revisionsbyråns taktik för att behålla sina kunder är att kvarhålla den nära relationen, det är den som är viktigast. De säger att kontakten måste vara intensivare än idag, att träffas ett par gånger om året räcker inte utan de måste söka upp företagen och bjuda in dem mer aktivt.

Då revisionsbyrån tror att många aktiebolag väljer bort en framtida frivillig revision kommer de att ersätta den med något annat, till exempel kommer rådgivningstjänster att erbjudas i högre grad. Byrån säger att det inte är de som valt att satsa mer på rådgivning av eget intresse, utan att de ser ett större behov inom det området, utifrån ett marknadsperspektiv. På grund av detta tjänstebehov har fler redovisningskonsulter synliggjorts. Det har redan från början funnits ett stort antal redovisningskonsulter på byrån, men dessa har inte synts till lika stor del då revisionsplikten inte var ifrågasatt. Dessa konsulter håller nu på att utbildas inom nya tjänsteprodukter. Det finns många auktoriserade revisorer som nu blir auktoriserade redovisningskonsulter då revisionstjänstens arbetstimmar antagligen minskar.

Revisionsbyrån tror att de nya tjänsterna kommer att tillfredsställa deras kunder då en analys gjorts över vilka tjänster företagen kan se som intressanta. Dessa tjänster ligger inom segmentet för ordning och reda. Först erbjuds de tjänsten frivillig revision, kvalitetsförsäkran av den finansiella rapporteringen, och därefter kommer allt annat inom ordning och reda som: redovisning som sträcker sig ända upp till att hantering

av en hel ekonomiavdelning, en form av outsourcing. Förutom detta erbjuder byrån övrig rådgivning; dels rådgivning på skattesidan med mer specialisttjänster och en rådgivningssida där byrån arbetar mer som strategikonsulter, köp och försäljning av företag, alla generationsskiften som förekommer och så vidare. Revisionsbyråns bedömning är att de har gott om tjänster för att kunna tillfredsställa sina kunders behov inom ramen för byråns kompetens.

Revisionsbyråns kunder vet till viss del om förändringarna vad gäller tjänsteutbudet, detta för att dessa tjänster redan säljs idag, men saknar kunskap då användningsområdet är begränsat på grund av lagar. Byrån säger att de efter avskaffandet kan leverera sina tjänster till de som vet vad de vill ha, men även hjälpa de företag som inte lika självklart vet vad de behöver och analysera deras behov. De säger att de har läst av sina kunder och fått uppfattningen att aktiebolagen inte är insatta i vad revisionspliktens avskaffande egentligen innebär men att ett intresse visats av att behålla sin revisor. Byrån säger att de har fått uppfattningen att upp mot 70-75 procent av aktiebolagen vill behålla sin revisor. Byrån tror att kunderna av vana kan välja att behålla revisionen för att det är tryggt och för att de i grunden behöver de produkter som erbjuds. De menar att företagen behåller revisionen för bekvämligheten skull och att en osäkerhet ligger i hur leverantörerna och övriga intressenter kommer att reagera vid en avsaknad revision, även personal och skatteverket kan reagera negativt. Denna osäkerhet kan skapa en tvekan i att ta steget från revision om plikten försvinner, såklart kommer det även att finnas de som är mycket mer offensiva och väljer bort revision direkt.

Revisionsbyrån tror att revisionen på sikt långsamt kommer att avta. De menar att på en 5-10 års period kommer de företag som varje år har revision att minska till 10-15 procent. Däremot tror byrån att det kommer bli mer upphandlande av revisionstjänster årsvis, till exempel då ett företag ska besöka sin bank och detta kanske händer vart annat till vart fjärde år. Byråns antagande angående minskningen av efterfrågan på en revision som utförs varje år ligger i att aktiebolagen är mycket små, ofta enmansbolag, och att där saknas ett rent intresse av en revision. Detta ligger i att revisionen till stor del granskar ett organ för ägarna, att säkerställa att allt går rätt till och att årsredovisningen avspeglar vad som sker i verksamheten. Om det är ett enmansbolag så uppstår frågan vem rapporten egentligen ska gå till, rapporten kan då sägas vara viktigast för skatteverket och andra intressenter som kan vara intresserade av en revisionsberättelse, istället för ägaren. Det kan vara bra för ägaren att ha ett säkerställande att visa upp, men detta kan eventuellt framåt göras genom en bokslutsförsäkran eller att ha revision med jämna mellanrum. Byrån menar att det är en stor skillnad när man kommer upp i storleken på företagen och då ekonomifunktionen är skild. Så fort ett företag överstiger 10-50 stycken anställda är situationen helt annorlunda än om man jämför med det lilla enmansbolaget. I dessa större företag kan ett ökat behov av en extern bedömare synas, som kan granska att allt går rätt till i verksamheten och de är i behov av rutiner, fakturering, inköp och så vidare.

Revisionsbyrån lockar sina kunder att stanna genom att vara aktiva, utåtriktade samt ha en förståelse i företagets verksamhet. Kunderna ska uppleva att byrån har något att tillföra. Det gäller för byrån att vara så aktiv att de blir intressanta. Kunderna ska

känna att byrån innehar en kunskap som de är intresserade av att ta del i. Viktigt nu i skiftläget är att berätta tydligt vilka kunskaper byrån besitter och vad de kan erbjuda. Fördelen, säger byrån, är att de har väldigt starka kundrelationer och levererar något av värde samt hjälper företagen att lösa problem inom byråns kunskapsram. Mycket av aktiviteten är i form av information, möten, frukostseminarier och så vidare. Denna typ av aktiviteter är redan igång, de har seminarier i stort sätt varje dag med kunder i mindre eller större sammanhang. Så det är nästan minst genom annonser och liknande som informationen når kunderna, det är främst genom direktkontakt. Byrån försöker arbeta med den marknad de idag har och mot den marknad de kommer att möta. Det är ingen drastisk förändring i hur byrån kommer börja arbeta inför det eventuella avskaffandet, utan snarare att de fortsätter på den väg de har planerat, dock med en ökad intensitet mot den nya marknaden.

4.1.2.3 Påverkan vid ett avskaffande av revisionsplikten för revisionsbyrån

Revisionsbyrån tror att lagförslaget kommer att träda i kraft den 1 juli 2010, hade de fått frågan några månader tidigare skulle svaret varit negativt. Nu säger revisionsbyrån att signalerna gällande avskaffandet är så pass tydliga att de tror på ett avskaffande av revisionsplikten vid ovan föreslagna datum. Byrån tror att näringsdepartementet vill lösa upp plikten för att förenkla för de små företagen och kunna spara in X antal miljarder kronor. Detta som ännu en orsak till varför byrån tror att avskaffandet träder in som planerat.

Revisionsbyrån tror att avskaffandet på kort sikt kommer att bli stökigt men att det på lång sikt kommer att bli väldigt bra, kanske till och med bättre. De säger att om de är aktiva och följer sina planer så bör omsättningen inte minska. De menar dock att det kan variera mellan olika geografiska områden och från individ till individ, men att om det ses det till revisionsbyråer i helhet så borde omsättningen ligga på samma nivå som tidigare. Byrån säger att påverkan av avskaffandet kommer att bero på den metod som företagen måste använda för att avstå från revisionen, Opt-in eller Opt-out. Som det ser ut nu, menar byrån, att det ser ut som att företagen måste välja bort revisionen, Opt-out, vilken är en lite trögare process. Byrån tror att många företag till en början inte kommer att veta när avskaffandet tillträtt och tänka att de tar bort revisionen till kommande år. Alltså kommer metoden Opt-out leda till en mjukare start på avskaffandet och förändringarna inte bli så stora på marginalen, möjligtvis 5-10 procent.

4.1.3 Mindre revisionsbyrå 1

4.1.3.1 Strategiska åtgärder inför avskaffandet av revisionsplikten

Inom revisionsbyrån har de fram till denna tidpunkt främst diskuterat möjliga utfall av ett avskaffande av revisionsplikten, hur stor omfattningen blir och när det slår in. Strategin för att möta avskaffandet är funderingar kring att bredda byråns arbetsområde samt satsa mer på redovisning och bokslut än tidigare.

De menar att det inte kommer vara lätt att ta betalt för revision från de små aktiebolagen om revisionsplikten avskaffas, därför är det bra med ett bredare utbud av tjänster.

Revisionsbyrån tror inte att de förlorar många kunder vid ett avskaffande, men att revisionstimmarerna blir färre. De tror att fler bolag kommer att intressera sig för redovisningsdelen och att ett större antal konsulttjänster kommer att kunna säljas. Idag har byrån börjat utveckla sig inom rådgivningsområdet. De tror att de kommer sälja mer rådgivningstjänster gällande skattefrågor och utvecklingsmöjligheter. De tror även att de kommer erbjuda tjänster som lutar åt planering och budgetering, affärsutveckling och skatterådgivning.

Revisionsbyrån säger att de ogärna säkerställer räkenskaperna för ett aktiebolag där de saknar tillräcklig insyn. De menar att en räkenskapsrevision i någon form är ett måste för att kunna tillstyrka företagets räkenskaper. Saknas revision kan räkenskaperna inte tillstyrkas, finns det inget tillstyrkande är inte räkenskaperna av värde för tredje man.

Revisionsbyrån säger att de grundar sitt arbete på personlig relation och att de önskar ha det så även vid ett avskaffande. Har byrån en bra relation med kunderna och ett bra pris kommer aktiebolagen inte att byta revisionsbyrå. De menar att om kunderna hittar en annan revisionsbyrå med bättre priser finns det en risk att dessa kommer att byta trots den goda relationen.

Revisionsbyrån har inte informerat sina kunder angående revisionspliktens avskaffande, detta då de inte känner för att gå ut med information innan lagförslaget har slagits fast. Som det ser ut nu tycker byrån att det verkar som att revisionsplikten kommer att avskaffas.

4.1.3.2 Strategiska åtgärder för att behålla kunderna

Revisionsbyrån är inte säker på att avskaffandet är positivt för aktiebolagen och tror att de företag som inte ser revisionens nytta kommer att säga upp avtalet med dem. Byrån tror att de pålitliga aktiebolagen i större utsträckning stannar och behåller sin revision medan de som kan ses som mer opålitliga väljer att ta bort den. Byrån tror att nystartade väldigt små aktiebolag antagligen inte kommer att vara intresserade av revision till en början, men att dessa bolag efter etablering och utveckling kan se nyttan av revision och börja intressera sig av byråns tjänster. Bokslutsintyg kan vara

ett alternativ för de aktiebolag som väljer att inte fortsätta sin verksamhet hos byrån. Dock ser byrån en risk med att sälja bokslutsintyg vid ett avskaffande av revisionsplikten, detta intyg kan medföra att de konkurrerar ut sig själva då de erbjuder en annan tjänst som är ett substitut för revision.

4.1.3.3 Påverkan vid ett avskaffande av revisionsplikten för revisionsbyrån

Revisionsbyrån tycker att det är synd att revisionsplikten eventuellt ska tas bort. De tycker att tanken är bra om man ser till aktiebolagens del men att gränsvärdet är för högt draget för revisionsplikt. Byrån menar att revision är bra då företag saknar ingående kunskap inom området. Även ett aktiebolag som vill göra rätt för sig men väljer bort revisionen för att spara pengar kommer riskera att göra fel i sina räkenskaper på grund av bristande kunskaper och svårigheter att hålla sig uppdaterade angående lagar och regler. Ett aktiebolag som gör fel i sina räkenskaper kan drabbas av höga kostnader i form av skattetillägg och risk för åtal för bokföringsbrott vid en granskning av Skatteverket. Byrån säger sig inneha kunskaper att kunna hjälpa de små aktiebolagen med deras löpande bokföring för att undvika dessa fel.

Revisionsbyrån tycker att det ska bli intressant att se vad som kommer att hända på marknaden i och med det eventuella avskaffandet av revisionsplikten. De tror inte att de kommer bli en ökad konkurrens med de större revisionsbyråerna, däremot tror byrån att fler bokföringsbyråer kommer att etableras och marknadsföra sig mer intensivt. Byrån tror att det kan bli en kamp mellan revisionsbyråernas och bokföringsbyråernas tjänsteutbud där kvalitet kontra pris kommer att styra vart marknaden så småningom efterfrågar.

Revisionsbyrån tror att de aktiebolagen med en årsomsättning över 5-10 miljoner och med ett antal anställda troligen även fortsättningsvis kommer ha nytta av en revision om än i något förändrad form. De tror att mindre bolag än så troligtvis endast kommer att efterfråga bokslutsintyg. Byrån tror också på att avskaffandet av revisionsplikten kommer att genomföras med metoden Opt-out, alltså att företagen aktivt måste välja bort sin revisor för att undkomma kravet om att lämna in en reviderad årsredovisning till Bolagsverket.

4.1.4 Mindre revisionsbyrå 2

4.1.4.1 Strategiska åtgärder inför avskaffandet av revisionsplikten

Denna revisionsbyrå har inte tagit några speciella åtgärder inför avskaffandet av revisionsplikten och de har inte gjort några omstruktureringar inom byrån. De har dock hållit sig informerat och förberett sig mentalt inför de förändringar som kommer att ske inom revisionsområdet. De har inte heller gått ut med information till deras kunder. Revisionsbyrån inväntar beslutet om revisionspliktens avskaffande så att de kan gå ut med en mer tydlig information när beslutet har fattats. Dock har de pratat med de kunder som själva tagit upp frågan.

4.1.4.2 Strategiska åtgärder för att behålla kunderna

De tror att de kommer att behålla de flesta av sina kunder vid avskaffandet av revisionsplikten. De tror inte att revisionsplikten är de som är den bidragande orsaken för deras kunder. Denna byrå har ett ursprung som redovisningsbyrå sedan 50 talet, så de har redan en stor del redovisning. De tror därför att de inte känner ett lika stort hot som andra revisionsbyråer som har större andel revision och som jobbar mot redovisningsbyråer. De ser sig själva som att vara flexibla och jobba utifrån kundens perspektiv och efterfrågan redan idag och de tror också att de kan utveckla detta om revisionsplikten avskaffas. De ser en större möjlighet att hitta flexibla lösningar och är inte så oroade inför utmaningen men har respekt för de förändringar som kommer att ske. De ser därför inte så oroande på revisionspliktens avskaffande utan ser de mer som en möjlighet. De tror att de kommer att bli förändring, både positivt och negativt.

De tror att många små kunder tycker att revisionen är enbart negativ. Dessa tror revisionsbyrån att de kommer att tappa vissa av dock tror de att de kommer att vara relativt få. För vissa kunder tycker de att de kan vara fullt tillräckligt att ha ett bokslutsbrev. På denna byrå har de auktoriserade redovisningskonsulter, och de ser därför inte en lika stor risk för detta. Eftersom de då kan sälja in denna tjänst istället för en revision. En mans konsult, med inga lån ser de en stor möjlighet att slippa revisionen och där ser de ingen inget behov av en årlig revision. Eftersom byrån har ett antal auktoriserade redovisningskonsulter ser de detta som en ny tjänst som ska skapa större kundnytta. En stor skillnad som revisionsbyrån tror är att de som behåller revisionen ser ett större värde av revision i och med att de kommer att skapas en efterfrågan på revisionstjänster. Denna byrå vill ta en diskussion med varje kund om vilken som är deras bästa lösning när de gäller revision och intygsskrivande när revisionsplikten avskaffas. På så sätt tror de att de inte kommer att förlora så många uppdrag men att de generellt får nöjdare kunder.

De tror att kunderna kommer att se positivt på avskaffandet av revisionsplikten och att de ligger till deras uppgift att framhöja de positiva med revision. De tror också att kunderna som har banklån kan få ett tryck från bankerna att fortsatt ha

revision eller något form av intyg. Denna byrå tror inte på att rådgivningen kommer att öka, dock har de pratat mycket om intygsskrivanden.

4.1.4.3 Påverkan vid ett avskaffande av revisionsplikten för revisionsbyrån

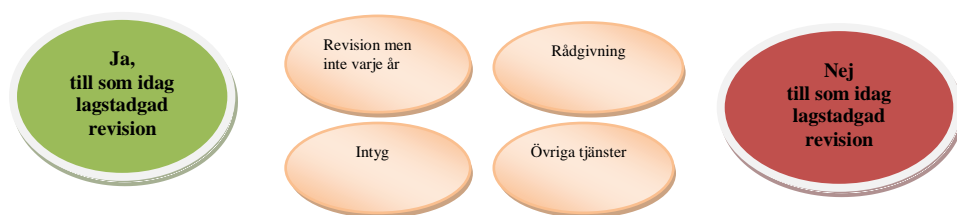
Revisionsbyrån tror att de är få aktiebolag som kommer att välja bort revisionen på en gång utan att de kommer att sluta efter ett tag, de anser därför att de är väsentligt att diskutera med kunden vad de som behöver för olika lösningar. Om avskaffningen sker har byrån större anpassningsmöjligheter och detta ger ett mervärde för kunden. De kommer inte insistera att kunden kommer att behöva revision om så inte är fallet, men de ska bli tydliga att förhöja vad som är fördelarna med revisionen.

Enligt revisionsbyrån har revisionsarvodena i de närliggande länderna Finland och Danmark gått upp efter revisionsplikten avskaffade så byrån ser därför inte så negativt på avskaffandet. De anser även att avskaffandet i dessa länder har framhöjt revisionens nytta.

Revisionsbyrån tycker dock att gränsvärdena är högt satta, de tycker att de enbart är positivt för bolag som är under 2-3 miljoner i omsättning att kunna välja att inte ha revision. Dock tycker de att de kunnat skapa en ny bolagstyp, en aktiebolagsform som har personligt betalningsansvar i stället för att ta bort revisionsplikten. De tycker även att om lagförslaget är ute efter att revisionen ska bli enbart efterfrågestyrt så skulle de inte finnas några krav på revision hos aktiebolag. De tror stora bolagen ändå kommer att behöva revision och på grund av detta kommer revisionen att efterfrågas.

De har funderat på hur en köpare kommer att värdera ett företag som ej har haft revision och hur dessa försäljningar kommer ske. Kommer detta innebära att köparen kommer att ta en större risk i framtiden genom att de ej har en lika stor kontroll på räkenskaperna om ingen revision gjorts. Kommer de utvecklas ett större intygsskrivande vid försäljningar och liknande i framtiden? Kommer detta leda till att efterfrågan kommer att finnas där för ett företag som i framtiden tänkt sig en försäljning?

4.2 Aktiebolagens perspektiv

Figur 8: Aktiebolagens vilja att använda frivilliga revisionstjänster vid ett avskaffande av revisionsplikten

En enkätanalys av revisionsplikten avskaffande har sänts ut till 200 slumpmässigt utvalda aktiebolag med en revisor i Uppsala. Denna enkätanalys består av frågor som ska väga aktiebolagens förväntningar mot revisionsbyråernas, men även aktiebolagens storlekar emellan och om det skiljer sig i förväntningar om aktiebolagen har en revisor som är anställd hos en stor eller liten revisionsbyrå. Enkäten har även ett syfte att se till andra värdefulla svar som endast aktiebolagen besitter; som vad ett aktiebolag tycker om att eventuellt återanlita sin revisor trots avskaffandet och vad som påverkar svaret.

För att förenkla förståelsen av diagrammen under förkortas stora revisionsbyråers större aktiebolag: Stora/Stora, stora revisionsbyråers små aktiebolag: Stora/Små, små revisionsbyråers större aktiebolag: Små/Stora och små revisionsbyråers små aktiebolag; Små/Små.

En av frågorna behandlade aktiebolagens kännedom angående lagförslaget om ett avskaffande av revisionsplikten till den 30 juni 2010.

Kännedom angående lagförslaget

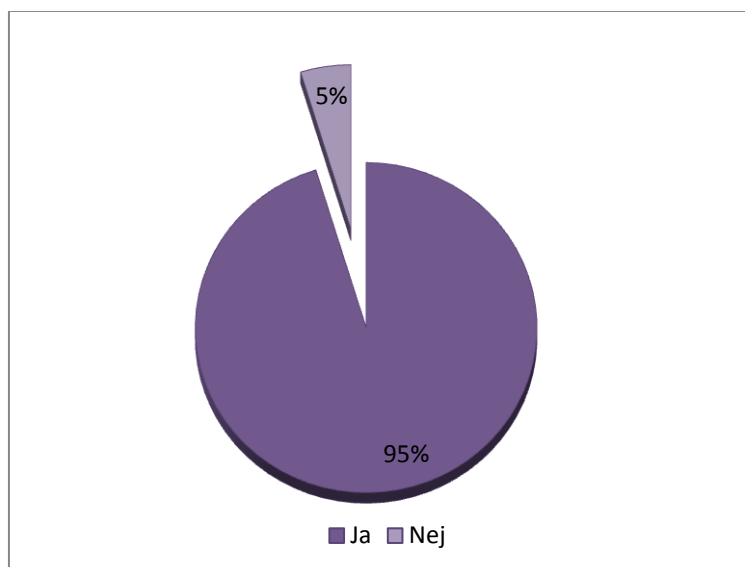

Diagram 1: Diagrammet presenterar aktiebolagens kännedom angående lagförslaget om revisionspliktens avskaffande

Som diagrammet visar är en större majoritet av aktiebolagen medvetna om lagförslaget. Av 63 aktiebolag var det enbart 3 stycken som inte hade hört talas om det. Dessa 3 aktiebolag har enligt enkäten inte blivit informerade av sin revisor om det eventuella avskaffandet. Ett av aktiebolagen har en revisor som arbetar inom en större revisionsbyrå och de andra två har revisorer som arbetar i någon av de mindre revisionsbyråerna. Mellan dessa 3 aktiebolag skiljer sig även storleken åt. De två aktiebolag som har en revisor inom de mindre revisionsbyråerna ligger under gränsvärdena för att kallas mikroföretag och det aktiebolag med en revisor i den större revisionsbyrån ligger över de gränsvärdena för att kallas ett större aktiebolag. Enligt enkäten har revisionsbyråernas informationsspridning till kunderna varit lågt angående lagförslaget i allmänhet, detta oavsett storlek på byrå.

Tabell 3: Hur många aktiebolag som blivit informerade angående avskaffandet och dess påverkan av sin revisor, ett jämförande mellan aktiebolagens storlek mötandes deras revisionsbyrås storlek.

Har revisorn informerat angående avskaffandet och hur detta kommer att påverka Er?	Storlek jämförelse			
	Stora/Stora	Stora/små	Små/Stora	Små/Små
Ja, till stor del	0 %	5 %	11 %	5 %
Ja, till viss del	20 %	30 %	22 %	32 %
Nej, inte alls	80 %	65 %	67 %	63 %

Ovan visas en tabell som representerar svarshalten i procent från aktiebolagen i storlek mötandes deras revisionsbyrå i storlek. Resultatet visar att de mindre revisionsbyråerna till en liten marginal diskuterat det eventuella avskaffandet mer med sina kunder. I de aktiebolag som främst kommer att omringas av lagförslaget, de större, redovisas en lägre procent gällande informationsutbudet från sina revisorer.

Enkäten behandlar även frågan om viljan att behålla revisionen om den blir frivillig. Diagrammet under visar en trend åt att aktiebolagen vill fortsätta sitt samarbete med revisionsbyråerna varje år. Det är endast de mindre aktiebolagen med en revisor tillhörande en av de större revisionsbyråerna som har jämna resultat mellan svarsalternativen. Alternativen här har samma svarsprocent mellan att välja revision ”varje år” som ”vissa år” för att sedan minska till hälften av procenten för att ”helt avstå från en frivillig revision”. Enkäten visar resultat på att det endast är stora aktiebolag tillhörande en mindre revisionsbyrå som helt utesluter tanken på att ta bort revisionen helt.

Frivillig revision

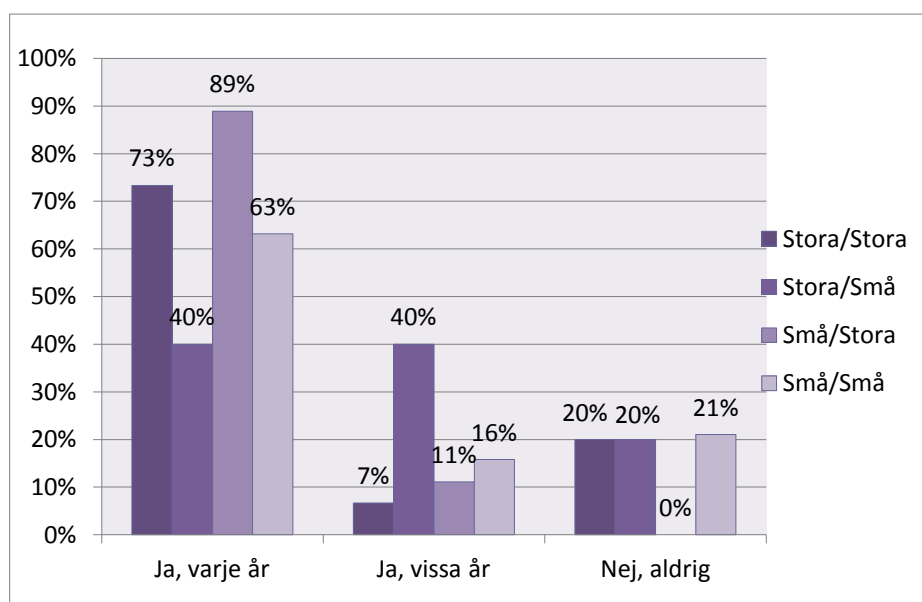

Diagram 2: Diagrammet presenterar aktiebolagens vilja att behålla den frivilliga revisionen efter lagförslagets eventuella ikraftträdande, aktiebolagens storlek emellan mötandes deras revisionsbyrås storlek

För att förtydliga resultaten ytterligare redovisas under två diagram som visar skillnaderna storleken aktiebolagen emellan samt revisionsbyråernas storlek emellan.

Frivillig revision, aktiebolagens storlek

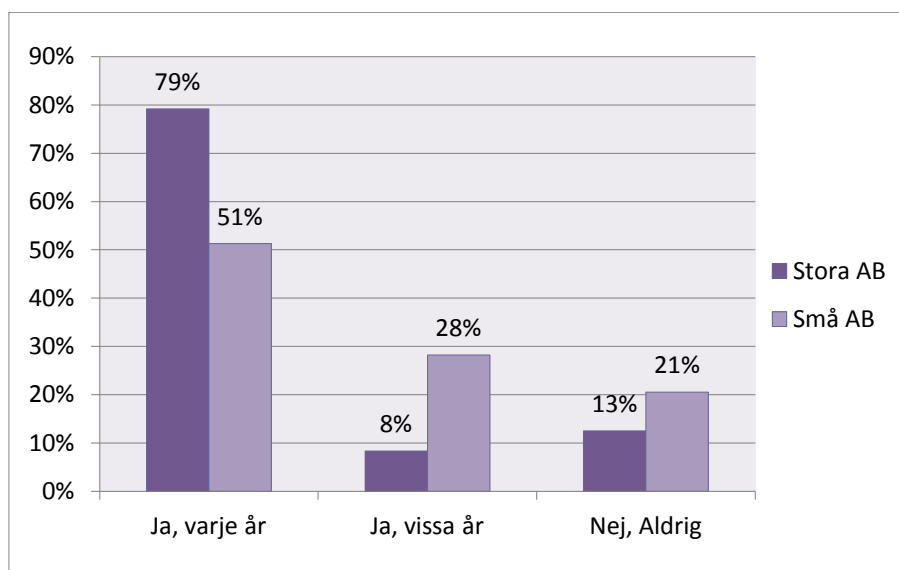

Diagram 3: Diagrammet presenterar viljan av att behålla en frivillig revision efter det eventuella lagförslagets ikraftträdande, aktiebolagens storlek emellan

Frivillig revision, revisionsbyråernas storlek

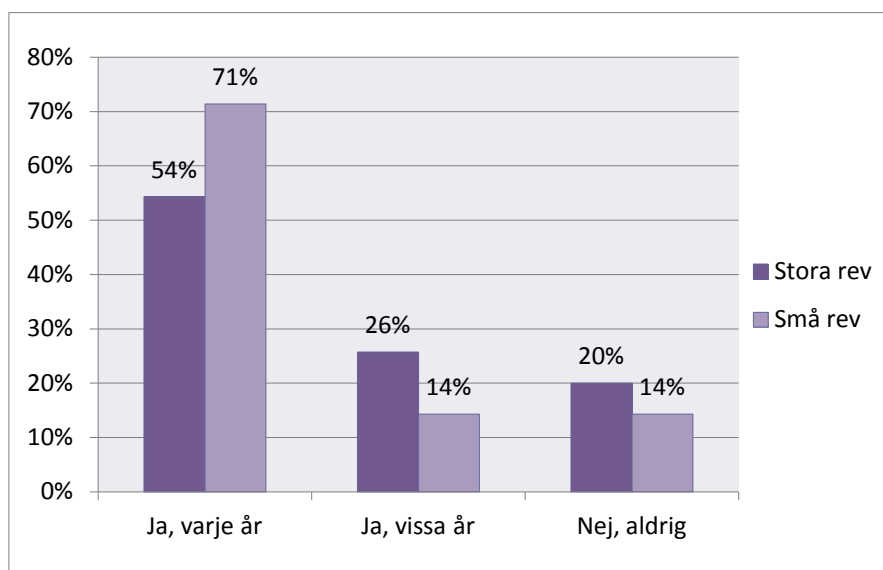

Diagram 4: Diagrammet presenterar viljan av att behålla en frivillig revision efter det eventuella lagförslagets ikraftträdande, revisionsbyråernas storlek emellan

Genom att dela upp svaren, enligt de två diagrammen ovan, kan ett sammanhang bildas. En analys mellan dessa två specificerade diagram och det sammanställda diagrammet ovan skapar en klarare bild om revisionsbyråns storlek påverkar valet av frivillig revision från aktiebolagens sida och om aktiebolagens storlek spelar in i valet. Vad som kan tolkas av det övre specificerade diagrammet är att aktiebolagen har en stark vilja att behålla sin revision varje år, oavsett revisionsbyråernas storlek. Genom att jämföra revisionsbyråerna emellan kan avläsas att de små revisionsbyråerna har aktiebolag med en större vilja att behålla sin årliga revision. Det kan även i det undre specificerade diagrammet avläsas att aktiebolagens storlek till viss del spelar in i valet av revision, men att majoriteten trots storlek visar en fortsatt efterfrågan av årlig revision. De mindre aktiebolagen visar en större vilja till årlig revision i jämförelse med de större aktiebolagen, skillnaden i procenten är dock inte avsevärt hög.

Ägarförhållandet i aktiebolagen har inte redovisat någon skillnad i val av frivillig revision. I de aktiebolag där ägaren/ägarna står utanför företagsledningen samt styrelsen och saknar full insyn i företaget uppvisas ett enhetligt svar av att vilja ha en fortsatt revision varje år. I de andra ägarförhållandena som ” Ägaren/ägarna är en del av företagsledningen och eventuellt en del av styrelsen” och ” Ägare, företagsledning och styrelse är samma person” har en majoritet valt att de vill behålla en årlig revision, nämligen 68% och 56% vardera. Aktiebolagen trots ägarförhållandet följer samma mönster i val av svarsalternativ.

I nedan tabell presenteras ett samband mellan att vilja behålla en årlig frivillig revision och att behålla sin revisor efter aktiebolagens storlek.

Tabell 4: Hur aktiebolagens storlek påverkar viljan att behålla sin revisor efter revisionsplikten eventuella avskaffande

Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionsplikten avskaffande?	Stora AB	Små AB
Ja, i samma utsträckning som tidigare	67 %	33 %
Ja, till stor del	25 %	33 %
Nej, inte alls	8 %	21 %
Annat	0 %	13 %

Intresset i att behålla sin revisor efter ett avskaffande av revisionsplikten är bland de stora aktiebolagen högt. En majoritet vill till samma utsträckning som tidigare ha kvar sin revisor. De mindre aktiebolagen visar också en vilja till att fortsätta anlita sin revisor. Resultaten är inte lika självklara som för de stora aktiebolagen, men även här lutar majoriteten åt ett fortsatt samarbete med sin revisor. Tabellen ovan visar att svarsalternativet ”Annat” kan väljas, detta alternativ står för att anlita sin revisor för vissa typer av uppdrag som är tillfälliga, det kan vara allt från en granskning av lagret till att anlita revisorn ett år för att öka kreditvärdigheten.

Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?	Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionspliktens avskaffande?	Totalt Antal Totalt: 63 st	Total Procent
Ja, varje år	Ja, i samma utsträckning som tidigare	28	44 %
	Ja, till stor del	8	13 %
	Nej, inte alls	1	2 %

Tabell 5: Hur aktiebolagen väljer att behålla sin revisor i jämförelse med om de vill behålla den lagstadgade revisionen eller inte.

Ja, vissa år	Annat	2	3 %
	Ja, i samma utsträckning som tidigare	0	0 %
	Ja, till stor del	9	15 %
	Nej, inte alls	2	3 %
	Annat	2	3 %
Nej, aldrig	Ja, i samma utsträckning som tidigare	1	2 %
	Ja, till stor del	2	3 %
	Nej, inte alls	7	11 %
	Annat	1	2 %
Totalt		63	100, %

I tabellen ovan visas aktiebolagens vilja till att behålla sin revisor mot viljan att behålla den årliga revisionen. Detta gjordes utan hänsyn till aktiebolagen storlek för att få en uppfattning om den allmänna bilden av revisorns nytta utanför revisions-ramen.

Aktiebolagen fick genom enkäten en valfrihet att besvara varför de valt att fortsätta behålla sin revisor till varför de helt vill avsluta samarbetet. Några av svaren från aktiebolagen vid val av att *behålla* sin revisor är;

uppskattat samarbete och positivt för den interna kontrollen,

att revisorn innehar nyttiga kunskaper och skapar trygghet,

att revisorn säkerställer bokslutet,

revisorn skapar en lättare relation till intressenter,

för rent kvalitetssyfte,

för kontroll över företagets ekonomi.

Men även svar som att aktiebolaget är ett dotterbolag till ett utländskt moderbolag som kräver revision och till att inte riktigt veta varför finns med.

Anledningen till att *inte behålla* sin revisor är;

kostnaden,

att nyttan är låg mot kostnaden,

att företaget är litet

I det stora hela lutar majoriteten av svaren åt att kostnaden är hög och nyttan låg för ett litet företag, att de bara är i behov av en bokföringsbyrå eller ta hjälp av en redovisningskonsult.

de anledningar som gavs för att välja alternativet *annat* är;

att låta revisorn slutföra bokslutet,

som kontakt för löpande skattefrågor

Alltså att använda revisorn som en kontakt vid behov av hjälp, annars ha ett fortsatt samarbete med sin redovisningskonsult.

Det är även av vikt att se djupet i aktiebolagens svar angående intresset för revisionstjänsten. Hur många av aktiebolagen vet vad en lagstadgad revision egentligen innebär? Vad som uppfattats av de intervjuade revisionsbyråerna är att de misstänker en okunskap i aktiebolagens kunskap gällande skillnaderna mellan redovisning och revision.

Förståelse av revisionens innebörd

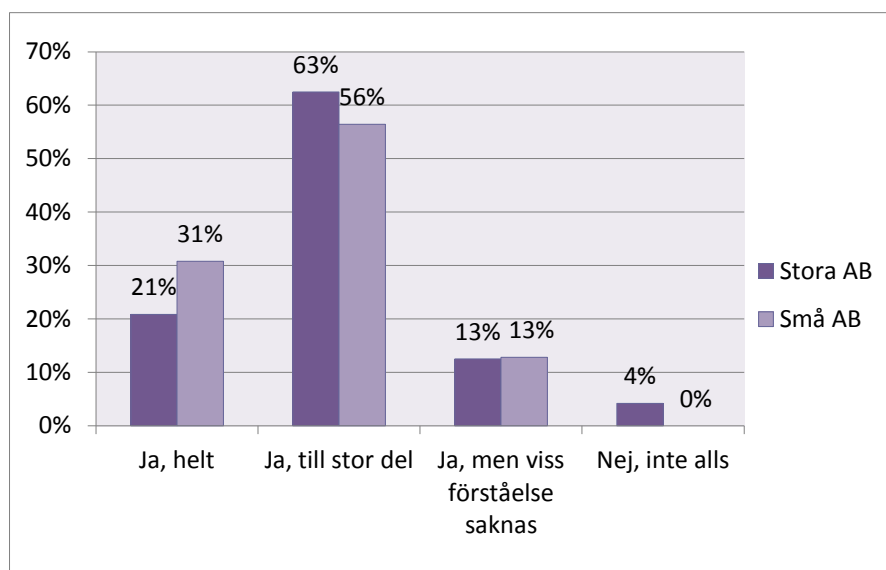

Diagram 5: Diagrammet presenterar förståelsen av revisionen innebörd, aktiebolagens storlek emellan

Enligt aktiebolagen själva menar de att de till stor del vet vad en revision innefattar. Genom diagrammet uppvisas att aktiebolagen följer samma mönster, utan att visa några större differenser i resultat, alltså har inte storleken en inverkan i kunskapen om revision. Det är bara ett aktiebolag, av större karaktär, som medger att de inte har någon kunskap om vad en lagstadgad revision innebär. För att bryta ner svaren ytterligare och se om resultaten skiljer sig mellan vilken typ av revisionsbyrå de anlitas representeras det på enkäten att aktiebolagen oavsett storleken på byrån besitter samma kunskap. Diagram sex nedan följer samma ideal som diagrammet ovan. En otvetydighet kan representeras i aktiebolagens syn på revisorns bidragande del av den finansiella informationen. En klar majoritet anser att revisorn till viss del bidrar till informationen. De större aktiebolagen följer varandra och når en gemensam topp på 67% och följer därefter varandra med enbart några procent skillnad i de övriga svaren. De mindre aktiebolagen ligger på en lägre nivå med jämnare fördelning.

Revisorns bidrag till den finansiella informationen

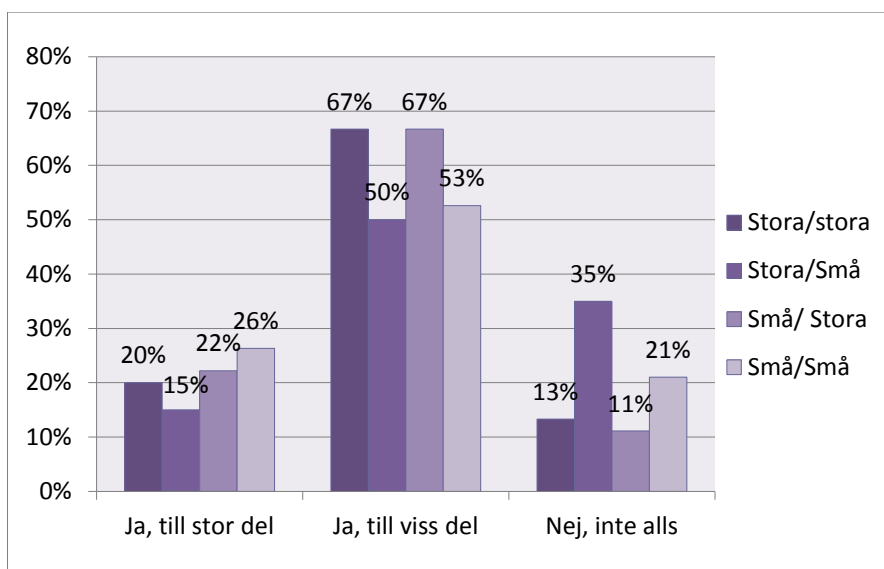

Diagram 6: Diagrammet presenterar till vilken nivå aktiebolagen anser att revisorn bidrar till deras finansiella information, aktiebolagens storlek emellan mötandes deras revisionsbyrås storlek

Vad gäller alternativa kontroller tror aktiebolagen att det kan behövas för att säkerställa sin finansiella rapportering, vid valet av att inte ha en frivillig revision. Aktiebolagen tillhörande mindre revisionsbyråer tror på ett större behov av kontroller än de tillhörande de större revisionsbyråerna. En röd tråd kan dras genom att jämföra valet av frivillig revision och misstanke om alternativa kontroller. 42,86% av alla aktiebolag som har tackat ja till fortsatt frivillig revision varje år tror att alternativa kontroller behövs i annat fall. Detta är den klart högsta procenten mot de andra valalternativen av frivillig revision mot en förmodan av alternativa kontroller.

För de aktiebolag som inte vill behålla en frivillig revision varje år kan andra typer av intyg vara ett alternativ. Ett antal exempel på intyg ställdes upp i enkäten med frågan om vilka som uppfattas som mest attraktiva. Här kunde aktiebolagen välja mer än ett alternativ för att visa vad som kan tänkas satsifiera deras verksamhet bäst. Det resultat som enkäten visade redovisas under i en tabell:

Tabell 6: Vilka intyg som främst skulle intressera aktiebolagen vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten, ett jämförande mellan aktiebolagens storlek mötandes deras revisionsbyrås storlek.

Vilka intyg skulle Ni främst använda Er av istället för en frivillig revision?	Stora/Stora	Stora/Små	Små/Stora	Små/Små
Bokslutsintyg från redovisningskonsult	26 %	32 %	14 %	45 %
Revision, men inte varje år	21 %	0 %	43 %	5 %
Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning mm	21 %	23 %	14 %	10 %
Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	27 %	35 %	29 %	30 %
Annan	5 %	9 %	0 %	10 %

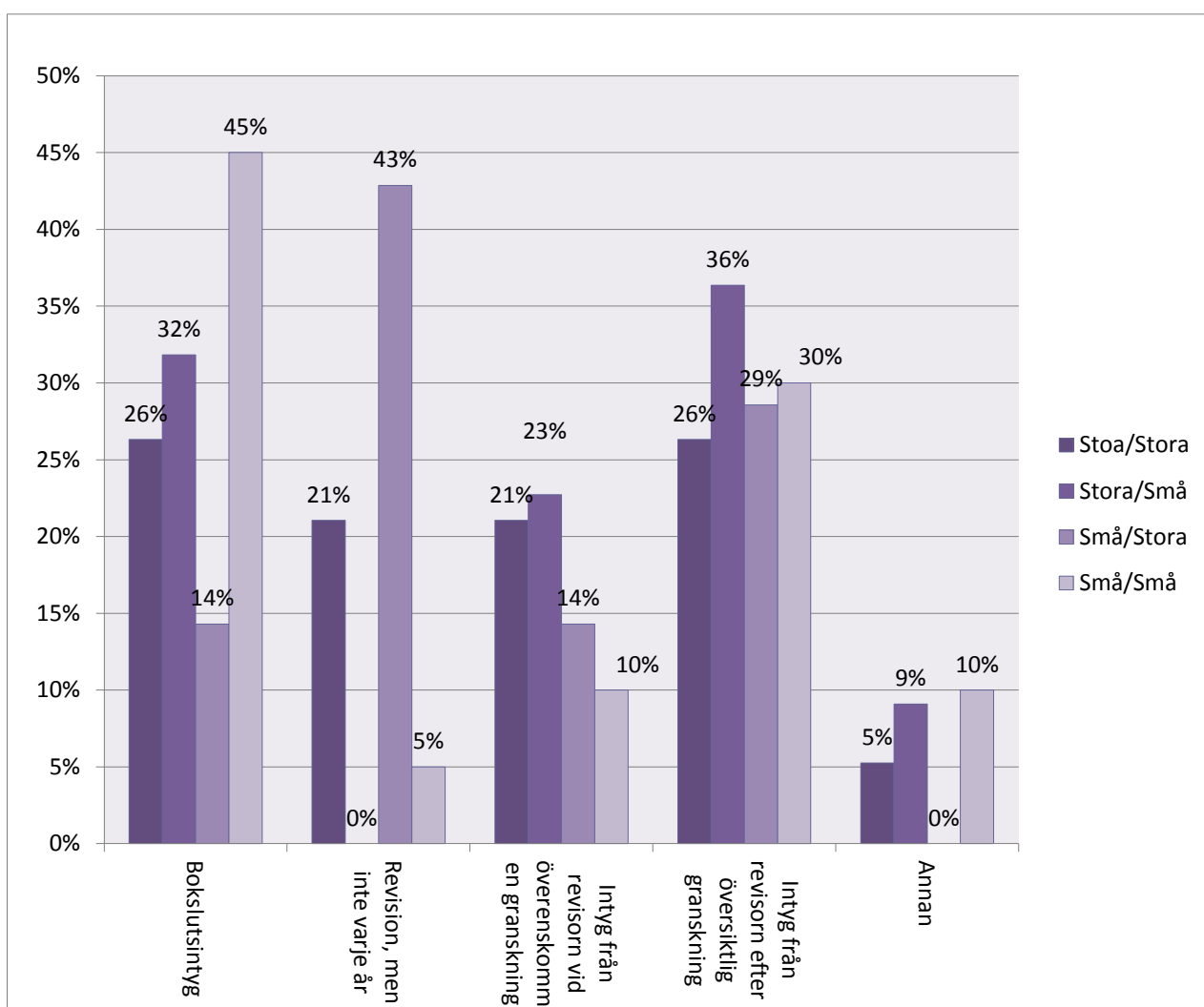

Diagram 7: Diagrammet presenterar aktiebolagens efterfrågan av andra typer av intyg vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten, aktiebolagens storlek emellan mötandes deras revisionsbyrås storlek

Varje grupp med staplar i diagrammet presenterar ett intyg från tabellen ovan. Den första gruppen presenterar *bokslutsintyg* och avläses till den sista gruppen som står för *Annan*. Som kan observeras från tabellen ovan är att *Bokslutsintyg från redovisningskonsult* och *Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning* är de populäraste alternativen av intyg. Dock skiljer sig de stora aktiebolagen med en revisor tillhörande någon av de mindre revisionsbyråerna, dessa har med stor procent valt *Revision, men inte varje år*. Detta alternativ har hos de andra aktiebolagen varit ett av de mindre populära alternativen. Några av de bolag som valt alternativet *annan* har skrivit förklaringar till varför de valt detta alternativ: Ett större aktiebolag med en revisor tillhörande en större revisionsbyrå menar att de enbart vill ha sin revisor för att varje år få en finansiell genomgång, ett mindre aktiebolag med en revisor som också tillhör en större byrå menar att de inte ser något behov av intyg. Två mindre aktiebolag med en revisor tillhörande mindre revisionsbyråer valde *Annan* för att de vill ha det som idag kallas för en lagstadgad revision, därför är inget av de andra intygen ett alternativ.

För att utöka frågan och närmare behandla det vidgade utbudet av tjänster revisorerna kan erbjuda i och med avskaffandet av revisionsplikten behandlade enkäten även en fråga om den förändrade efterfrågan av tjänster från revisionsbyråerna. Denna fråga var frivillig att besvara då alla aktiebolag eventuellt saknar kunskap i tjänsteutbudet och inte känner sig redo för att besvara den, aktiebolagen kunde även välja flera alternativ. Då alla tjänster inte skrivits ner på grund av okunskap om framtiden har alternativet *annat* skapats som valmöjlighet. *Annat* ger aktiebolagen möjlighet att förklara en annan typ av tjänst eller rådgivning som kan ses som intressanta vid ett avskaffande

Tabell 7: Vilka typer av rådgivningstjänster som främst skulle intressera aktiebolagen vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten, ett jämförande mellan aktiebolagens storlek mötandes deras revisionsbyrås storlek.

Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning när/om revisionsplikten avskaffas?	Stora/Stora	Stora/Små	Små/Stora	Små/Små
Skatterådgivning	31 %	31 %	25 %	34 %
Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	19 %	17 %	25 %	14 %
Risikanalys	0 %	7 %	13 %	10 %
Rådgivning vid strategiska beslut	12 %	10 %	13 %	21 %
Finansiell rådgivning	19 %	28 %	19 %	17 %
Annat	19 %	7 %	5 %	4 %

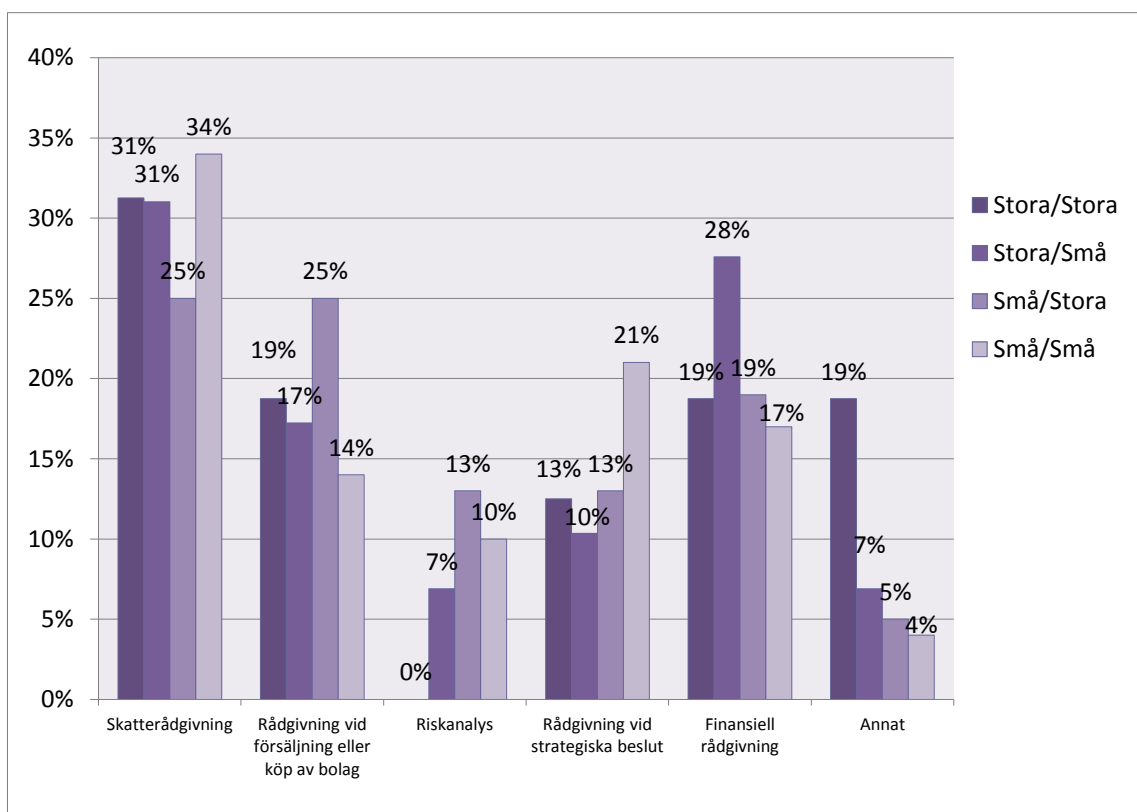

Diagram 8: Diagrammet presenterar aktiebolagens efterfrågan av andra typer av tjänster vid ett eventuellt avskaffandet av revisionsplikten, aktiebolagens storlek emellan mötandes deras revisionsbyrås storlek

Även här som i diagrammet ovan presenteras tjänsterna gruppvis med staplar från *Skatterådgivning* till *Annat*. Av de presenterade figurerna framgår ett tydligt intresse för *Skatterådgivning*, men ett genuint intresse för alla tjänster framgår. Den tjänst som framgår som minst attraktiv är *Risikanalys*, vilket är lika för alla typer av aktiebolag oberoende av revisionsbyrå. Av de aktiebolag som valt *Annat* ligger det ett intresse i allmän rådgivning från sin revisor, hjälp med delar av bokslutsarbetet samt att få nyheter från sin revisor.

Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?	Vilka intyg skulle Ni främst använda Er av istället för en frivillig revision?	Stora AB	Små AB
Ja, varje år	Bokslutsintyg från redovisningskonsult	17 %	17 %
	Revision, men inte varje år	23 %	2 %
	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning mm	17 %	12 %
	Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	23 %	17 %
	Annan	3 %	5 %
Ja, vissa år	Bokslutsintyg från redovisningskonsult	3 %	7 %
	Revision, men inte varje år	6 %	0 %
	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning mm	0 %	2 %
	Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	0 %	17 %
	Annan	0 %	2 %
Nej, aldrig	Bokslutsintyg från redovisningskonsult	6 %	14 %
	Revision, men inte varje år	0 %	0 %
	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning mm	0 %	2 %
	Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	3 %	0 %
	Annan	0 %	2 %

Tabell 8: Om aktiebolagens val av frivillig revision påverkar vilka intyg de ser som mest intressanta, ett jämförande aktiebolagens storlek emellan

I tabellen ovan presenteras aktiebolagens val av frivillig revision mot de intyg som ses som mest relevanta vid ett avskaffande, vad aktiebolagen helst skulle välja vid en avsaknad revision eller vid sidan om revisionen. Av de större bolagen som valt att de vill fortsätta ha kvar en årlig revision ses intygen; revision, men inte varje år och intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning som de mest tillfredsande valen och bland de mindre aktiebolagen anses bokslutsintyg från redovisningskonsult och intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning vara de mest intressanta intygen. De större bolagen som vill ha kvar sin revision, men inte varje år, anser att endast bokslutsintyg från redovisningskonsult och revision, men inte varje år, är intressanta intyg. De mindre bolagen ser intygen från revisorn efter en mer översiktlig granskning som mest tillfredsande. Vid ett val av att helt ta bort revisionen bland de större

aktiebolagen finns ett intresse i att få ett bokslutsintyg från en redovisningskonsult och att få ett intyg från sin revisor efter en mer översiktlig granskning och bland de mindre ligger intresset vid bokslutsintyg från en redovisningskonsult och intyg från revisorn enligt särskild överenskommelse. Vid val av annan, oavsett om aktiebolaget vill ha revision eller inte, har de större bolagen svarat att de vill ha en genomgång av sin revisor årligen och bland de mindre bolagen att de inte ser nyttan av intyg och att de vill använda sig av det som idag kallas lagstadgad revision.

Tabell 9: Om aktiebolagens val av frivillig revision påverkar vilka rådgivningstjänster de ser som mest intressanta, ett jämförande aktiebolagens storlek emellan

Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?	Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?	Stora AB	Små AB
Ja, varje år	Skatterådgivning	25 %	21 %
	Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	16 %	7 %
	Risakanalys	6 %	5 %
	Rådgivning vid strategiska beslut	13 %	7 %
	Finansiell rådgivning	19 %	12 %
	Annat	6 %	2 %
Ja, vissa år	Skatterådgivning	0 %	7 %
	Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	3 %	3 %
	Risakanalys	0 %	3 %
	Rådgivning vid strategiska beslut	0 %	7 %
	Finansiell rådgivning	0 %	7 %
	Annat	3 %	0 %
Nej, aldrig	Skatterådgivning	3 %	5 %
	Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	3 %	5 %
	Risakanalys	0 %	0 %
	Rådgivning vid strategiska beslut	0 %	2 %
	Finansiell rådgivning	0 %	3 %
	Annat	3 %	3 %

Denna tabell presenterar aktiebolagens intresse av tjänster i jämförelse mot om de vill behålla en årlig frivillig revision, skillnaden representeras även efter aktiebolagens storlek. Som kan tydas är att fördelningen av intresset är relativt jämnt. Detta kan vara en biverkan av att frågan gällande alternativa tjänster var frivillig och att bolagen kunde välja mer än ett alternativ. Ett flervalts alternativ föll naturligt för denna fråga då ett bolag i verkliga livet kan känna intresse av att ta del av mer än en av dessa tjänster.

De större bolagen som väljer att behålla en frivillig revision varje år visar en fallenhet åt att välja *Skatterådgivning*, *Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag* samt *Finansiell rådgivning*, majoriteten valde *Skatterådgivning*. De större bolagen som vill ha en frivillig revision vissa år visar enbart intresse för *Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag* och *Annat*. Vid ett val av att aldrig använda sig av frivillig revision bland de större aktiebolagen ligger tjänsteintresset jämnt mellan *Skatterådgivning*, *Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag* och *Annat* på låga procent.

För de mindre bolagen som vill ha en årlig frivillig revision ligger en klar majoritet av valen på tjänsten *Skatterådgivning*, därefter kommer *Finansiell rådgivning*. De mindre bolagen som vill ha frivillig revision vissa år visar ett jämnt intresse mellan alla tjänster där *Skatterådgivning*, *Rådgivning vid strategiska beslut* och *Finansiell rådgivning* ligger lite högre i procent. Av de mindre bolagen som inte ser frivillig revision som alternativ anser att *Skatterådgivning* och *Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag* passar dem bäst.

Vid val av tjänsten *Annat* har de större bolagen svarat att nyheter från revisorn är av intresse, annars ses ingen av tjänsterna som ett alternativ. Bland de mindre bolagen har det visats intresse för allmän rådgivning samt hjälp med del av bokslutsarbete förutom ovan angivna förslag av tjänster. Ett bolag ansåg att ingen av tjänsterna var intressanta.

4.3 Bortfallspresentation

Denna enkät har sänts ut till 200 aktiebolag som har en revisor i Uppsala. Utskicket är uppdelat så att 100 större och 100 mindre aktiebolag kunnat ta del av undersökningen, Denna uppdelning valdes för att lättare kunna jämföra aktiebolagens resultat storleken emellan. Genom statistiska uträkningar har aktiebolagen delats upp för att anpassa Uppsalas utbud av revisorer. Det vill säga, statistiska uträkningar efter revisionsbyråernas utbud av revisorer, i Uppsala, som är anlitade av aktiebolag. Av dessa 200 aktiebolag har 63 stycken tagit sig tiden att besvara enkätens frågor. Detta ger en svarskvot av 31,5%.

Tabell 10: En uppställning över hur många aktiebolag som valt att ställa upp i enkätundersökningen och hur många som valt att inte delta

Storlek	Deltagit i undersökningen	%	Ej deltagit i undersökningen	%	total	%
Stora AB	24	12 %	76	38 %	100	50 %
Små AB	39	20 %	61	30 %	100	50 %
Total	63	31 %	137	69 %	200	100 %

Tabellen ovan visar svarsfrekvensen från aktiebolagen. Tillsynes visas att svarshalten är låg, men från att tolka från resultaten av enkäten ligger aktiebolagen nära varandra i svar. För att öka chanserna till svar på enkätundersökningen valdes metoden att skapa enkäten via en webbsida. Aktiebolagen fick en adress skickad till sig via mejl som förde dem vidare till enkäten. Denna typ av enkätval gjordes för att förenkla svarsprocessen och minska övrig ansträngning för aktiebolagen. Det kan ses som ansträngande att besvara enkäter som skickats ut via brev då det kräver att aktiebolagen måste posta tillbaka sina svar.

Då enkätundersökningen utlovades vara anonym kunde inte aktiebolagen kontaktas via telefon för muntliga svar. En sådan analys hade annars varit nyttig då de bolag som inte besvarat enkäten istället kunnat intervjuas muntligt. Dessa svar hade efter statistiska uträkningar kunnat visa hur resultaten förändras med större svarskvot.

För att skapa en förståelse i betydelsen av denna enkätundersökning för bolagen har 6 aktiebolag kontaktats via telefon. Dessa aktiebolag ställdes inför frågan om varför de inte besvarat enkätundersökningen eller varför de besvarade enkäten. De svar som resulterade var:

Innehar ett flertal aktiebolag och redan svarat för ett av bolagens räkning. Han hade mottagit två förfrågningar för två olika företag. Han ansåg att denna typ av enkätundersökning var bra och att ämnet var intressant. Han nämnde även att han fann intresse i att besvara enkäten då han själv är akademiker och har förståelse för de som behöver hjälp vid uppsatsskrivande och gärna deltar. Han nämnde även att ökat vetande alltid är nyttigt.

Tiden till att besvara enkätundersökningar finns inte.

Rent ointresse.

Undersökningen ger inget för bolaget och att tid är pengar.

Tiden prioriteras på annat sätt, besvaras en enkät ska även alla andra besvaras.

Dåligt samvete för att de inte besvarade enkäten. Mejlet innehållande adressen till enkätundersökningen lades åt sidan och glömdes sedan bort.

Intresset för att delta i undersökningen fanns då ämnet är kostnadsfritt och aktuellt för en småföretagare.

5. Analys

5.1 *Kännedom angående lagförslaget*

Enligt enkäten har de flesta aktiebolagen kännedom om lagförslaget gällande revisionspliktens avskaffande, trots att få bolag diskuterat detta med sina revisorer. De små revisionsbyråerna som i denna undersökning intervjuades, svarade att de inte diskuterat detta med sina klienter för att det inte tagits något klart beslut i frågan utan enbart tagit upp ämnet i de fall då kunden frågat specifikt om revisionspliktens avskaffande. De stora revisionsbyråerna gav uttryck för ha att tagit upp revisionspliktens avskaffande med ett flertal av sina klienter. Detta kan dock inte tydas av enkäten, det kan bero på att de stora revisionsbyråerna har tagit upp ämnet i samband med utskick och marknads träffar, men inte tagit upp detta direkt med varje kund. I enkätundersökningen svarar de mindre aktiebolagen att de inte i någon större utsträckning har diskuterat detta med sin revisor, vilket inte tillfullo följer de intervjuade revisionsbyråernas svar. Enligt enkäten har aktiebolagen stor kännedom om revisionspliktens avskaffande. Detta kan enbart förklaras med att de flesta av bolagen införskaffat informationen på annat sätt än att ha diskuterat detta med sin revisor. Därför kan det tyckas tyda på att företagen känner att revisionspliktens avskaffande är ett ämne som intresserar dem. I bortfallsanalysen framkom även att de som svarat på enkäten gjorde detta på grund av att de ansåg att de var ett relevant ämne som skulle påverka dem.

5.2 *Viljan att behålla den frivilliga revisionen*

Enkäten påvisar även en vilja hos aktiebolagen att behålla den frivilliga revisionen efter lagförslagets avskaffande. Samtliga revisionsbyråer som intervjuades tror att aktiebolagen till en början kommer att behålla revisionen. Enligt undersökningar av revisionspliktens avskaffande i två andra länder har aktiebolagen valt att till stor del behålla granskningen av bokföring och årsredovisningen. Detta tyder på att de aktiebolag som inte inringas av revisionsplikten efter avskaffandet ändå väljer att behålla revisionen. Detta kan tyda på att bolagen anser att revisorns opartiska kontroller och granskning ger ett mervärde för dem som överträffar de kostnader som uppstår.

De större bolagen har enligt enkäten en större vilja att behålla den frivilliga revisionen, vilket även de intervjuade revisionsbyråerna förmodade. Detta för att revisionsbyråerna anser att de större bolagen har en större nytta av revisionen. De större aktiebolagen har oftast ett mer komplicerat ägarförhållande och fler anställda som gör att den ekonomiska kontrollen blir mer relevant. De intervjuade företagen där ägaren/ägarna står helt utanför företagsledningen samt styrelse, uppvisar en fullständigt homogen syn till att behålla sin revisor varje år. Detta påvisar vikten av de externa kontrollerna av den finansiella informationen samt styrningen, när de gäller dessa bolag. De intervjuade revisionsbyråerna förmodar att de mindre aktiebolagen kommer att ha en större tendens att inte använda sig av revision. Av de mindre aktiebolagen som har svarat på enkäten väljer de flesta att behålla den lagstadgade revisionen. De mindre bolagen måste därför se en större nytta med revisionen än revisionsbyråerna förmodar. Dock visas en större

tendens att välja bort revision bland de mindre bolagen jämfört med de större bolagen, detta kan förklaras av den lägre nyttan hos de mindre företagen. Enligt enkätens skrivna svar har flera av bolagen förväxlat revisorns och redovisningskonsultens arbete. Detta kan påverka svarsfrekvensen något, speciellt hos de mindre bolagen, vilka i större utsträckning använder redovisningskonsult. I de två tidigare enkätstudierna gjorda av studenter, gällande viljan att behålla revisionen då den blir frivillig, påvisades samma resultat som denna studie. De tidigare studierna visade en svarsfrekvens på mellan 70-80 procent positiva svar av de större aktiebolagen och 60 procent positiva svar från de mindre aktiebolagen. Denna studie visar att de större aktiebolagen till 87 procent och de mindre till 79 procent vill behålla den frivilliga revisionen. Denna studie visar ett högre positivt svar från bolagen, detta kan ha orsakats av att bolagen getts möjligheter till att svara att de vill behålla revisionen vissa år. Om endast två svarsalternativ funnits på enkäten, ja eller nej till revision, kan resultatet ha kommit att närma sig de andra två studiernas svarsfrekvenser. Svarsresultaten av studierna visar att revisionens kontroller är viktiga för företagsledningen och speciellt för de större bolagen som har en sämre insyn i företaget.

De stora revisionsbyråernas klienter har en något mindre efterfrågan på att i framtiden använda sig av revision och de anser sig även behöva mindre alternativa kontroller om revision inte används. De mindre aktiebolagen som har stora revisionsbyråer var de som skilde sig lite mer markant från de övriga svarsgrupperna, då de hade väsentligt högre svarsfrekvens på att enbart använda frivillig revision vissa år. De stora revisionsbyråerna som intervjuats var mycket positiva till revisionsplikten avskaffande och de anser att de förändringar som sker kommer att vara till deras fördel. Det kan förklaras med att dessa byråer kan ha större möjlighet till bredare specialistkompetens inom byrån, detta kan vara till fördel för deras klienter vid specifika frågeställningar. Trots detta visar enkäten att det finns en mindre efterfrågan på deras tjänster. De stora revisionsbyråerna som intervjuats har också förberett sig på att ha en större andel redovisningstjänster än tidigare, detta för att kunna binda sina kunder på ett bättre sätt. Enligt denna enkät verkar de trots detta ha klienter med en mindre vilja att fortsätta använda revision.

De små revisionsbyråernas klienter anser sig, enligt denna enkät, vilja behålla revisionen till en större del. Detta kan bedömas lite överraskande, då de mindre revisionsbyråerna som intervjuats såg en större risk att förlora sina kunder till redovisningsbyråer. De två mindre revisionsbyråerna skiljer sig dock åt i sin uppbyggnad, vilket gör att de har olika syn på hur avskaffandet av revisionsplikten kommer att påverka dem. Den ena revisionsbyrån har sitt ursprung som redovisningsbyrå och har redan stor andel redovisning, vilket gör att de inte känner något behov av att utveckla denna avdelning mer än tidigare. Dock ser båda revisionsbyråerna vikten av att ha en redovisningsavdelning som kan binda revisionskunderna till deras byrå. Den intervjuade revisionsbyrån som inte har samma andel redovisning känner viss oro för att förlora revisionskunder till mindre redovisningsbyråer, så kallade källarbyråer. De anser att källarbyråerna kan skriva ut ett bokslutsintyg åt kunden till ett mycket billigare pris än vad deras revision kostar. Att de små revisionsbyråernas klienter har en

större vilja att behålla revisionen kan möjligen hänföras till det som de stora revisionsbyråerna nämnt, att de mindre revisionsbyråerna har en bra kundrelation med sina klienter.

5.3 Viljan att behålla sin revisor

Enkäten visar en högre vilja hos de större aktiebolagen att behålla sin revisor. Något som kan anses lite anmärkningsvärt är att de mindre bolagen har svarat att 51 procent har en vilja att behålla revisionen varje år och samtidigt har enbart 33 procent av dessa bolag ansett sig vilja använda sin revisor i samma utsträckning som tidigare. Detta kan möjligen tolkas som att de mindre bolagen vill använda en något mindre revision än den idag lagstadgade revisionen. Detta finns även som en benägenhet hos de lite större bolagen men i en väsentligt mindre utsträckning. En annan förklaring till detta kan även vara att de mindre bolagen kan ha svårt att skilja på redovisningskonsultens bokslutsarbete och revisorns lagstadgade revision. I de närliggande länderna som slopat revisionsplikten har revisionsarvodena ökat enligt en revisionsbyrå. Detta trots att de idag är färre bolag som använder revision. Det påvisar att de bolag som använder revisorn har sett en nytta med dennes kompetens och använder revisorn i en större omfattning. De som väljer att inte använda den frivilliga revisionen kan även se nytta av revisorns andra tjänsteutbud. Enligt teorin är den största anledningen till att inte behålla sin revisor kostnaden mot den nytta som revisionen bidrar till. Detta kan bero på revisionsarvodena som enbart är tidsbaserade och inte baseras på företagets omsättning och resultat. Detta kan påverka de små bolagen som oftast har en väsentligt mycket lägre omsättning och resultat i jämförelse med de timmar som revisorn lägger ner på revisionen. Även om tidsdebiteringen blir lägre i ett litet bolag än för ett medelstort bolag kan debiteringen i procent av omsättningen vara större för ett litet bolag, alltså att revisionsarvodet för storleken på bolaget kan ses som dyrare än arvodet för ett större bolag.

Enligt enkäten är det väldigt få som inte kommer att välja en fortsatt lagstadgad revision som vill ha kvar sin revisor i samma utsträckning som idag. Detta kan tyda på att få av bolagen har insikt i att revisorn kan utföra andra tjänster än den idag lagstadgade revisionen. Detta kan skapa problem hos revisionsbyråerna att få deras kunder att tänka om och se revisorerna som rådgivare.

De större aktiebolagen har enligt enkäten en mycket större vilja att behålla sin revisor, detta kan förklaras genom att de större bolagen har ett väsentligt högre utbyte av revisorns hjälp. Av de större bolagen som svarat på enkäten är det endast 8,33 procent som svarar att de inte kommer att behålla sin revisor. Detta kan också förklaras med att det oftast finns en mer komplicerad ägarstruktur i de större bolagen, vilket leder till att externa kontroller kan vara av större betydelse. I de fall då bolagens ägare står helt eller delvis utanför bolagets styrning borde det hos ägarna finnas en mycket större vilja att ha kontroll på de anställdas arbete och deras påverkan av bolaget. De större bolagen som svarat på denna enkät har haft en större andel ägare som står helt eller delvis utanför bolagets styrning och dessa bolag har haft en större vilja att behålla revision än de mindre bolagen. Detta har även de intervjuade revisionsbyråerna framhåvt, att revisionen är nyttig för bolagens ägare samt externa intressenter. Enligt Öhman har de externa

intressenterna ett behov av att få en korrekt insyn i verksamheten och revisorn skapar en mer förtroendegivande miljö. Detta genom att revisorn lämnar ut mer neutral information än vad verksamheten själv skulle göra. De större bolagen har oftast fler intressenter som kräver större insyn i bolagen.

Enligt enkäten har aktiebolagen samma kunskap gällande revision, det finns ingen skillnad mellan större och mindre aktiebolag. Dock kan vissa av de fria svaren från enkäten visa att några av de mindre aktiebolagen blandar ihop revisorns och redovisningskonsultens arbete. Därför kan det antas att vissa av aktiebolagen inte har den kunskap om revision som de påstår sig ha. Ett kunskaps gap mellan vad en revision innebär och vad kunden uppfattar att en revisor gör kan finnas. En relativt positiv uppfattning presenteras hos majoriteten av aktiebolagen kring revisionen och de anser att revisorn bidrar till den finansiella informationen. De större aktiebolagen har enligt enkäten en uppfattning av att revisorn bidrar mer till deras finansiella information än vad de mindre aktiebolagen anser. Detta tillstyrkte även de intervjuade revisionsbyråerna, att de större bolagen skulle inneha uppfattningen att deras revisorer kan bidra mer till deras finansiella rapport än vad de mindre aktiebolagen tycker. Hur aktiebolagen uppfattar revisorns bidrag till den finansiella informationen har enligt enkäten inget med revisionsbyråers storlek att göra. Aktiebolagens uppfattning om hur revisorn bidrar till den finansiella informationen kan även hänföras till bolagens vilja att behålla sin revisor och revisionen. De större bolagen som ser ett större bidrag till den finansiella informationen vill behålla revisionen samt revisorn i en större utsträckning. Det finns dock en stor andel mindre bolag som anser att revisorn bidrar till deras finansiella information och som vill behålla sin revisor. De intervjuade revisionsbyråerna anser att de riktigt små bolagen inte har så stor nytta av revisionen och tycker att dessa bolag lika gärna kan använda sig av bokslutsintyg som skrivs under av redovisningskonsulten. Enkäten visar dock att många av de mindre bolagen ser en nytta med revisionen och är villiga att erlägga det belopp som behövs för att utföra denna tjänst.

5.4 Viljan att använda revisorn till andra typer av tjänster

Den rådgivning som aktiebolagen främst är intresserade av från sin revisor enligt denna enkät är skatterådgivning. Detta oavsett vilken storlek aktiebolaget har samt storleken på deras revisionsbyrå. Detta kan hänföras till att aktiebolagen kan spara in mer pengar på att göra strategiska beslut när det gäller skatter. Skatterådgivning är en del av revisorns rådgivning som är mycket komplicerad och skattelagstiftningen är under ständig förändring. Dock finns en något mindre efterfrågan i enkäten gällande de större aktiebolagen som har små revisionsbyråer. En bidragande orsak till detta kan möjligen vara att de små revisionsbyråerna inte har samma möjligheter till att ha lika bred kompetens inom skatteområdet och att de större bolagen har så pass komplexa skattefrågor att de kan ligga utanför byråns kvalifikation.

Rådgivning vid köp och försäljning av bolag är också något som aktiebolagen är intresserade av, det är dock en väldigt specifik rådgivningstjänst och därför inte aktuell för vissa bolag. Detta kan vara orsaken att färre bolag är intresserade av detta än skatterådgivning. Mindre aktiebolag med stora revisionsbyråer var något mer

intresserade av denna rådgivningstjänst, vilket kan bero på att dessa bolag är mer intresserade av att till exempel sälja eller utöka sin verksamhet.

Vid jämförelse av om bolagen kommer fortsätta använda frivillig revision och om de kommer att få ett ökat intresse för rådgivning då revisionsplikten avskaffas har bolagen en snarlik svarsfrekvens. De större aktiebolagen som väljer att behålla den lagstadgade revisionen har en vilja att använda rådgivning. Där är de främst attraherade av att använda skatterådgivning och finansiell rådgivning, men även de övriga rådgivningserbjudandena ses som intressanta. Detta kan bero på att de större bolagen som väljer att behålla revisionen är tillfredsställda med revisorns arbete samt kompetens och därför skulle kunna köpa andra typer av tjänster från sin revisor. De större aktiebolagen som väljer bort den lagstadgade revisionen vissa år eller helt har en helt annan svarsfrekvens. Enligt enkäten är det väldigt få av dessa som kan tänka sig använda mer rådgivning efter revisionspliktens eventuella avskaffande. Detta kan tyda på att de inte anser sig ha en större nytta av sin revisor och deras tjänster.

De mindre bolagen som kommer att fortsätta använda sig av frivillig revision har en relativt hög vilja att använda mer rådgivning efter revisionspliktens avskaffande. De ser en större nytta av skatterådgivning jämfört med de övriga tjänsterna. I svarsfrekvensen hos de mindre bolagen finns dock en skillnad hos de bolag som väljer bort revisionen till viss del eller helt, dessa bolag har fortfarande en vilja att öka rådgivningen efter revisionspliktens avskaffande, detta till skillnad från de större bolagen. Det kan möjligtvis hänföras till att mindre bolag kanske inte har samma kompetens inom företaget och är i behov av mer rådgivningstjänster än de större aktiebolagen.

Ett bolag som inte har kunskaperna om hur bokföringen ska formas kan behöva mer stöd av sin revisor i form av rådgivning. I Finland har skatteverket en hårdare kontroll av bolagens bokföring i och med avskaffandet av revisionsplikten. Rådgivningen kan styrka trovärdigheten i både redovisningen och bolagets styrning. Rådgivning av olika karaktär kan hjälpa bolagen att vinstmaximera och skapa ett bättre anseende hos externa intressenter. Många intressenter kan komma att kräva revisionstjänster för att ingå viktiga avtal med bolagen, detta för att minimera de risker som kan uppstå vid bristande information om bolagen.

5.5 Viljan att använda andra typer av intygsskrivanden

De intyg som attraherar de mindre aktiebolagen som substitut för en lagstadgad revision är bokslutsintyg från redovisningskonsult samt en översiktlig granskning av revisorn.

Detta kan hänföras till vad de intervjuade revisionsbyråerna misstänker, att de mindre bolagen i större utsträckning kommer att efterfråga bokslutsintyg istället för revision. De tror även att det är en viss typ av bolag som kommer att välja bort revisionen i en större utsträckning än andra och att det därför är viktigt att välja vilka kunder som marknadssatsningarna ska riktas mot. I detta avseende tycks revisionsbyråerna ha en relativt stor insikt i hur de mindre aktiebolagen kommer att agera om de inte väljer att ha kvar den lagstadgade revisionen. De större bolagen har en mindre vilja att ha ett bokslutsintyg, detta kan hänföras till att färre av dessa bolag möjligtvis använder sig

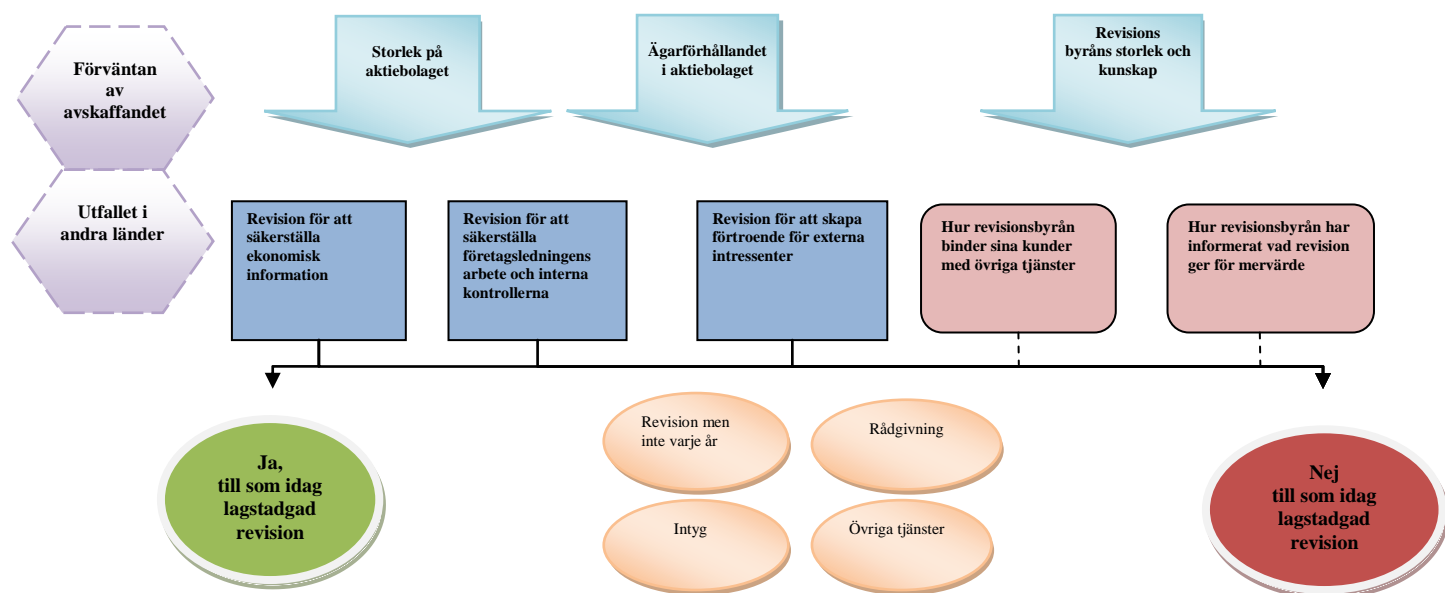
av redovisningskonsult, de har istället en redovisningsekonom anställd på bolaget. De har dock en mycket större vilja att använda sig av revision, men inte varje år. Detta kan möjligtvis vara på grund av att de större bolagen anser sig ha ett större utbyte från sin revisor när det kommer till den finansiella informationen än vad de mindre bolagen tycker sig ha. De har också en starkare vilja att behålla revisionen, om de inte skulle använda den lagstadgade revisionen så finns en vilja att ha något som påminner om den. De större bolagen som har en stor revisionsbyrå har enligt denna enkät en starkare vilja att ha bokslutsintyg än de större bolagen som har små revisionsbyråer. Detta kan hänföras till de tidigare svaren i enkäten, där de större aktiebolagen som har stora revisionsbyråer till majoritet inte kommer att behålla den lagstadgade revisionen. Detta trots att de anser att deras revisorer bidrar till den finansiella informationen till lika stor del som de större aktiebolagen med små revisionsbyråer. Från både större och mindre aktiebolag finns en vilja att ha intyg i samband med granskning vid speciella tillfällen som belåning eller överlåtelse av bolag. Detta intyg är till fördel för både interna och externa intressenter och kan vara den bidragande orsaken till att aktiebolagen i denna enkät svarat på detta sätt.

I England har alternativa intyg formats för att passa bolagens behov. De kan välja intyg efter hur omslutande granskningen ska vara. Denna typ av intyg är under utformning då revisorsorganisationerna idag inte har en enhetlig struktur att arbeta efter, vid färdigställandet av intyget ska organisationerna arbeta på samma sätt. I Sverige kan detta möjligen hänföras till intygen bokslutsintyg, översiktlig granskning och lagstadgad revision. Eftersom den lagstadgade revisionen har minskat i England antas de andra granskningsintygen ökat. Om intresset för revision minskar i Sverige kan det antas att bolagen använder andra intyg i större grad.

De större bolagen som har en vilja att behålla revisionen efter revisionspliktens avskaffande vill främst använda sig av revision, men inte varje år och revision som är mer av en översiktlig granskning istället för en genomgående revision. Bolagen använder det som mest liknar revisionen idag och detta tyder på att de ser en nytta med revisionen. De större aktiebolagen som enbart vill ha revision vissa år eller helt väljer bort revision vill istället använda sig av bokslutsintyg. Detta skulle kunna hänföras till att de ser en mycket mindre nytta med revisionen eller att de tycker att det är för dyrt i förhållande till vad det ger för mervärde. De mindre aktiebolagen har liknande tendenser som de större, att fler bolag kan tänka sig att använda bokslutsintyg istället för lagstadgad revision, detta bland de som endast tänker sig använda revision vissa år eller helt väljer bort den. Här finns också en högre andel mindre bolag som väljer bokslutsintyg även då de valt att ha kvar revisionen varje år i enkäten. Detta kan bevisa att de mindre aktiebolagen har närmare till att använda sig av ett bokslutsintyg istället för revision i jämförelse med de större aktiebolagen som till majoritet kan tänka sig använda intyg som utförs av en revisor.

De intervjuade revisionsbyråerna tror att aktiebolagen kommer att förändra sin vilja att behålla sin revisor på sikt. Dock kan detta enbart mätas efter att revisionsplikten har avskaffats och i detta examensarbete undersöks enbart uppfattningen om hur aktiebolagen kommer att agera vid revisionspliktens avskaffande.

6. Slutdiskussion

Figur 9: Hur viktiga respektive komponent är för företagets val av revision

I studien har observerats att majoriteten av revisionsbyråerna skulle kunna förbättra informationsflödet mot sina kunder gällande revisionsplikts avskaffande. Detta då få aktiebolag har fått denna information enligt enkätstudien. Det innebär att det flesta av revisionsbyråerna inte har informerat om revisionsplikts avskaffande och revisionens nytta. Revisionsbyråerna talar om vikten att informera sina kunder gällande revisionen mervärde, dock har inte informationsflödet nått fram till kunderna i samma utsträckning som revisionsbyråerna beskrivit det i intervjuerna. Aktiebolagen har dock enligt enkäten stor insikt i revisionsplikts avskaffande och de anser även att de vet vad en revision innebär och vad den har för mervärde för dem. Eftersom aktiebolagen har stor insikt i lagförslaget kan inte bristen på informationsflödet ha någon större betydelse. Dock kan information om revisionen i sig och dess mervärde vara viktig för att skapa insikt hos bolagen om deras behov av revision. Aktiebolagen anser sig sitta på kunskapen om revisionen mervärde, men information från revisorn kan skapa en större och mer riktig förståelse i vad revisionen egentligen innebär för dem.

Enligt de intervjuer som gjorts med revisionsbyråerna framgår det att byråerna främst fokuserar på att binda sina kunder genom att tillhandahålla ett större tjänsteutbud. Detta har samtliga intervjuade byråer satt som en högt värderad punkt. De anser att ett stort utbud av tjänster kan binda kunderna på ett mer tillfredsbringande vis. Aktiebolagen kan anpassa sina behov tillfullo genom att välja passande tjänster istället för dagens lagstadgade krav som möjligen inte är lämpade fullt ut för de mindre aktiebolagen. Enkätundersökningen tyder på att aktiebolagen tillhörande de mindre revisionsbyråerna har en större vilja att behålla sin revisor efter ett avskaffande av revisionsplikten. Detta kan bero på att

de små revisionsbyråerna har haft en längre tradition av redovisningstjänster och därmed bundit sina kunder på ett mer tillfredsställande sätt. De mindre revisionsbyråerna som blivit intervjuade har inte utvecklat sina redovisningstjänster på samma sätt som de större, då de mindre revisionsbyråerna anser sig ha detta utbud sedan tidigare. De större revisionsbyråerna har varit mer nischade mot enbart revision och anser sig ha ett behov av att utveckla tjänsteutbudet för att möta sina kunders efterfrågan.

Revisorn är en länk mellan aktiebolagen och deras intressenter, revisorn sitter på löftet att aktiebolagets ekonomiska information är korrekt samt att bolaget styrs regelrätt. Enligt de intervjuade revisionsbyråerna tar intressenten vid ett bolagsköp en större risk om aktiebolaget inte är reviderat, detta för att intressenten inte har samma kontroll på bolagets räkenskaper. Det kan även vara en risk vid andra former av avtal mellan bolag, som vid utlåning av krediter eller bara större orderbeställningar. Många aktiebolag kan möjligtvis försumma de mindre men betydelsefulla avtalen på grund av de inte säkerställt den finansiella informationen på ett regelrätt vis som en revision innebär.

Revisionen har olika betydelse beroende på aktiebolagens storlek. Ett aktiebolag där insynen är liten kan en intern kontroll vara till en större nytta än i det mindre bolaget där ägaren styr verksamheten. Detta lade revisionsbyråerna stor bemärkelse på vid intervjun angående revisionens mervärde. Genomgående i enkäten visas ett större intresse för årlig revision bland de större bolagen med mer komplicerade ägarförhållanden. Dock kan orsaker finnas att göra antagandet att de mindre bolagen inte är införstådda i revisionens verkliga betydelse. Detta för att vissa bolag i kommentarfälten skrivit att de vill behålla årlig revision men endast med sin redovisningsekonom, att revisorn inte bidrar med någon nytta. En förståelse kommer antagligen att skapas om revisionspliktens avskaffande blir ett faktum och då revisionen varit frivillig under något år. Då revisionen varit frivillig i något år kan möjligtvis ett intresse skapas bland de mindre aktiebolagen att ta reda på vad revisionen egentligen innebär för att veta om det ger dem större nytta än kostnad. Här kan hänvisas revisionsbyråernas svar från intervjuerna, att aktiebolagen behåller revisionen till en början för att sedan välja andra alternativ. Efter intervjuerna med revisionsbyråerna framträder en attityd som skiljer sig från aktiebolagens gällande revisionspliktens avskaffande. Revisionsbyråerna ser en mindre nytta för aktiebolagen att behålla revisionen än vad dessa i verkligheten gör. Dock så är det svårt att genom enkäten helt se aktiebolagens insikt i att sluta ha revision och istället övergå till en annan typ av tjänst. Det kan bli som revisionsbyråerna tror, att aktiebolagen stannar till en början för att sedan hitta andra alternativ. Men genom enkäten skapas resultatet att aktiebolagen till majoritet, oavsett storlek, vill behålla revision varje år som de tidigare gjort.

Enligt enkäten framgår det att aktiebolagen har svårt att tänka sig tillämpa revisorn för något annat än den lagstadgade revisionen. Detta då det är väldigt få av aktiebolagen som kommer att välja bort den lagstadgade revisionen för att istället tillämpa revisorn för att utföra andra typer av tjänster. Aktiebolagen verkar ha svårt att sätta sig in i revisorns roll och har därför svårt att tänka sig denne utföra en annan typ av intygsskrivande. De intyg som presenterats i enkäten är substitut till den lagstadgade

revisionen, ett alternativ för aktiebolagen att nå en viss typ av intygande utan att använda revisionen. De populäraste valen enligt enkäten är; bokslutsintyg, revision efter en mer översiktlig granskning samt revision, men inte varje år. Detta är genomgående tilltalande bland aktiebolagen. De större bolagen har en mindre vilja att använda ett bokslutsintyg. Detta kan möjligen hänföras till att färre av de större bolagen använder sig av redovisningskonsulter, då de i större utsträckning har en redovisningsekonom internt inom bolaget än vad de mindre bolagen har. Att implementera bokslutsintyget för de mindre bolagen kan vara förödande för revisionsbyråerna, då detta kan konkurrera ut deras revisionsverksamhet. Bokslutsintyget kan påverka att fler bokföringsbyråer etableras och konkurrerar med revisionsbyråerna i större utsträckning än idag. Bokföringsbyråerna kan på så sätt åstadkomma ett liknande värde för de mindre aktiebolagen men till en lägre kostnad, detta i jämförelse med vad en lagstadgad revision kostar idag. Revisionsbyråerna kan kostnadsmässigt konkurrera med redovisningsbyråerna genom att utföra en revision av mindre grad. Detta kan vara av betydelse när de gäller att behålla de mindre aktiebolagen som revisionskunder.

De tjänster som är mest attraktiva kan hänföras till de områden där de finns stora vinster eller där riskerna är väsentligt höga. Inom dessa områden är det av vikt att ta korrekta beslut och att ha välinformerade rådgivare med stor kompetens. Skatterådgivning är relevant för samtliga bolag, detta för att optimera vinsten till bolagets ägare. Det kan betraktas som förstäligt då det främst är det som bolagets ägare och styrning har ett intresse av.

Enligt enkäten kan det finnas problem för revisorerna att uppfattas som rådgivare. Då det är få bolag som inte vill behålla den lagstadgade revisionen och som samtidigt har en vilja att behålla sin revisor i samma utsträckning som idag. Detta tyder på att bolagen har svårt att se sin revisor utföra andra arbetsuppgifter än den lagstadgade revisionen. Detta kommer troligen att vara en stor utmaning för revisionsbyråerna, att förändra klienternas medvetenhet om vad en revisor har för kvalifikationer. Enligt enkäten kommer revisionsbyråerna behöva göra konkreta marknadsåtgärder för att kunna behålla de klienter som inte väljer att behålla den lagstadgade revisionen.

Hur kommer revisionsbyråernas tjänsteutbud förändras för att möta aktiebolagens förändrade efterfrågan vid avskaffande av revisionsplikten? Vad kommer aktiebolagen att efterfråga för typer av tjänster och intyg vid ett avskaffande av revisionsplikten?

Revisionsbyråerna förbereder sig nu genom att undersöka marknadens efterfrågan och informerar bolagen om vad förändringarna innebär för det specifika bolaget. De säger sig inte rekommendera revision för de bolag som de inte anser behöva den typen av tjänst. Revisionsbyråerna anser att de har kompetensen för att använda de nya intygen och tjänsterna som kommer att erbjudas. Detta för att de redan nu utför dessa tjänster, men att de i dagsläget innefattas av den lagstadgade revisionen. Vid ett avskaffande av revisionsplikten kan då dessa tjänster användas separat från varandra och fördjupas på ett annat plan som tidigare inte var möjligt. Revisionsbyråerna har inte tänkt minska sina revisionsavdelningar utan tror på en fortsatt efterfrågan på revision. Detta

kan även påvisas från verkliga händelser i de närliggande EU länderna där revisionsarvodena har ökat. Då avskaffandet inte ännu ägt rum kan nya tjänster utformas och gamla tjänster omformas.

De små revisionsbyråerna i denna undersökning framträder ha mer lojala kunder som till större del anser sig vilja använda frivillig revision i framtiden. De större revisionsbyråerna kommer enligt enkäten få göra mer för att få behålla sina klienter efter lagförslaget, detta trots att de enligt intervjuerna redan har gjort stora marknadssatsningar. De ser även möjligheter att kunna tillfredsställa sina klienter på ett bättre sätt efter avskaffandet och de kan tyckas ha större resurser för mer rådgivning då de kan förfoga över fler skatteexperter och liknande rådgivningsexperter. Deras kunder ser inte heller att revisorerna har bidragit till den finansiella informationen på ett mindre sett än klienterna till små revisionsbyråer. Detta är alltså inte huvudorsaken till att aktiebolagen hos de större revisionsbyråerna har en mindre vilja att behålla revisionen. Detta kan tyckas besynnerligt, men skillnaden måste härledas till andra faktorer. Det som kan utläsas ur denna studie är att de större revisionsbyråerna tycker sig vara tvungna att ta in mer redovisningstjänster i och med avskaffandet av revisionsplikten. Det kan möjligen vara en förklaring till att de större revisionsbyråerna varit mer fokuserade specifikt på revision och det i sin tur har lett till att de bundit sina klienter på ett sämre sätt, jämfört med de revisionsbyråer som också har aktiebolagens redovisning hos sig.

Majoriteten av aktiebolagen kommer efterfråga fortsatt revision av olika grader och de flesta bolagen kommer fortsätta anlita sin revisor för framtida revision samt konsultuppdrag. Revisionstjänsterna är attraktiva för företagen, dock syns en nyfikenhet på att pröva andra tjänster utöver den lagstadgade revisionen. Det kan finnas en anledning till att tro att bolagen av ren vana kommer att behålla revisionen till en början för att det senare möta en successiv förändring i efterfrågan av tjänsten med tiden. En tid efter att revisionsplikten avskaffats kan aktiebolagen möjligen ha fått en större förståelse av vad en revision innebär och att de då kan göra mer aktiva val utifrån revisionsbyråernas tjänsteutbud. Aktiebolagen kan då ta tillvara på revisionsbyråernas tjänster på ett mer tillfredsställande sätt. På grund av detta kommer tjänsteutbudet eventuellt inte att utnyttjas till fullo när revisionspliktens avskaffande inträffar, utan kan komma att bli mer attraktivt med tiden. Enkäten tyder på att de mindre bolagen kan tänka sig att använda bokslutsintyg i stället för revisionstjänster. Det kan även vara något som revisionsbyråerna kommer att uppmärksamma ett par år efter revisionspliktens avskaffande, då bolagen känner sig mer anpassade till det nya intygsskrivandet. Denna process som aktiebolagen kommer att genomgå är framtida och inget som denna uppsats har undersökt, därför kan inte denna fråga besvaras.

6.2 Fortsatta studier

Då revisionsplikten under detta arbete är lagstadgad och har varit det sedan tiotals år tillbaka i tiden kan det tyckas vara intressant att om några år se hur det nya

lagförslaget har utvecklats. Om lagförslaget slagit in som planerat och hur arbetsmarknaden ser ut för revisorer. Som en fördjupning av detta arbete kan det vara av intresse att se till aktiebolagens förändrade förhållande mot revisionen. Är de fortfarande lika positiva eller har de lockats mot andra typer av tjänster och i så fall vilka typer av tjänster? Hur skiljer sig Sveriges konkurrensförhållanden gentemot de andra länderna till skillnad från idag, har avskaffandet av revisionen bidragit till en konkurrensförmån på grund av lägre kostnader?

Källförteckning

Broberg A, Lundén B, 2008, Information, Nya redovisningsregler för alla aktiebolag, 2:a upplagan, AB

Bränström Annika, Carlsson Lars AG, Johansson Per-Olof, 2008, Delbetänkandet SOU 2008:32 Avskaffande av revisionsplikten för små företag, Bolagsverket

Bränström Annika, Lars AG Carlsson, Per-Olof, 2008, Revisionsplikten för små företag, Johansson, Bolagsverket

Costa, M. Dekker och W.M.F. Jongen, 2004, An overview of means-end theory: potential application in consumer-oriented food product design, A.I.A., Elsevier Ltd

Balans, Dags att öppna revisornsverktygslåda, Balans nr 10 2009

Dahmström, K., 2005. *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning* (Fjärde upplagan), Studentlitteratur, Lund (ISBN 91-44-04352-X)

Deegan, C, 2000, Financial accounting theory, McGraw Hill Book Company Australia

Frenkel ter Hofstede, Anke Audenaert, Jan-Benedict E.M. Steenkamp, Michel Wedel, 1997, An investigation into the association pattern technique as a quantitative approach to measuring means-end chains

Klaus G. Grunert, Suzanne C. Beckmann och Elin Sörensen, 1995, Means-End chains and Laddering: An inventory of problems and an Agenda for research

Klaus G. Grunert och Suzanne C. Grunert, 1995, Measuring subjective meaning structures by the laddering method: Theoretical considerations and methodological problems,

Moberg, K, 2006, Bolagsrevisorn, Norstedts juridik AB, Stockholm

Olson J-C, 5/1989, Theoretical Foundations of Means-End Chains, Werberforschung & Praxis Folge

Reynolds T J, Gutman J, Values through laddering, 1988, publicerad i Journal of advertising research

Rydén och Larsson 2008

Trohammar, Clas-J. Revision, 2005, En praktisk beskrivning, FAR, Far Förlag AB

Seow, J-L, 2001, The Demand for the UK Small Company Audit – An Agency Perspektiv, International Small Business Journal, 19:2

Skytte H, Bove H, 2004, The Concept of Retailer Value: A Means-End Chain Analysis

Svanström, Tobias, 2008, Revision och rådgivning: Efterfrågan, kvalitet och oberoende, Handelshögskolan vid Umeå universitet

Öhman Peter, 2006, Perspektiv på revision: tankemönster, förväntningsgap och dilemman, , Universitetstryckeriet

Öhman, Peter, Revisorers perspektiv på revision, 2004, Licentiate thesis / Luleå University of Technology, 1402-1757 ; 2004:09

Internet

Affärsvärlden <http://www.affarsvarlden.se>

a Ranking revision

http://www.affarsvarlden.se/konsultguiden/rankning/revision/?year=2008&panel=market&sort=ECONOMY_TURNOVER. Hämtad 2010-01-20

b Ranking revision

<http://www.affarsvarlden.se/konsultguiden/rankning/revision/>. Hämtad 2010-01-20

Aktiebolag info <http://www.aktiebolagsinfo.se/>

Bokslut & Revision

<http://www.aktiebolagsinfo.se/bokslut-revision.php>. Hämtad 2010-02-12

Bankföreningen www.bankforeningen.se

Svenska bankföreningen yttrande.

[http://www.bankforeningen.se/web/bfmm.nsf/lupgraphics/J080616y.pdf/\\$file/J080616y.pdf](http://www.bankforeningen.se/web/bfmm.nsf/lupgraphics/J080616y.pdf/$file/J080616y.pdf) , Ulla Lundqvist, 2008. Hämtad 2010-02-15

EU-Upplysningen www.eu-upplysningen.se

Om EG Rätten

<http://www.eu-upplysningen.se/Lagar-och-regler/Om-EG-ratten/>. Hämtad 2010-03-25

FARSRS www.farsrs.se

a Pressmeddelande från FAR SRS

www.farsrs.se/pls/portal/docs/PAGE/FAR/NYHETSARKIV/2007/PRESSMEDDEL

[ANDE%20DET%20KOSTAR%20ATT%20AVSKAFFA%20REVISIONSPLIK TEN_0.PDF](#). Hämtad 2010-03-01

b Uttalande FAR SRS

http://www.farsrs.se/portal/page?_pageid=33,38300&_dad=portal&_schema=PORTAL. Hämtad 2010-03-01

Lagen.nu <https://lagen.nu/>

Aktiebolagslagen

<https://lagen.nu/2005:551#K9>. Hämtad 2010-03-01

MMpartner www.mmp.se

www.mmp.se. Hämtad 2010-03-01

Regeringen www.regeringen.se

a Förslag om avskaffande av revisionsplikten för små företag

www.regeringen.se/sb/d/10450/a/102165. Hämtad 2010-02-10

b Avskaffandet av revisionsplikt för små företag. (Sou 2008:32)

www.regeringen.se/sb/d/10025/a/102124. Hämtad 2010-02-10

Riksdagen www.riksdagen.se

a Motion 2009/10:C468 Översyn av revisionsplikten

<http://www.riksdagen.se/Webbnav/index.aspx?nid=410&typ=mot&rm=2009/10&bet=C468>. Hämtad 2010-02-23

b Faktapromemoria 2008/09:FPM104 Direktiv om årsbokslut för mikroföretag

http://www.riksdagen.se/webbnav/?nid=251&doktyp=fpm&rm=2008/09&bet=FPM104&dok_id=GW06FPM104. Hämtad 2010-02-23

Skatteverket www.skatteverket.se

Avskaffande av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32); remiss 2008-06-23

<http://www.skatteverket.se/5.121b82f011a74172e5880005981.html>. Hämtad 2010-01-05

Svenskt näringsliv www.svensktnaringsliv.se/

a Revisionsplikten för mindre bolag slopas

www.svensktnaringsliv.se/fragor/regelkrangel/revisionsplikten-for-mindre-bolag-slopas_20440.html. Hämtad 2010-03-17

b Revisionsplikten för mindre bolag slopas

www.svensktnaringsliv.se/fragor/visa_skatterna/mindre-aktiebolag-slipper-revisionsplikt_48219.html. Hämtad 2010-03-17

Sveriges domstolar www.domstol.se

a EU-rätten

http://www.domstol.se/templates/DV_InfoPage_890.aspx. Hämtad 2010-06-13

EUR-Lex.europa <http://eur-lex.europa.eu/>

Förenade målen C-387/02, C-391/02 och C-403/02

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002J0387:SV:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002J0387:SV:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002J0387:SV:HTML).

2010-01-28

Företags hänvisning

www.econ.no

Revisorsskivan

Bilagor

Bilaga 1 Intervjufrågor

Intervju frågor till revisionsbyråerna

Har ni förberett er för avskaffandet av revisionspliktens?

Vad har ni gjort för strategiska åtgärder inför revisionspliktens avskaffande?

Varför har ni gjort just dessa åtgärder? Hur har ni gjort era val?

Varför tror ni att just dessa åtgärder kommer att påverka kundernas beteenden efter revisionspliktens avskaffande?

Tror ni att avskaffandet av revisionsplikten kommer slå in som planerat även gällande datum?

Varför/varför inte?

Hur tror ni att avskaffandet kommer att påverka er?

Varför tror ni att de kommer att påverka er på det sättet?

Vilka strategier tänker ni ta för att behålla era kunder efter revisionspliktens avskaffande?

Har ni utformat några nya tjänster? Vad för tjänster?

Varför erbjuder ni de tjänsterna? / varför har ni inte skapat ett nytt utbud av tjänster?

Tror ni att dessa tjänster kommer att tillfredsställa era kunder på ett nytt sätt?

På vilket sätt kommer dessa tjänster att attrahera era kunder?

Varför tror ni så?

Kommer utbudet av de gamla tjänsterna finnas kvar i lika stor omfattning eller kommer de minska då de nya tjänsterna utformas?

Har era kunder förberetts av era förändringar i utbud av tjänster?

Hur då kan ni utveckla?

Tror ni att era kunder kommer att dra nytta av dessa nya tjänster?

Hur tror ni att era kunder hanterar första tiden av avskaffandet? Kommer de att behålla sina revisionstjänster eller snabbt förändra sina rutiner?

Varför tror ni det?

Har ni några underlag för att göra antagandet?

Hur gör ni för att locka era kunder era kunder för att använda era tjänster, gamla som nya?

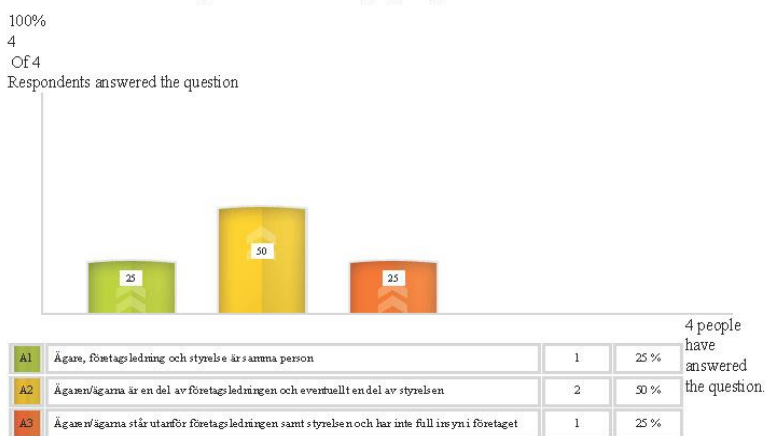
Bilaga 2 Enkäten till aktiebolagen

Enkät AB 1

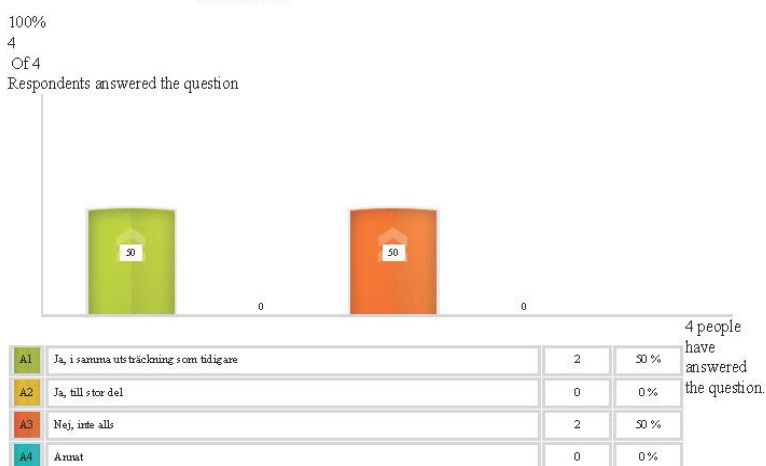
Q01: Känner Ni till att det ligger ett lagförslag ute om att avskaffa revisionsplikten till den 30 juni 2010?

Q02: Hur ser Ert företags styrning ut?

Q03: Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionspliktens avskaffande?

Q04: Om, Ni väljer att behålla Er revisor ange varför nedan

25%

1
Of 4

Respondents answered the question

Gott samarbete, bra för den egna internkontrollen.	1
--	---

1 people have answered the question.

Q05: Om, Ni väljer att INTE behålla Er revisor ange varför nedan

25%

1
Of 4

Respondents answered the question

Kostnaden	1
-----------	---

1 people have answered the question.

Q06: Om, Ni valde Annat ge exempel nedan

0%

0
Of 4

Respondents answered the question

0 people have answered the question.

Q07: Tycker Ni att Er revisor bidrar till Er finansiella information?

100%

4
Of 4

Respondents answered the question

A1	Ja, till stor del	0	0%
A2	Ja, till viss del	4	100%
A3	Nej, inte alls	0	0%

4 people have answered the question.

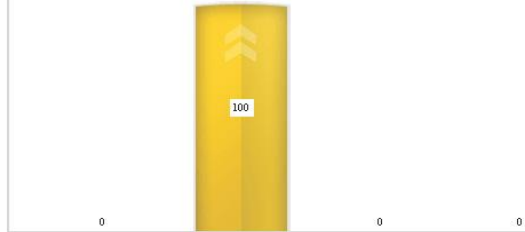
Q08: Anser Ni Er veta vad en lagstadgad revision innebär?

100%

4

Of 4

Respondents answered the question

A1	Ja, helt	0	0%
A2	Ja, till stor del	4	100%
A3	Ja, men viss förståelse saknas	0	0%
A4	Nej, inte alls	0	0%

4 people have answered the question.

Q09: Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?

100%

4

Of 4

Respondents answered the question

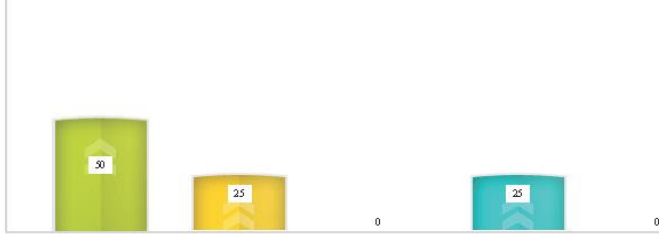

A1	Ja, varje år	2	50%
A2	Ja, viss a år	0	0%
A3	Nej, aldrig	2	50%

4 people have answered the question.

Q10: Vilka intyg skulle Ni främst använda Er avistället för en frivillig revision?

100%
4
Of 4
Respondents answered the question

A1	Bokhållintyg från redovisningskonsult	2	50 %
A2	Revision, men inte varje år	1	25 %
A3	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning mm	0	0 %
A4	Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	1	25 %
A5	Annan	0	0 %

4 people
have
answered
the question.

Q11: Om Ni valde Annan, ange exempel nedan

0%
0
Of 4
Respondents answered the question

0 people have answered the question.

Q12: Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?

100%
4
Of 4
Respondents answered the question

A1	Skatterådgivning	1	25 %
A2	Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	1	25 %
A3	Risicanalys	0	0 %
A4	Rådgivning vid strategiska beslut	1	25 %
A5	Finansiell rådgivning	1	25 %
A6	Annan	1	25 %

4 people
have
answered
the question.

Q13: Om, Ni svarade annat på föregående fråga förklara nedan vilken typ av rådgivning som kan intressera Er. Vilka typer av andra tjänster, från Ert revisionsbolag, skulle intressera Er efter revisionspliktens avskaffande?

25%
1
Of 4
Respondents answered the question

Detta är en fråga som utgår från två frågor, nyttja rutorna för att svara.

Nyheter	1
---------	---

1 people have answered the question.

Q14: Tror Ni att Ni kommer att behöva alternativa kontroller för att kunna kvalitetssäkra Er finansiella rapportering, om Ni väljer bort revisionen?

100%
4
Of 4
Respondents answered the question

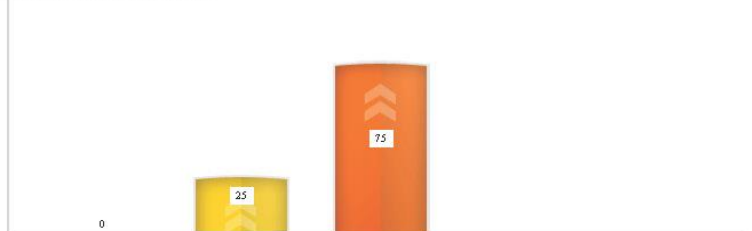

A1	Ja	2	50 %
A2	Nej	2	50 %

4 people have answered the question.

Q15: Har Ni och Er revisor diskuterat revisionspliktens avskaffande och hur detta kommer att påverka Er?

100%
4
Of 4
Respondents answered the question

A1	Ja, till stor del	0	0 %
A2	Ja, till viss del	1	25 %
A3	Nej, icke alls	3	75 %

4 people have answered the question.

Enkät AB 2

Q01: Känner Ni till att det ligger ett lagförslag ute om att avskaffa revisionsplikten till den 30 juni 2010?

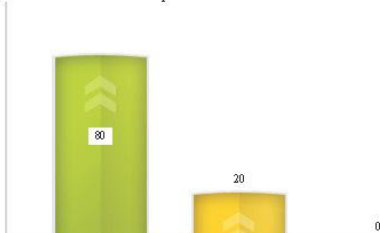
100%
10
Of 10
Respondents answered the question

A1	Ja	10	100%	10 people have answered the question.
A2	Nej	0	0%	

Q02: Hur ser Ert företags styrning ut?

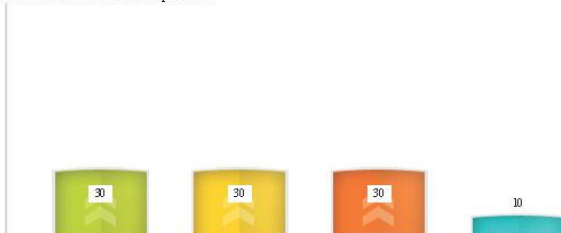
100%
10
Of 10
Respondents answered the question

A1	Ägare, företagsledning och styrelse är samma person	8	80%	10 people have answered the question.
A2	Ägaren/ägarna är en del av företagsledningen och eventuellt en del av styrelsen	2	20%	
A3	Ägare/ägarna står utanför företagsledningen samt styrelsen och har inte full insyn i företaget	0	0%	

Q03: Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionsplikten avskaffande?

100%
10
Of 10
Respondents answered the question

A1	Ja, i samma utsträckning som tidigare	3	30%	10 people have answered the question.
A2	Ja, till stor del	3	30%	
A3	Nej, inte alls	3	30%	
A4	Annat	1	10%	

Q04: Om, Ni väljer att behålla Er revisor ange varför nedan

60%

6

Of 10

Respondents answered the question

Att ha expertis till hands är alltid nyttigt.	1
Försäkers tilllände av bokslutet.	1
Kunskap, trygghet	1
Revisorns uppgifter är uppdelat i 2 delar. 1. traditionell revision 2. konsultationer	1
Trygghet i redovisningen	1
Trygghet, kunskap	1

6 people have answered the question.

Q05: Om, Ni väljer att INTE behålla Er revisor ange varför nedan

40%

4

Of 10

Respondents answered the question

Arbiter en bokföringsbyrå	1
Hanger inget för pengarna	1
Hög kostnad, liten nytta	1
Troligen kan vi få den hjälpen från annat håll mycket billigare.	1

4 people have answered the question.

Q06: Om, Ni valde Annat ge exempel nedan

10%

1

Of 10

Respondents answered the question

Arbiter en bokföringsbyrå	1
---------------------------	---

1 people have answered the question.

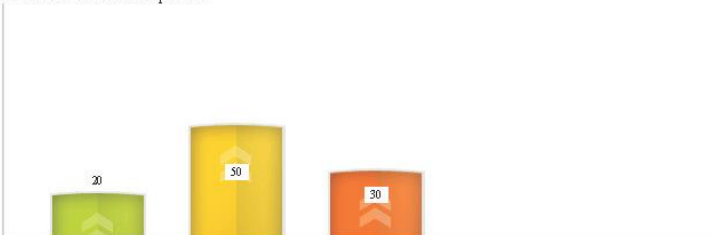
Q07: Tycker Ni att Er revisor bidrar till Er finansiella information?

100%

10

Of 10

Respondents answered the question

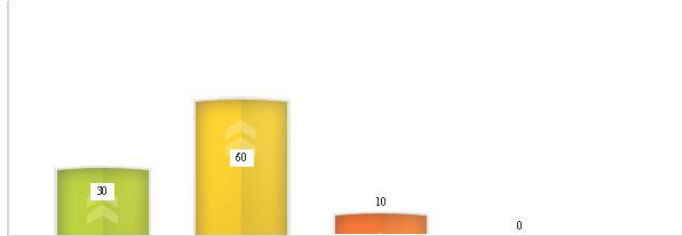

A1	Ja, till stor del	2	20 %
A2	Ja, till viss del	5	50 %
A3	Nej, inte alls	3	30 %

10 people have answered the question.

Q08: Anser Ni Er veta vad en lagstadgad revision innebär?

100%
10
Of 10
Respondents answered the question

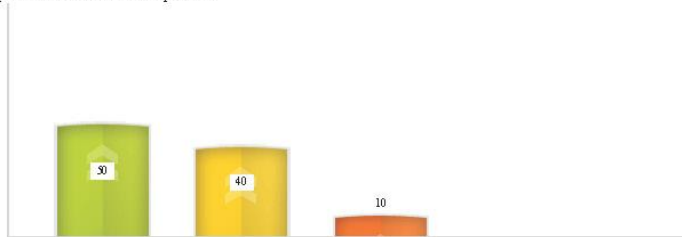

A1	Ja, helt	3	30 %
A2	Ja, till stor del	6	60 %
A3	Ja, men viss förståelse saknas	1	10 %
A4	Nej, inte alls	0	0 %

10 people
have
answered
the question.

Q09: Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?

100%
10
Of 10
Respondents answered the question

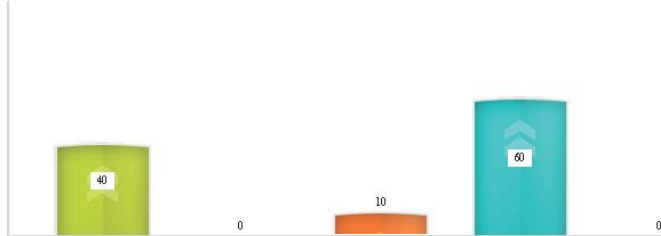

A1	Ja, varje år	5	50 %
A2	Ja, vissa år	4	40 %
A3	Nej, aldrig	1	10 %

10 people
have
answered
the question.

Q10: Vilka intyg skulle Ni främst använda Er avistället för en frivillig revision?

100%
10
Of 10
Respondents answered the question

Option	Description	Count	Percentage
A1	Bolshitsintyg från redovisningskonsult	4	40%
A2	Revision, men inte varje år	0	0%
A3	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning mm	1	10%
A4	Intyg från revisorn efter en mer omfattande granskning	6	60%
A5	Annan	0	0%

10 people
have
answered
the question.

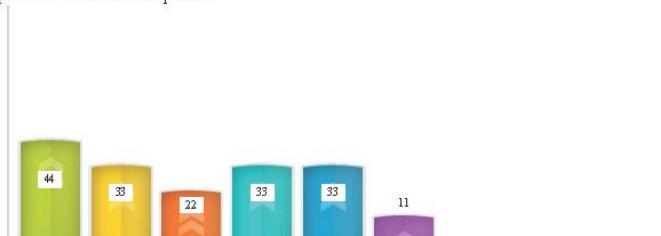
Q11: Om Ni valde Annan, ange exempel nedan

0%
0
Of 10
Respondents answered the question

0 people have answered the question.

Q12: Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?

90%
9
Of 10
Respondents answered the question

Option	Description	Count	Percentage
A1	Skatterådgivning	4	44.44%
A2	Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	3	33.33%
A3	Risikanalyser	2	22.22%
A4	Rådgivning vid strategiska beslut	3	33.33%
A5	Finansiell rådgivning	3	33.33%
A6	Annan	1	11.11%

9 people
have
answered
the question.

Q13: Om, Ni svarde annat på föregående fråga förklara nedan vilken typ av rådgivning som kan intressera Er. Vilka typer av andra tjänster, från Ert revisionsbolag, skulle intressera Er efter revisionspliktens avskaffande?

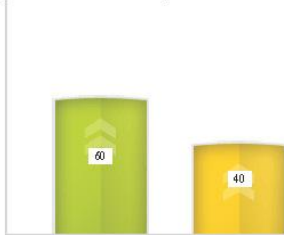
100%
1
Of 10
Respondents answered the question

Inget	1
-------	---

1 people have answered the question.

Q14: Tror Ni att Ni kommer att behöva alternativa kontroller för att kunna kvalitetssäkra Er finansiella rapportering, om Ni väljer bort revisionen?

100%
10
Of 10
Respondents answered the question

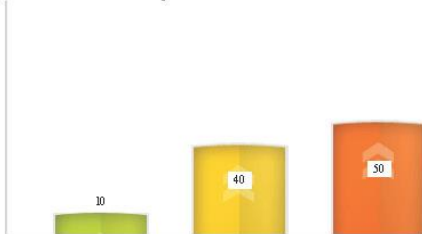

A1	Ja	6	60 %
A2	Nej	4	40 %

10 people have answered the question.

Q15: Har Ni och Er revisor diskuterat revisionspliktens avskaffande och hur detta kommer att påverka Er?

100%
10
Of 10
Respondents answered the question

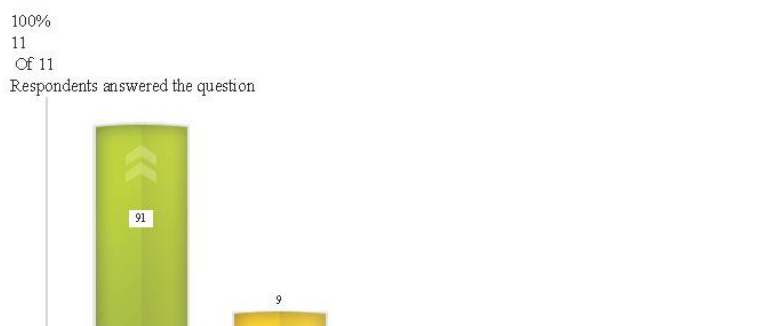

A1	Ja, till stor del	1	10 %
A2	Ja, till viss del	4	40 %
A3	Nej, inte alls	5	50 %

10 people have answered the question.

Enkät AB 3

Q01: Känner Ni till att det ligger ett lagförslag ute om att avskaffa revisionsplikten till den 30 juni 2010?

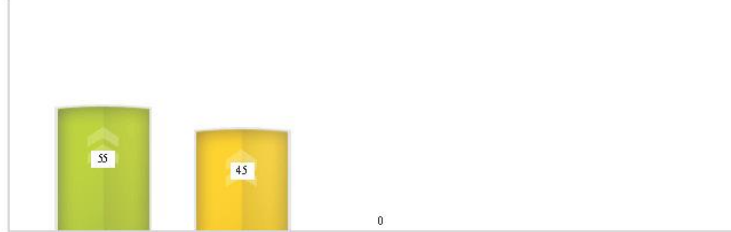
A1	Ja	10	90.91%
A2	Nej	1	9.09%

11 people have answered the question.

Q02: Hur ser Ert företags styrning ut?

100%
11
Of 11

Respondents answered the question

A1	Ägare, företagsledning och styrelse är samma person	6	54.55%
A2	Ägare/ägarna är en del av företagsledningen och eventuellt en del av styrelsen	5	45.45%
A3	Ägare/ägarna står utanför företagsledningen samt styrelsen och har inte full insyn i företaget	0	0%

11 people have answered the question.

Q03: Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionspliktens avskaffande?

100%
11
Of 11

Respondents answered the question

A1	Ja, i samma utsträckning som tidigare	8	72.73%
A2	Ja, till stor del	3	27.27%
A3	Nej, inte alls	0	0%
A4	Annat	0	0%

11 people have answered the question.

Q04: Om, Ni väljer att behålla Er revisor ange varför nedan

91%

10

Of 11

Respondents answered the question

Att ha bra revisor(värdemönerad) gör det lättare att kommunicera med kreditgivare och kunder.	1
Bra med extern genomsyn. ser bra ut mot omvärlden.	1
En revisor kände råd och tips	1
Enbart för att ha kontroll på företagets administration mm.	1
I kvalitets syfte	1
Ordning och reda	1
Rådgivning, trovärdighet utåt, kvalitets täppl	1
Vej inte	1
Vi behöver ha en rev. ansedov för var ackvisition	1
Vi är ett dottebolag till ett finnk moder, dem kräver revision	1

10 people have answered the question.

Q05: Om, Ni väljer att INTE behålla Er revisor ange varför nedan

9%

1

Of 11

Respondents answered the question

Priset	1
--------	---

1 people have answered the question.

Q06: Om, Ni valde Annat ge exempel nedan

0%

0

Of 11

Respondents answered the question

0 people have answered the question.

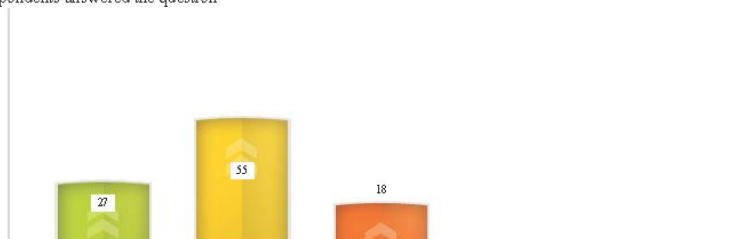
Q07: Tycker Ni att Er revisor bidrar till Er finansiella information?

100%

11

Of 11

Respondents answered the question

A1	Ja, till stor del	3	27.27%
A2	Ja, till viss del	6	54.55%
A3	Nej, inte alls	2	18.18%

11 people have answered the question.

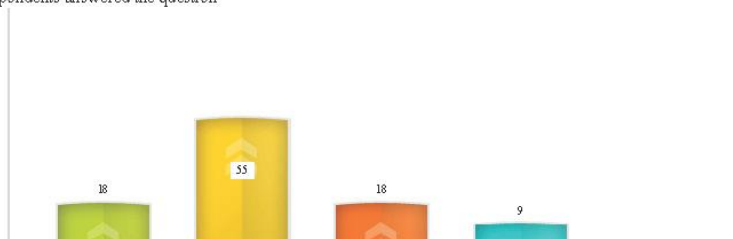
Q08: Anser Ni Er veta vad en lagstadgad revision innebär?

100%

11

Of 11

Respondents answered the question

A1	Ja, helt	2	18.18%
A2	Ja, till stor del	6	54.55%
A3	Ja, men viss förståelse saknas	2	18.18%
A4	Nej, inte alls	1	9.09%

11 people have answered the question.

Q09: Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstaddad, revision efter revisionspliktens avskaffande?

100%
11
Of 11
Respondents answered the question

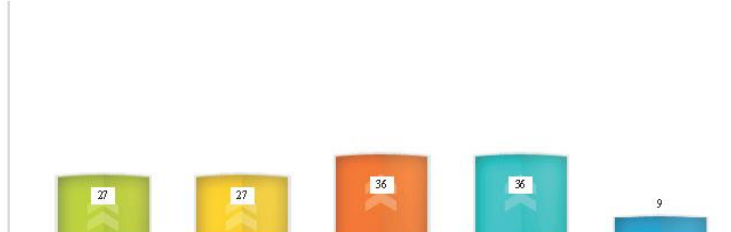

A1	Ja, varje år	9	81.82%
A2	Ja, vissa år	1	9.09%
A3	Nej, aldrig	1	9.09%

11 people have answered the question.

Q10: Vilka intyg skulle Ni främst använda Er av istället för en frivillig revision?

100%
11
Of 11
Respondents answered the question

A1	Bokslutintyg från redovisningskonsult	3	27.27%
A2	Revision, men inte varje år	3	27.27%
A3	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid beläning runn	4	36.36%
A4	Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	4	36.36%
A5	Annan	1	9.09%

11 people have answered the question.

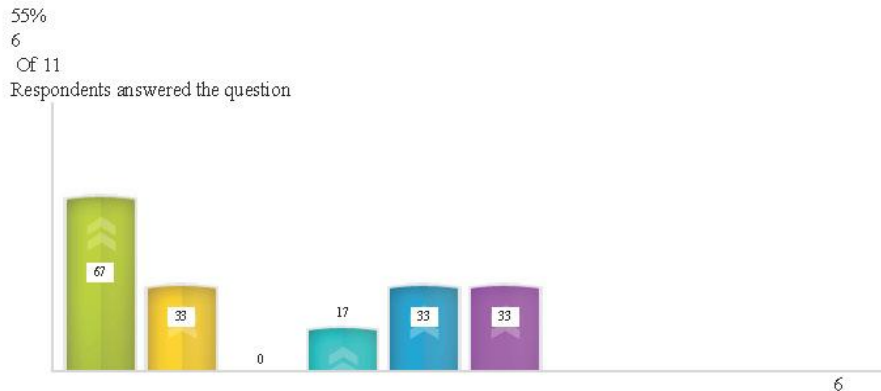
Q11: Om Ni valde Annan, ange exempel nedan

9%
1
Of 11
Respondents answered the question

Vi vill ha en finansiell genomgång av revisor årligt	1
--	---

1 people have answered the question.

Q12: Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?

A1	Skatteinrådgivning	4	66.67%
A2	Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	2	33.33%
A3	Riskanalys	0	0%
A4	Rådgivning vid strategiska beslut	1	16.67%
A5	Finansiell rådgivning	2	33.33%
A6	Annat	2	33.33%

people have answered the question.

Q13: Om, Ni svarade annat på föregående fråga förklara nedan vilken typ av rådgivning som kan intressera Er. Vilka typer av andra tjänster, från Ert revisionsbolag, skulle intressera Er efter revisionspliktens avskaffande?

9%
1
Of 11
Respondents answered the question

Detta är en fråga som utgår från två frågor, nyttja rutiorna för att svara.

Ingen	1
-------	---

1 people have answered the question.

Q14: Tror Ni att Ni kommer att behöva alternativa kontroller för att kunna kvalitetssäkra Er finansiella rapportering, om Ni väljer bort revisionen?

100%
11
Of 11

Respondents answered the question

A1	Ja	5	45.45%
A2	Nej	6	54.55%

11 people have answered the question.

Q15: Har Ni och Er revisor diskuterat revisionspliktens avskaffande och hur detta kommer att påverka Er?

100%
11
Of 11

Respondents answered the question

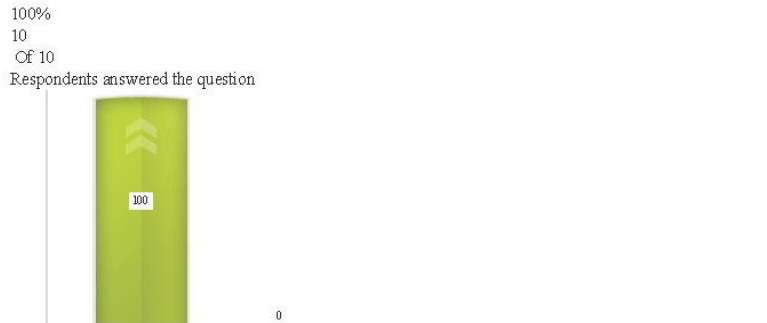

A1	Ja, till stor del	0	0%
A2	Ja, till viss del	2	18.18%
A3	Nej, inte alls	9	81.82%

11 people have answered the question.

Enkät AB 4

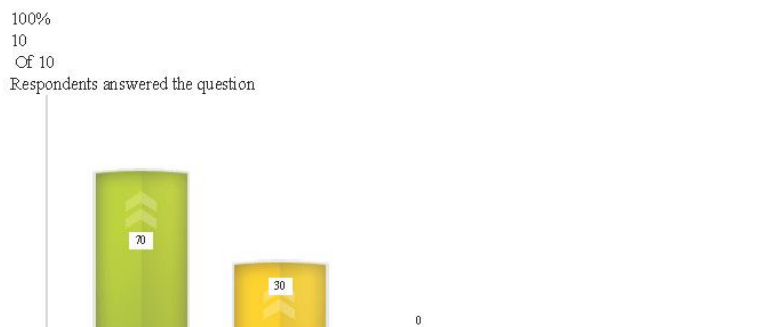
Q01: Känner Ni till att det ligger ett lagförslag ute om att avskaffa revisionsplikten till den 30 juni 2010?

A1	Ja	10	100%
A2	Nej	0	0%

10 people have answered the question.

Q02: Hur ser Ert företags styrning ut?

A1	Ägare, företagsledning och styrelse är samma person	7	70%
A2	Ägare/ägarna är en del av företagsledningen och eventuellt en del av styrelsen	3	30%
A3	Ägare/ägarna står utanför företagsledningen samt styrelsen och har inte full insyn i företaget	0	0%

10 people have answered the question.

Q03: Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionspliktens avskaffande?

100%
10
Of 10

Respondents answered the question

A1	Ja, i samma utsträckning som tidigare	3	30 %
A2	Ja, till stor del	3	30 %
A3	Nej, inte alls	2	20 %
A4	Annat	2	20 %

10 people have answered the question.

Q04: Om, Ni väljer att behålla Er revisor ange varför nedan

70%
7
Of 10

Respondents answered the question

Att ha kontroll över ekonomin	1
En del av kundens förtroende för företaget	1
För att allt skall bli rätt bokfört	1
För att göra det sista i bokslutet	1
För råd och hjälp vid skatt och bokföringsfrågor mm	1
Kvaliteten på bokslutet säkras.	1
Vårna bokhållare behåller vi men revisor som aldrig gör något utom tar betalt skickar vi.	1

7 people have answered the question.

Q05: Om, Ni väljer att INTE behålla Er revisor ange varför nedan

20%
2
Of 10

Respondents answered the question

Av kostnads skull	1
Jag har en som bokför som är auktoriserad fast ej revisor det räcker för mitt lilla företag	1

2 people have answered the question.

Q06: Om, Ni valde Annat ge exempel nedan

30%

3

Of 10

Respondents answered the question

För att göra det sista i bokslutet	1
Löpande kontakt skattefrågor	1
Vi behåller vår rådgivningskonstult	1

3 people have answered the question.

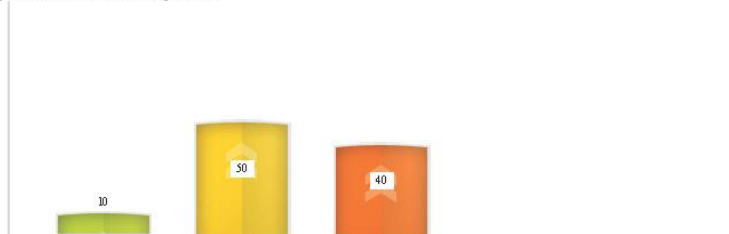
Q07: Tycker Ni att Er revisor bidrar till Er finansiella information?

100%

10

Of 10

Respondents answered the question

A1	Ja, till stor del	1	10 %
A2	Ja, till viss del	5	50 %
A3	Nej, inte alls	4	40 %

10 people have answered the question.

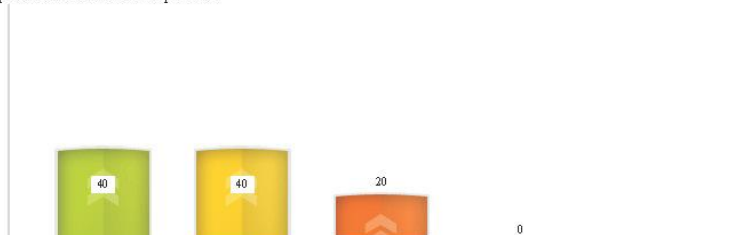
Q08: Anser Ni Er veta vad en lagstadgad revision innebär?

100%

10

Of 10

Respondents answered the question

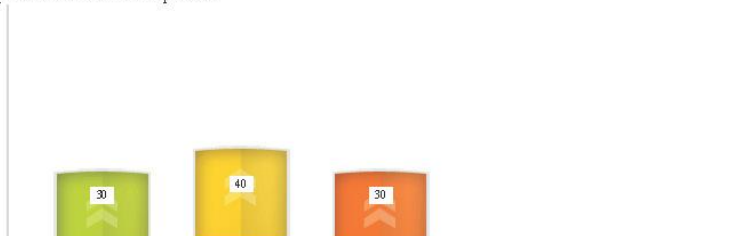
A1	Ja, till stor del	4	40 %
A2	Ja, till viss del	4	40 %
A3	Ja, men viss förståelse saknas	2	20 %
A4	Nej, inte alls	0	0 %

10 people have answered the question.

Q09: Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?

100%
10
Of 10

Respondents answered the question

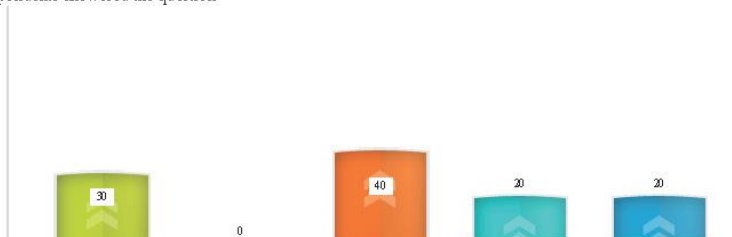
A1	Ja, varje år	3	30 %
A2	Ja, vissa år	4	40 %
A3	Nej, aldrig	3	30 %

10 people have answered the question.

Q10: Vilka intyg skulle Ni främst använda Er av istället för en frivillig revision?

100%
10
Of 10

Respondents answered the question

A1	Bokhållintyg från redovisningskonsult	3	30 %
A2	Revision, men inte varje år	0	0 %
A3	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning runn	4	40 %
A4	Intyg från revisorn efter en mer överiktlig granskning	2	20 %
A5	Arman	2	20 %

10 people have answered the question.

Q11: Om Ni valde Arman, ange exempel nedan

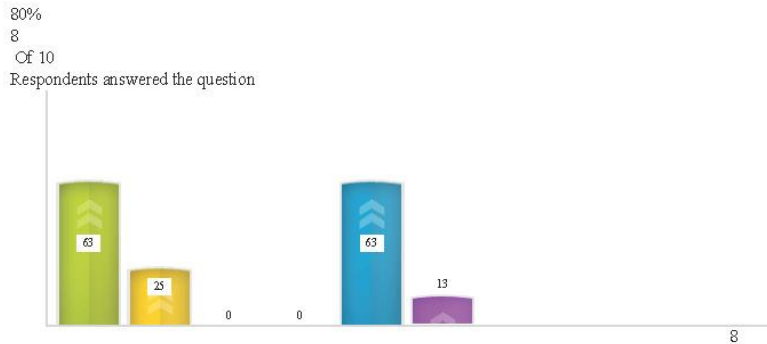
10%
1
Of 10

Respondents answered the question

Se inget behov av intyg	1
-------------------------	---

1 people have answered the question.

Q12: Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?

Response	Count	Percentage
A1 Skatterådgivning	5	62.5%
A2 Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	2	25%
A3 Riskanalys	0	0%
A4 Rådgivning vid strategiska beslut	0	0%
A5 Finansiell rådgivning	5	62.5%
A6 Annat	1	12.5%

people have answered the question.

Q13: Om, Ni svarade annat på föregående fråga förklara nedan vilken typ av rådgivning som kan intressera Er. Vilka typer av andra tjänster, från Ert revisionsbolag, skulle intressera Er efter revisionsplikten avskaffande?

1 people have answered the question.

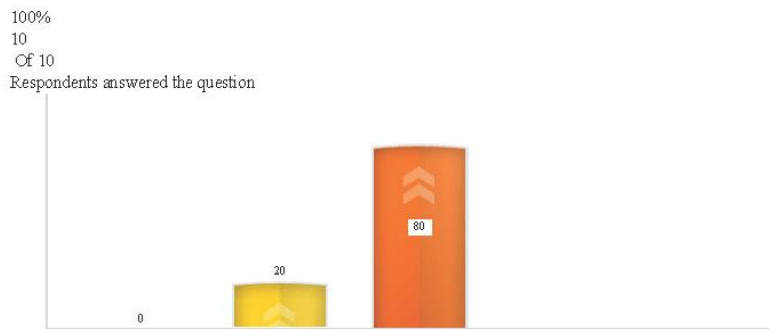
Q14: Tror Ni att Ni kommer att behöva alternativa kontroller för att kunna kvalitetssäkra Er finansiella rapportering, om Ni väljer bort revisionen?

Response	Count	Percentage
A1 Ja	4	40%
A2 Nej	6	60%

10 people have answered the question.

Q15: Har Ni och Er revisor diskuterat revisionspliktens avskaffande och hur detta kommer att påverka Er?

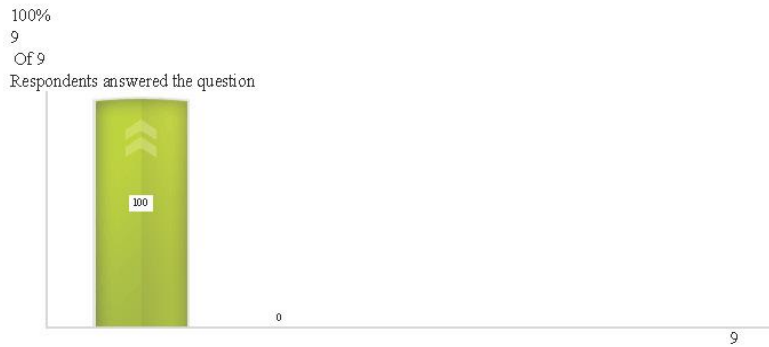

A1	Ja, till stor del	0	0%
A2	Ja, till viss del	2	20%
A3	Nej, inte alls	8	80%

10 people have answered the question.

Enkät AB 5

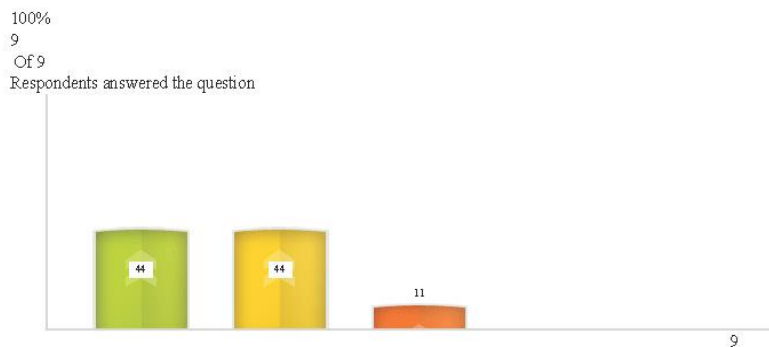
Q01: Känner Ni till att det ligger ett lagförslag ute om att avskaffa revisionsplikten till den 30 juni 2010?

A1	Ja	9	100%
A2	Nej	0	0%

people have answered the question.

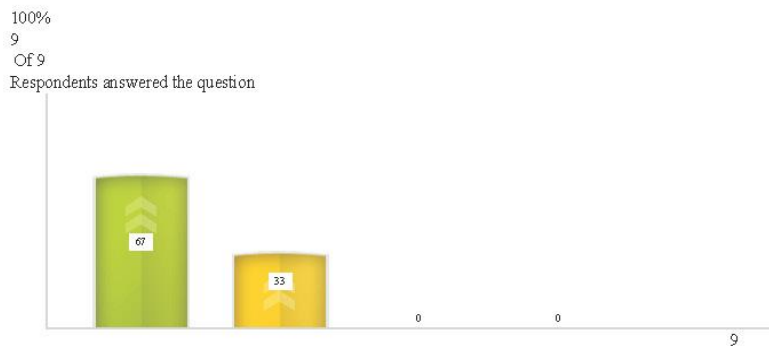
Q02: Hur ser Ert företags styrning ut?

A1	Ägare, företagsledning och styrelse är samma person	4	44.44%
A2	Ägare/ägarna är en del av företagsledningen och eventuellt en del av styrelsen	4	44.44%
A3	Ägare/ägarna står utanför företagsledningen samt styrelsen och har inte full insyn i företaget	1	11.11%

people have answered the question.

Q03: Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionspliktens avskaffande?

A1	Ja, i samma utsträckning som tidigare	6	66.67%
A2	Ja, till stor del	3	33.33%
A3	Nej, inte alls	0	0%
A4	Annat	0	0%

9 people have answered the question.

Q04: Om, Ni väljer att behålla Er revisor ange varför nedan

100%
9
Of 9
Respondents answered the question

Bra att få en genomgång av bokföringen	1
Bra underlag för att förbättringar	1
Enkelt bra relation. känns säkert .	1
Jag tror att det är ok.	1
Jag tror att förtroendet och seriositeten för bolaget blir större om man behåller revisionen i nuvarande form.	1
Kreditvärdighet seriositet ordning o reda	1
Fga av ägarnas val av styrelse	1
Som bollplank, lagändringar, osv	1
Frygghet och kvalitetskontroll	1

9 people have answered the question.

Q05: Om, Ni väljer att INTE behålla Er revisor ange varför nedan

0%
0
Of 9
Respondents answered the question

0 people have answered the question.

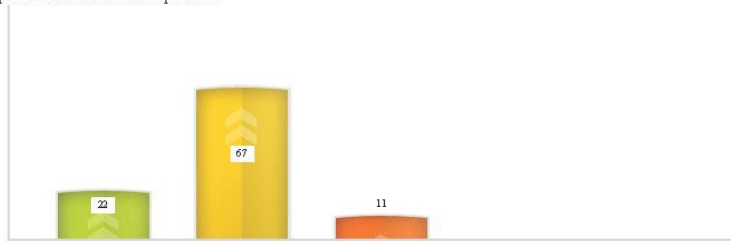
Q06: Om, Ni valde Annat ge exempel nedan

0%
 0
 Of 9
 Respondents answered the question

0 people have answered the question.

Q07: Tycker Ni att Er revisor bidrar till Er finansiella information?

100%
 9
 Of 9
 Respondents answered the question

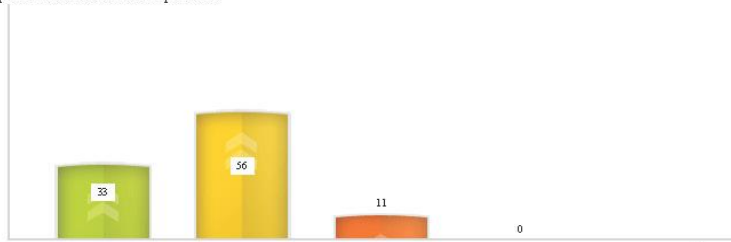
9

A1	Ja, till stor del	2	22.22%
A2	Ja, till viss del	6	66.67%
A3	Nej, inte alls	1	11.11%

people have answered the question.

Q08: Anser Ni Er veta vad en lagstadgad revision innebär?

100%
 9
 Of 9
 Respondents answered the question

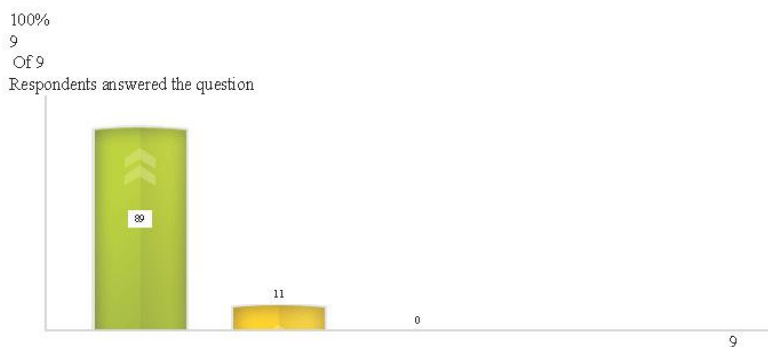

9

A1	Ja, helt	3	33.33%
A2	Ja, till stor del	5	55.56%
A3	Ja, men viss förståelse saknas	1	11.11%
A4	Nej, inte alls	0	0%

people have answered the question.

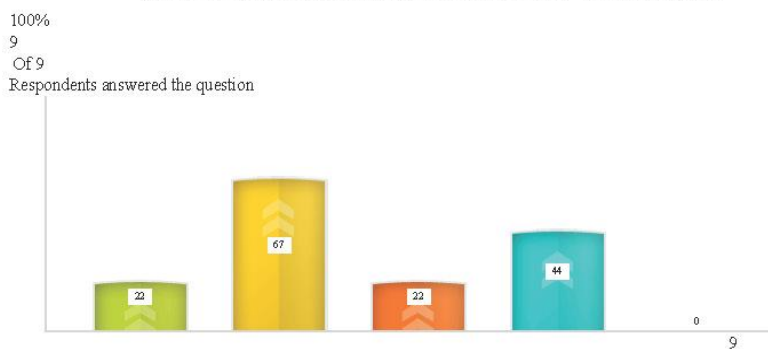
Q09: Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?

A1	Ja, varje år	8	88.89%
A2	Ja, vissa år	1	11.11%
A3	Nej, aldrig	0	0%

people have answered the question.

Q10: Vilka intyg skulle Ni främst använda Er av istället för en frivillig revision?

A1	Boks intyg från redovisningskonsult	2	22.22%
A2	Revision, men inte varje år	6	66.67%
A3	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, tex. vid belåning runn	2	22.22%
A4	Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	4	44.44%
A5	Annan	0	0%

people have answered the question.

Q11: Om Ni valde Annan, ange exempel nedan

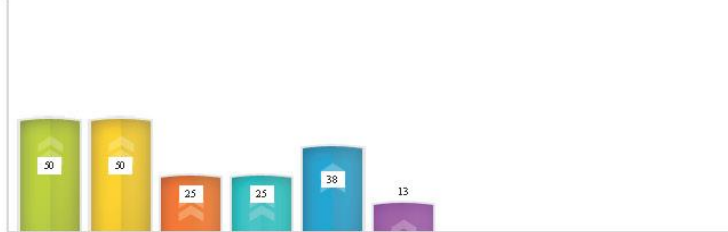
0%
0
Of 9
Respondents answered the question

0 people have answered the question.

Q12: Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?

89%
8
Of 9

Respondents answered the question

8

A1	Skatterådgivning	4	50%
A2	Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	4	50%
A3	Riskanalys	2	25%
A4	Rådgivning vid strategiska beslut	2	25%
A5	Finansiell rådgivning	3	37.5%
A6	Annat	1	12.5%

people have answered the question.

Q13: Om, Ni svarde annat på föregående fråga förklara nedan vilken typ av rådgivning som kan intressera Er. Vilka typer av andra tjänster, från Ert revisionsbolag, skulle intressera Er efter revisionspliktens avskaffande?

11%
1
Of 9

Detta är en fråga som utgår från två frågor, nyttja rutorna för att svara.

Respondents answered the question

Nej inga ytterligare	1
----------------------	---

1 people have answered the question.

Q14: Tror Ni att Ni kommer att behöva alternativa kontroller för att kunna kvalitetssäkra Er finansiella rapportering, om Ni väljer bort revisionen?

100%
9
Of 9

Respondents answered the question

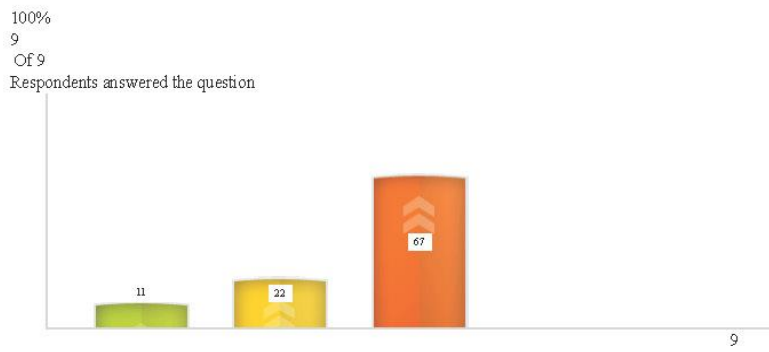

9

A1	Ja	6	66.67%
A2	Nej	3	33.33%

people have answered the question.

Q15: Har Ni och Er revisor diskuterat revisionspliktens avskaffande och hur detta kommer att påverka Er?

A1	Ja, till stor del	1	11.11%
A2	Ja, till viss del	2	22.22%
A3	Nej, inte alls	6	66.67%

people have answered the question.

Enkät AB 6

Q01: Känner Ni till att det ligger ett lagförslag ute om att avskaffa revisionsplikten till den 30 juni 2010?

100%

19

Of 19

Respondents answered the question

A1	Ja	17	89.47%
A2	Nej	2	10.53%

19 people have answered the question.

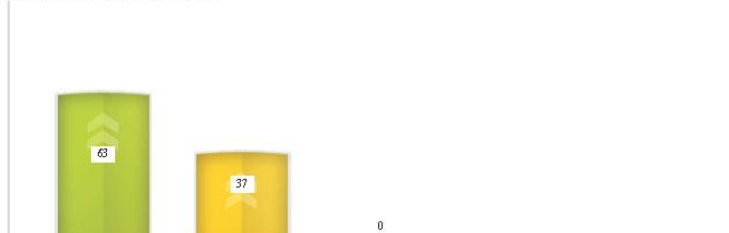
Q02: Hur ser Ert företags styrning ut?

100%

19

Of 19

Respondents answered the question

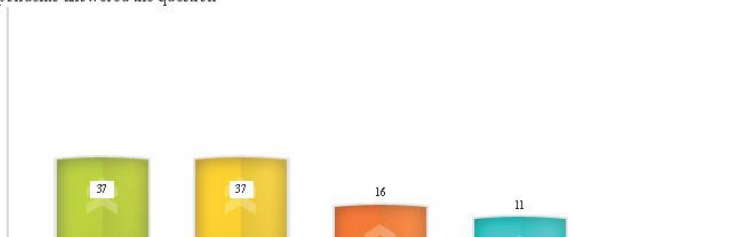
A1	Ägare, företagsledning och styrelse är samma person	12	63.16%
A2	Ägare/ägarna är en del av företagsledningen och eventuellt en del av styrelsen	7	36.84%
A3	Ägare/ägarna står utanför företagsledningen samt styrelsen och har inte full insyn i företaget	0	0%

19 people have answered the question.

**Q03: Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionsplikens
avskaffande?**

100%
19
Of 19

Respondents answered the question

Response Category	Description	Count	Percentage
A1	Ja, i samma utsträckning som tidigare	7	36.84%
A2	Ja, till stor del	7	36.84%
A3	Nej, inte alls	3	15.79%
A4	Annat	2	10.53%

19 people have answered the question.

Q04: Om Ni väljer att behålla Er revisor ange varför nedan

58%
11
Of 19

Respondents answered the question

De har stor kunskap i regelverk och lagar	1
Det är en slags kontroll så att man själv som ansvarig gentemot myndigheter kan känna en större trygghet att allt sköts enligt de regler som finns.	1
Fortsätta bra kolla på allt.	1
För konsultation och sakkunnig hjälp vid bokslut.	1
Haft samma revisor under lång tid. han känner företaget och ger god info.	1
Har bra kontakt, känner tryggt med en bra revisor	1
Kan vara ett bra stöd	1
Seriositet och trovärdighet mot kreditgivare m fl.	1
Slipper lägga energi på sånt som inte ger pengar	1
Som intergranskning av verksamheten	1
Trygghet, opartiska råd	1

11 people have answered the question.

Q05: Om, Ni väljer att INTE behålla Er revisor ange varför nedan

32%

6

Of 19

Respondents answered the question

Det finns ingen anledning att behålla revisorn	1
Det är ganska dyrt...	1
En kostnadsbesparing som är välkommen.	1
Gäller bar den revisorn som är aktiverad	1
Har en redovisningskonsult som gör samma jobb som revisorn	1
Som 1-månsföretag med en omsättning på ca 150000kr finns ingen anledning att dels betala 25000 kr/år för revisor och 30000 kr/år för bokföringsstjänsten. det är ju ändå bokföringsbyrå som gör jobbet. revisorn tar bra betalt för genomläsning och namnteckning	1

6 people have answered the question.

Q06: Om, Ni valde Annat ge exempel nedan

5%

1

Of 19

Respondents answered the question

Vi behåller den revisorn som inte är aktiverad	1
--	---

1 people have answered the question.

Q07: Tycker Ni att Er revisor bidrar till Er finansiella information?

100%

19

Of 19

Respondents answered the question

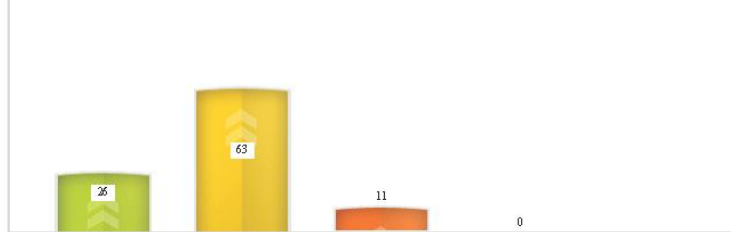

A1	Ja, till stor del	5	26.32%
A2	Ja, till viss del	10	52.63%
A3	Nej, inte alls	4	21.05%

19 people have answered the question.

Q08: Anser Ni Er veta vad en lagstadgad revision innebär?

100%
19
Of 19
Respondents answered the question

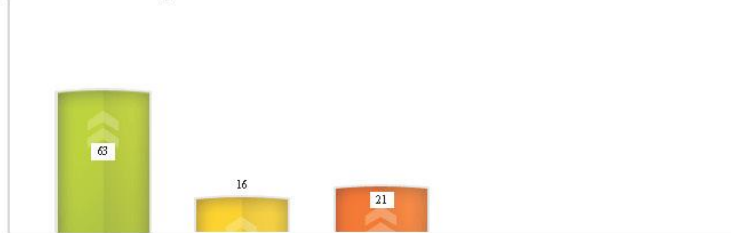

A1	Ja, helt	5	26.32%
A2	Ja, till stor del	12	63.16%
A3	Ja, men viss förståelse saknas	2	10.53%
A4	Nej, inte alls	0	0%

19 people have answered the question.

Q09: Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?

100%
19
Of 19
Respondents answered the question

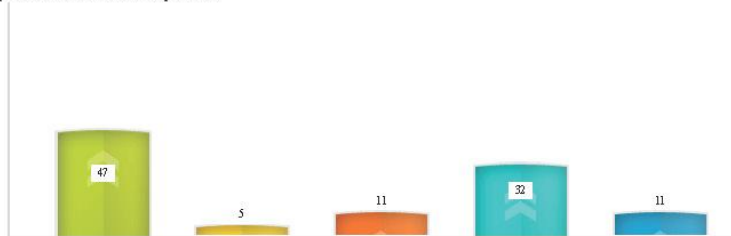
A1	Ja, varje år	12	63.16%
A2	Ja, vissa år	3	15.79%
A3	Nej, aldrig	4	21.05%

19 people have answered the question.

Q10: Vilka intyg skulle Ni främst använda Er avistället för en frivillig revision?

100%
19
Of 19

Respondents answered the question

A1	Bokslutintyg från redovisningskonsult	9	47.37%
A2	Revision, men inte varje år	1	5.26%
A3	Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning runn	2	10.53%
A4	Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	6	31.58%
A5	Annat	2	10.53%

19 people have answered the question.

Q11: Om Ni valde Annat, ange exempel nedan

11%
2
Of 19

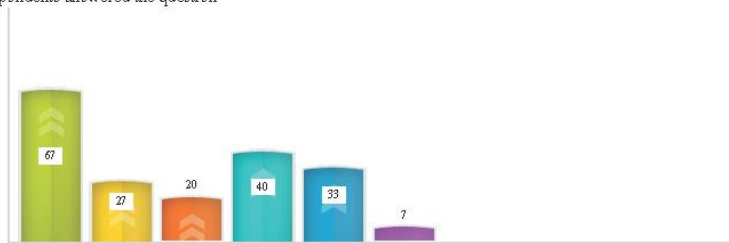
Respondents answered the question

Jag skulle inte välja något annat än vad som idag är en lagstadgad revision.	1
Kommer att välja revisionsom vanligt	1

2 people have answered the question.

Q12: Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?

79%
15
Of 19
Respondents answered the question

Response	Count	Percentage
A1 Skatterådgivning	10	66.67%
A2 Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	4	26.67%
A3 Riskanalys	3	20%
A4 Rådgivning vid strategiska beslut	6	40%
A5 Finansiell rådgivning	5	33.33%
A6 Annat	1	6.67%

15 people have answered the question.

Q13: Om, Ni svarade annat på föregående fråga förklara nedan vilken typ av rådgivning som kan intressera Er. Vilka typer av andra tjänster, från Ert revisionsbolag, skulle intressera Er efter revisionsplikten avskaffande?

5%
1
Of 19
Respondents answered the question

Rådgivning	1
------------	---

1 people have answered the question.

Q14: Tror Ni att Ni kommer att behöva alternativa kontroller för att kunna kvalitetssäkra Er finansiella rapporter, om Ni väljer bort revisionen?

100%
19
Of 19
Respondents answered the question

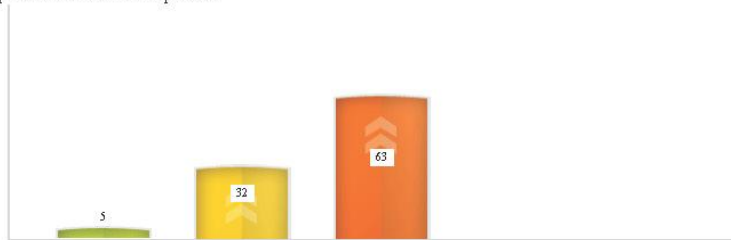

Response	Count	Percentage
A1 Ja	13	68.42%
A2 Nej	6	31.58%

19 people have answered the question.

Q15: Har Ni och Er revisor diskuterat revisionspliktens avskaffande och hur detta kommer att påverka Er?

100%
19
Of 19
Respondents answered the question

A1	Ja, till stor del	1	5.26%
A2	Ja, till viss del	6	31.58%
A3	Nej, inte alls	12	63.16%

19 people have answered the question.

Bilaga 3 Svar på enkäten

Sammanställning svar från enkäter	Stora rev/stora AB	Stora rev/små AB	Små rev/stora AB	Små rev/små AB	Stora AB	Små AB	Totalt	% Stora rev/stora AB	% Stora rev/små AB	% Små rev/stora AB	% Små rev/små AB	% stora	% små	% Totalt
	15 st	20 st	9 st	17 st	23 st	37 st	63 st							
Känner Ni till att det ligger ett lagförslag ute om att avskaffa revisionsplikten till den 30 juni 2010?														
Ja	14	20	9	17	23	37	60	93,33	100,00	100,00	89,47	95,83	94,87	95,24
Nej	1	0	0	2	1	2	3	6,67	0,00	0,00	10,53	4,17	5,13	4,76
Hur ser Ert företags styrning ut?														
Ägare, företagsledning och styrelse är samma person	7	15	4	12	11	27	38	46,67	75,00	44,44	63,16	45,83	69,23	60,32
Ägaren/ägarna är en del av företagsledningen och eventuellt en del av styrelsen	7	5	4	7	11	12	23	46,67	25,00	44,44	36,84	45,83	30,77	36,51
Ägaren/ägarna står utanför företagsledningen samt styrelsen och har inte full insyn i företaget	1	0	1	0	2	0	2	6,67	0,00	11,11	0,00	8,33	0,00	3,17
Tror Ni att ni kommer att behålla Er revisor efter revisionspliktens avskaffande?														
Ja, i samma utsträckning som tidigare	10	6	6	7	16	13	29	66,67	30,00	66,67	36,84	66,67	33,33	46,03
Ja, till stor del	3	6	3	7	6	13	19	20,00	30,00	33,33	36,84	25,00	33,33	30,16
Nej, inte alls	2	5	0	3	2	8	10	13,33	25,00	0,00	15,79	8,33	20,51	15,87
Annat	0	3	0	2	0	5	5	0,00	15,00	0,00	10,53	0,00	12,82	7,94
Tycker Ni att Er revisor bidrar till Er finansiella information?														
Ja, till stor del	3	3	2	5	8	8	16	20,00	15,00	22,22	26,32	33,33	20,51	25,40

Ja, till viss del	10	10	6	10	20	20	40	66,67	50,00	66,67	52,63	83,33	51,28	63,49
Nej, inte alls	2	7	1	4	6	11	17	13,33	35,00	11,11	21,05	25,00	28,21	26,98
Anser Ni Er veta vad en lagstadgad revision innebär?														
Ja, helt	2	7	3	5	5	12	17	13,33	35,00	33,33	26,32	20,83	30,77	26,98
Ja, till stor del	10	10	5	12	15	22	37	66,67	50,00	55,56	63,16	62,50	56,41	58,73
Ja, men viss förståelse saknas	2	3	1	2	3	5	8	13,33	15,00	11,11	10,53	12,50	12,82	12,70
Nej, inte alls	1	0	0	0	1	0	1	6,67	0,00	0,00	0,00	4,17	0,00	1,59
Kommer Ni att fortsätta använda Er av en frivillig, som tidigare var lagstadgad, revision efter revisionspliktens avskaffande?														
Ja, varje år	11	8	8	12	19	20	39	73,33	40,00	88,89	63,16	79,17	51,28	61,90
Ja, vissa år	1	8	1	3	2	11	13	6,67	40,00	11,11	15,79	8,33	28,21	20,63
Nej, aldrig	3	4	0	4	3	8	11	20,00	20,00	0,00	21,05	12,50	20,51	17,46
Vilka intyg skulle Ni främst använda Er av istället för en frivillig revision?														
Bokslutsintyg från redovisningskonsult	5	7	2	9	7	16	23	33,33	35,00	22,22	47,37	29,17	41,03	36,51
Revision, men inte varje år	4	0	6	1	10	1	11	26,67	0,00	66,67	5,26	41,67	2,56	17,46
Intyg från revisorn efter granskning enligt särskild överenskommelse, t.ex. vid belåning mm	4	5	2	2	6	7	13	26,67	25,00	22,22	10,53	25,00	17,95	20,63
Intyg från revisorn efter en mer översiktlig granskning	5	8	4	6	9	14	23	33,33	40,00	44,44	31,58	37,50	35,90	36,51
Annan	1	2	0	2	1	4	5	6,67	10,00	0,00	10,53	4,17	10,26	7,94
Kommer NI få ett ökat intresse av annan rådgivning som Er revisor kan erbjuda när/om revisionsplikten avskaffas?														

Skatterådgivning	5	9	4	10	9	19	28	33,33	45,00	44,44	52,63	37,50	48,72	44,44
Rådgivning vid försäljning eller köp av bolag	3	5	4	4	7	9	16	20,00	25,00	44,44	21,05	29,17	23,08	25,40
Riskanalys	0	2	2	3	2	5	7	0,00	10,00	22,22	15,79	8,33	12,82	11,11
Rådgivning vid strategiska beslut	2	3	2	6	4	9	13	13,33	15,00	22,22	31,58	16,67	23,08	20,63
Finansiell rådgivning	3	8	3	5	6	13	19	20,00	40,00	33,33	26,32	25,00	33,33	30,16
Annat	3	2	1	1	4	3	7	20,00	10,00	11,11	5,26	16,67	7,69	11,11
Tror Ni att Ni kommer att behöva alternativa kontroller för att kunna kvalitetssäkra Er finansiella rapportering, om Ni väljer bort revisionen?														
Ja	7	10	6	13	13	23	36	46,67	50,00	66,67	68,42	54,17	58,97	57,14
Nej	8	10	3	6	11	16	27	53,33	50,00	33,33	31,58	45,83	41,03	42,86
Har Ni och Er revisor diskuterat revisionspliktens avskaffande och hur detta kommer att påverka Er?														
Ja, till stor del	0	1	1	1	1	2	3	0,00	5,00	11,11	5,26	4,17	5,13	4,76
Ja, till viss del	3	6	2	6	5	12	17	20,00	30,00	22,22	31,58	20,83	30,77	26,98
Nej, inte alls	12	13	6	12	18	25	43	80,00	65,00	66,67	63,16	75,00	64,10	68,25